Poštnina plačana v gotovini

Leto VIII, št. 222

Ljubljana, torek 20. septembra 1927

Cena 2 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo: Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi št. 2034.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2492

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 19. septembra.

Včeraj je bilo na uprav barbarski način 36 srednjih šol v državi degradiranih iz popolnih zavodov na štirirazredne srednje šole. Šele v soboto je smatral ministrski svet za potrebno, da sklepa o izvedbi famoznega čl. 138. finančnega zakona, ki je stopil v veljavo z novim proračunom že 1. aprila t. l. in ki določa, da število popolnih gimnazij v celi državi ne more biti večje od 80. Še isti dan je minister prosvete doktor Ninko Perič dal 36 srednješolskim zavodom, ki so že začetkom tega meseca začeli s poukom v polnem obsegu, telegrafični ukaz, da naj s 1. oktobrom zaprejo pete razrede ter vržejo učence sredi šolskega pouka na cesto.

Beseda in pero zastaja pri takem nehumanem in necivilizirnem reševanju narodne prosvete. Dasi je stopil čl. 138. finančnega zakona v veljavo že začetkom aprila, ni nihče od prizadetih faktorjev — niti javnost, niti profesorji niti starši, niti učenci — vedel, kakšna redukcija se pripravlja. Tihotapsko je vlada skrivala redukcijski načrt in razen nje in morda g. dr. Korošca, ki je z blejskim paktom akceptiral «delovni program» vlade g. Vukičevića, ni zanj nihče vedel. Šele sedaj, ko so volilci napolnili volilne skrinjice vladne gospode, sta gg. Vukičević in njegov prosvetni minister na redukciji srednjih šol pokazala, kaj znata in kako znata.

Redukcija petega razreda, ki naj se v prihodnjih letih raztegne na vse zgornje razrede, je zadela tudi štiri slovenske srednje šole, ki so vse obstojale že pred vojno, med njimi tudi mariborsko humanistično gimnazijo, ki je bila poleg ljubljanske I. gimnazije najstarejši, najuglednejši, a tudi najdragocenejši učni zavod slovenske mladine. V kolikor se tiče redukcije slovenskih gimnazij, le na kratko konstatiramo, da se je ista izvršila brez vsake pameti in brez vsake vesti, kakor da bi kozla spustili v zelnik.

Iz Kočevja in iz Ptuja pa še posebej prihaja vest, da je zavladalo nad redukcijo gimnazij med tamošnjimi Nemci veliko veselje, ker se smatra za nemško pridobitev, ako se ukinejo slovenski kulturni zavodi, ki so postajali vedno bolj važni pijonirji slovenske prosvete ter ognjišče jugoslovenske državne misli.

List za listom slovenske prosvete in kulture pada . . . Redukciji slovenskih osnovnih šol sledi sedaj redukcija slovenskih srednjih šol, istočasno pa napoveduje prosvetni minister redukcijo pri ljubljanski univerzi. Kar so voditelji SDS s tolikim trudom in v neprestanem boju z velesrbskimi radikali z muko izvojevali, začelo se je sedaj demontirati in upropaščati. In najbolj grenko pri celi stvari je, da se vse to vrši s protekcijo in z aktivnim sodelovanjem SLS, torej tiste stranke, ki je prejšnja leta licitirala slovenstvo in očitala narodno izdajstvo ter protikulturna stremljenja onim, ki so vse storili in vse svoje moči posvetili neoviranemu napredku slovenskih prosvetnih in kulturnih ustanov.

Demontaže srednjih šol, tudi slovenskih, utemeljuje prosvetni minister s finančnim zakonom letošnjega proračuna. To je tisti zakon, za katerega je glasovala SLS, ko je bila v vladi g. Uzunovića. Pred volilno borbo je SLS sklenila z g. Vukičevićem še blejski pakt, ki vsebuje tudi obvezo SLS, da bo odobravala vse ukrepe vlade g. Vukičevića, torej tudi redukcijo slovenskih srednjih šol. Vse to je storila SLS iz golega strankarskega egoizma, strankarski interesi so ji bili nad dalekosežnimi kulturnimi in stvarnimi interesi slovenskega ljudstva, slovenske kulture in slovenske prosvetne prihodnosti. SLS ni samo glasovala za redukcijo gimnazij v Sloveniji, ona je povrh tega s svojo politiko še poskrbela, da uduši vsak odpor proti redukcijam in da omogoči njihovo izvedbo.

Še pred par dnevi je »Slovenec« zapisal, da »vsak človek v tej državi vidi, kako so se razmere začele rapidno boljšati in dvigati«, uspehi SLS v zadnji vladi, da so za njo »dokumentarični« in da toliko »pozitivnih vrednot dosedaj Sloveniji ni dala še nobena vlada.« Danes Slovenci vedo, da ima SLS na vesti tudi redukcijo slovenskih srednjih šol.

Za cinizem klerikalnega tiska je značilno, kako je v nedeljo »Slovenec« poročal o redukciji gimnazij. Niti z besedico ni omenil, da prosvetni minister povdarja, da je moral izvršiti redukcijo, ker ga v to sili nesrečni čl. 138 finančnega zakona, za katerega je glasovala poleg radikalov samo še SLS, o tem »Slovenec« seveda hinavsko molči.

Volitev župana v Karlovcu

Karlovec, 19. septembra. n. Danes popoldne ob 4. se je vršila prva seja novoizvoljenega občinskega sveta. Na dnevnem redu je bila volitev župana. S pomočjo radikalov in komunistov so radićevci izvolili za župana dosedanjega vladnega komisarja g. Butoraca. Ker pa je Butorac državni uradnik in po veljavnem občinskem zakonu ne more biti niti občinski svetnik, niti župan, bodo SDS, davidovičevci, socijalisti, Hrvatski blok in gospodarska skupina vložile zoper izvolitev priziv.

Poizkusi g. Vukičevića za razcep demokratske stranke

Vprašanje vstopa SLS v vlado odgodeno. — Dolga konferenca gg. Vukičevića in Marinkovića. — Pred 5. oktobrom ni pričakovati sprememb v vladi. — Pašićevci podpirajo akcijo g. Davidovića

Beograd, 19. septembra p. Vprašanje vstopa klerikalcev v vlado, ki je tvorilo zadnje dni predmet glavnega zanimanja vseh političnih krogov, je stopilo danes popolnoma v ozadje. Izkazalo se je, da so nastopile pri izvajanju blejskega pakta take težave, da sta i g. Vukičević i g. Korošec uvidela, da bi vstop klerikalcev v sedanjem položaju definitivno upropastil pozicijo g. Vukičevića in potegnil s tem v prepad tudi SLS. Aktivni radikalski minister je danes zvečer izjavil vašemu dopisniku, da je vstop dr. Korošca definitivno odložen do sklicanja Narodne skopščine, češ, da ima g. Vukičević sedaj mnogo nujnejše posle, kakor pa to, da prideta dva člana skupine g. Korošca na ministrski stolček.

Po mnenju političnih krogov obstoje ti »nujni posli« v tem, da si skuša g. Vukičević na vse načine zasigurati podporo vsaj enega dela demokratske stranke pod vodstvom zunanjega ministra dr. Marinkovića. Jasno je, da gradita g. Vukičević in njegova okolica svoje zadnje nade na razcep demokratske stranke. V tej zvezi se komentira v političnih krogih današnja dolgotrajna konferenca med gg. Vukičevićem in dr. Marinkovićem. V demokratskih vrstah se zatrjuje, da skuša g. Vukičević pridobiti demokratske ministre, da bi onemogočili ali vsaj ovirali akcijo g. Davidovića za snovanje enotne fronte jugoslovenske demokracije, ki znači smrtni udarec današnjemu režimu.

Po sestanku med gg. Vukičevićem in Marinkovićem se je vršila daljša zaupna konferenca demokratskih ministrov, ki pa o svojih razgovorih niso hoteli dati novinarjem nikakih informacij. Pač pa vladni radikali zopet razširjajo vesti, da hočejo demokratski ministri in njihovi ožji somišljeniki na vsak način obdržati današnji režim in da so pripravljeni v to svrho riskirati celo razcep demokratske stranke. Vendar pa tem tendencijoznim vestem nihče ne veruje, ker smatrajo splošno za izključeno, da bi g. Marinković mogel in hotel razcepiti svojo stranko. Gosp. Marinković sam je ob vsaki priliki naglasil, da se hoče pokoriti sklepom demokratskega kluba, ki pa stoji danes z ogromno večino na strani g. Davidovića.

Radikalni ministri so bili danes skoraj stalno zbrani v ministrskem predsedstvu, kjer so se vršila neprestana posvetovanja. Kakor se zatrjuje, skušajo nekateri radikalski ministri še vedno vplivati na g. Vukičevića, da bi kljub vsem težavam vendarle sprejel klerikalce v vlado, s tem presekal negotovost in izzval odločitev, ker je jasno, da vsak dan krepi nasprotnike in slabi vlado. G. Vukičević pa to zahtevo odklanja, ker noče staviti svoje pozicije samo na eno karto. Zato so politični krogi uverjeni, da do 5. oktobra, ko se sestane Narodna skupščina, v vladi ne bo nikakih sprememb.

G. Davidović nadaljuje med tem z vso energijo svojo akcijo za ustvaritev močnega demokratskega bloka. Zlasti je vzbudil danes veliko pozornost njegov sestanek z vodjo pašićevcev g. Nastasom Petrovićem, ki je baje g. Davidoviću obljubil, da bodo podpirali pašićevci vsako njegovo akcijo za zrušitev Vukičevićevega režima.

Zvečer od pol 8. do pol 10. je bil g. Vukičević ponovno na dvoru v avdijenci. Tudi nocoj je bil po avdijenci nenavadno rezerviran in je odklonil novinarjem vsako izjavo.

Pribićević o akciji za združitev demokratskih strank

Vodja SDS o zbližanju obeh demokratskih strank in snovanju velikega demokratskega bloka

Beograd, 19. septembra r. Vprašanje fuzije obeh demokratskih strank stoji sedaj v ospredju političnega zanimanja. Ne le pristaši obeh strank, marveč vsa poštena politična javnost spremlja s simpatijami ta pokret, ki poteka iz najširših plasti našega naroda, ker se vsakdo zaveda, da v boju proti reakciji, ki vedno bolj ogražava našo državo, nudi edinole združen nastop vseh demokratičnih elementov garancijo za boljšo bodočnost in procvit našega naroda in države. Današnji listi obširno poročajo o tem pokretu in mu pripisujejo najdalekosežnejši pomen. Razumljivo je, da okolica g. Vukičevića s strahom zre na ta pokret in da ga skuša z vsemi mogočimi intrigami ovirati in onemogočiti. Tako poroča »Vreme«, da se bo izvršila fuzija Davidovićeve demokratske stranke s SDS tako, da bo SDS brezpogojno stopila v demokratsko stranko. Glede na to vest so se obrnili novinarji na g. Pribićevića, ki jim je podal nastopno izjavo:

»Kolikor je meni znano, obstoja veliko razpoloženje v obeh strankah in v vseh demokratskih krogih za zbližanje demokracije, ki bi lahko v tem slučaju povedla našo državo in naš narod v boljšo in plodonosnejšo bodočnost. Doslej pa se to razpoloženje še ni konkretiralo v kakem definitivnem sklepu. Netočna je vest »Vremena« da gre za brezpogojen povratek samostojnih demokratov v demokratsko stranko. Zdi se, da je to le nova intriga, ki naj izzove nerazpoloženje v vrstah SDS, odnosno vtis, kakor da so se samostojni demokrati ponižali in kapitulirali.

Samostojni demokrati ne predstavljajo nikakih disidentov, ki bi se vračali v matično stranko, marveč tvorijo lastno stranko, ki je dobila pri zadnjih volitvah nad 200.000 glasov in ki ima popolnoma samostojne organizacije, svoj tisk, svojo politiko in svojo ideologijo in ki ne more kar tako preiti v drugo stranko. Lahko pa je in celo mora biti govora o zedinjenju demokracije in tudi o fuziji pod gotovimi pogoji, če se položaj razvije v tej smeri. Ne more pa biti govora o prostem prehodu stranke v stranko in tudi v Davidovićevi demokratski stranki tega nihče ne pojmuje na ta način. Dejstvo je, da more edino zedinjena demokracija, pa bilo to v kakršnikoli formi, rešiti parlamentarizem in demokratske institucije naše države ter ustvariti novo dobo razvoja našega naroda. **In do tega zedinjenja bo prišlo, ker je to enodušna zahteva celokupne demokracije brez ozira na tabore, v katere je trenotno razdeljena.«**

Uradniška tragedija v Vojvodini

Novi Sad, 19. septembra. n. Danes popoldne je prispel srezki poglavar Tosić iz Iloka v občino Čerabit, da kontrolira poslovanje občinske uprave. Po pregledu županovih poslov je pričel revizijo blagajne. Kmalu potem, ko je stopil v pisarno blagajnika Živkovića, so zaslišali dva strela. Ko so drugi uradniki prihiteli v blagajnikovo sobo, so našli na tleh srezkega poglavarja in blagajnika Živkovića s prestreljenima glavama. Vsaka pomoč je bila zaman in sta oba par minut nato izdihnila. Domneva se, da je zagrešil blagajnik Živković kake nekorektnosti in je v strahu in razburjenju najprej ustrelil srezkega poglavarja, nato pa še samega sebe.

Zemljoradniki izgubili en mandat

Beograd, 19. septembra. p. V nekaterih občinah bihaške oblasti, kjer so bile volitve radi nepravilnosti razveljavljene, so se vršile včeraj ponovne volitve. Rezultat teh volitev je ta, da izgube zemljoradniki na korist radikalov en mandat, tako da ima sedaj radikalna stranka skupno 113 mandatov, zemljoradniki pa 8.

Kirurški kongres v Beogradu

Beograd, 19. septembra. p. Danes se je pričelo zasedanje kongresa jugoslovenskih kirurgov, pod predsedstvom univ. prof. dr. Kostića. Kralja je zastopal admiral Prica, ministra za narodno zdravje načelnik dr. Štampar. Po oficijelni otvoritvi so se takoj pričele razprave. Prvi je podal referat dr. Smolovaj (?) iz Brežič o raku na srcu. Njegov referat je vzbudil v zdravstvenih krogih splošno pozornost ter je žel za svoja izvajanja vsestransko priznanje. Kongres bo trajal tri dni in bo ob tej priliki ustanovljeno tudi posebno društvo jugoslovenskih kirurgov.

Nov letalski hitrostni rekord?

Pariz, 19. septembra. (pa.) Kakor poročajo z rezervo, je na tekmovanju za Schneiderjev pokal v Benetkah dosegel angleški pilot Kinkoad hitrost 523 kilometrov na uro in je s tem potolkel svetovni brzinski rekord.

Železniška nesreča

Berlin, 19. septembra. (be.) Pri Kapusu v bližini Potsdama je skočil iz tira osebni vlak. Ranjenih je bilo 24 oseb.

Kulturna sramota fašistične Italije

Fašistična oblast razpustila tržaško akademsko društvo Balkan in Slovansko čitalnico v Sv. Jakobu pri Trstu

Trst, 19. septembra, l. Oblasti so danes razpustile slovansko akademsko društvo «Balkan», ki je bilo ustanovljeno leta 1907. Baš v tem mesecu 2. septembra je praznovalo 20 letnico svojega obstoja. Tržaški prefekt utemeljuje razpustitveni odlok z navedbo, da je društvo delovalo proti nacijonalnim interesom, ker da je odtegovalo slovansko dijaštvo italijanskim krogom in vplivu italijanske kulture, da je v dijakih obujalo in krepilo čut plemenske pripadnosti ter delalo iredentistično propagando.

Danes je bila tudi razpuščena Slovanska čitalnica v Sv. Jakobu pri Trstu. V odloku je rečeno, da je Čitalnica zbirala tujerodce, jih odtegovala italijanskemu duhovnemu pokretu ter netila v njih nezadovoljnost in nezaupanje proti vsemu, kar je italijanskega. V resnici pa je društvo delovalo samo potom knjižnice in potom dramatičnega odseka, ki je prirejal predstave v slovenskem jeziku, dokler je bilo to v Trstu še dovoljeno.

Gorica, 19. septembra, l. Goriški prefekt je razpustil prosvetno društvo «Naš dom» v Škrbini.

Poljski predlog soglasno sprejet

v razorožitveni komisiji Društva narodov. — Nemška resolucija glede splošne razorožitve

Ženeva, 19. septembra. (že-be). Komisije Društva narodov so danes nadaljevale s svojim delom.

Druga komisija je pod predsedstvom čsl. delegata Veverke nadaljevala razpravo o rezultatih svetovne gospodarske konference. Komisija je sprejela resolucijo, v kateri se pozivlja Društvo narodov, naj skuša oživotvoriti resolucije svetovne gospodarske konference glede carinskih tarif in trgovinske politike in to ne samo potom individuelne akcije, ampak tudi potom kolektivnih pogodb.

Pod predsedstvom dr. Beneša je tretja komisija nadaljevala razpravo o razorožitvenem vprašanju. *Sprejela je soglasno resolucijo, v kateri se odobrava poljski predlog glede prepovedi napadalne vojne in pozivlja Društvo narodov, naj uporabi svojo avtoriteto za mirno rešitev sporov.*

V debati je nemški delegat grof Bernstorff naglasil, da je napačna domneva, da skuša Nemčija zanikati varnostne pakte, da pa želi, da bi se vprašanje varnosti obravnavalo sporedno z vprašanjem razorožitve. Opozarjal je na moralično in juridično pravico Nemčije, da zahteva razorožitev vseh ostalih držav ter je v tem smislu predlagal resolucijo, naj bi se čimprej sklicala razorožitvena konferenca, dočim naj letošnje zasedanje pripravljalne komisije ugotovi smernice za pospešeno delo na temelju sedanjih varnostnih razmer. Ta resolucija je bila skupno z ostalimi tozadevnimi predlogi izročena pododboru v nadaljni študij.

Salvadorski delegat Quebrero je povdarjal važnost konvencije glede privatne izdelave orožja, ki bi izenačila države proizvajalke in neproizvajalke vojnega materijala.

Pod predsedstvom luksemburškega delegata Becka je peta komisija nadaljevala razpravo o vprašanju mandatov in odobrila tozadevno poročilo belgijskega delegata Bruckerja.

Rešitev rumunsko-madžarskega spora preložena na december

Brezuspešni Chamberlainov apel na madžarskega delegata. — Chamberlain podal demisijo kot poročevalec, končno pa jo je umaknil

Ženeva, 19. septembra. s. Svet Društva narodov je danes dopoldne nadaljeval debato o sporu glede pristojnosti mešanega madžarsko - rumunskega razsodišča za postopanje pri ekspropriaciji madžarskih optantov na Sedmograškem. Italijanski delegat Scialoja je izvajal, da ima Svet na podlagi pakta pravico predlagati predloge, da se doseže sporazum med strankami. Ako obe stranki ne bi sprejeli njegovih priporočil in ako bi napetost med Madžarsko in Rumunijo postala še večja, bi mogel Svet to mišljenje predložiti razsodišču v odločitev.

Predsednik Sveta je predlagal, naj se predlogi poročevalca Chamberlaina, izvzemši predvidene sankcije, predložijo obema vladama kot provizorno priporočilo. Obe stranki imata pravico sporočiti Društvu narodov do decembra morebitno odklonitev. Svet bi se eventualno v decemberskem zasedanju zopet bavil s to zadevo.

Čeprav je silil Chamberlain k hitremu glasovanju, je povzel besedo madžarski delegat Apponyi, ki je izjavil, da tega priporočila ne more sprejeti in da stavlja protipredlog, naj se pravna načela, ki tvorijo po mišljenju Sveta podlago za mešano razsodišče, predložijo haaškemu razsodišču v odobritev. Poročevalec Chamberlain je izrazil obžalovanje, da zastopnik Madžarske še vedno ni popustil in da ne dovoli nobenih koncesij.

Na popoldanski seji je Apponyi napravil nekoliko pripomb na Chamberlainove očitke glede prevelike intransigence Madžarske. Madžarska nastopa v interesu in v imenu civilnih oškodovancev, torej nima popolne svobode. Povdarjal je, da je na lastno odgovornost obljubil Rumuniji velike materijelne koncesije, samo da se očuva pravno načelo.

Nato je govoril dr. Stresemann, ki je povdarjal, da se on in Svet trudita, da bi se dosegel sporazum. Scialoja je predlagal nekaj manjših izprememb v besedilu. Rumunski delegat Titulescu je v daljšem govoru skušal dokazati, da zahteva Madžarska sedaj več kakor pri mirovnih pogajanjih, naglašal pa je izrecno, da se bo on pokoril vsem predlogom.

Pri glasovanju je bila zadeva preložena na decembersko zasedanje. Ko je bil predlog od vseh članov Sveta izvzemši Madžarske in Rumunije sprejet, je Chamberlain prosil, naj ga Svet reši dolžnosti poročevalca v tej zadevi. Na prošnje članov Sveta, zlasti Paul Boncourja in Scialoje je končno Chamberlain privolil v to, da ostane še poročevalec, ker gre za zadevo, pri kateri zasleduje Anglija samo pravico in mir. Seja je bila nato zaključena.

Ameriški legijonarji v Parizu

Poglobitev ameriško-francoskega prijateljstva. — Komunistične demonstracije

Pariz, 19. septembra. s. Danes je bil tukaj otvorjen kongres ameriških legijonarjev. Otvoritvi je prisostvoval tudi predsednik republike Doumergue.

Že pri otvoritvi je prišlo do razburljivega incidenta. Tajnik odbora za obrambo Sacca in Vanzettija je prišel preoblečen v dvorano ter je takoj po svečani otvoritvi pričel vzklikati Saccu in Vanzettiju. Takoj so ga spravili iz dvorane ter izročili bližnjemu policijskemu komisarijatu.

Minister za pokojnine Marin je pozdravil legijonarje v imenu vlade ter jim izrazil zahvalo francoskega naroda za udeležbo na vojni, ki je bila, kakor je rekel predsednik Wilson l. 1918. borba za svobodo in pravico.

Po odgovoru ameriškega poslanika Withousena, se je prečitala spomenica predsednika Coolidgea na poveljnika legijonarjev Salvagea. V tej spomenici opozarja predsednik Coolidge na prijateljstvo med obema narodoma ter pozivlja legijonarje naj izrazijo svojo zahvalnost ne samo ameriškim mrtvim, temveč tudi sinovom Francije, ki so padli prostovoljno za uspeh velike stvari. Glavna misija legijonarjev je, naj še dalje razvijajo prijateljske odnošaje med obema republikama.

Popoldne se je vršila parada legijonarjev in francoskih vojnih udeležencev pred spomenikom Washingtona in pred grobom Neznanega junaka.

Za časa teh svečanosti so se vršile v Clichyju protipriredítve, ki so jih organizirali komunisti. Približno 6000 oseb je korakalo s črnimi in rdečimi zastavami skozi to predmestje. Socijalistični list «Populaire» označuje današnji dan kot spomin na justifikacijo Sacca in Vanzettija kot dan žalovanja.

Pariz, 19. septembra. (pa.) Danes sta sprejela deputacijo ameriških legijonarjev pod vodstvom generala Pershinga Poincaré in Painlevé. Poveljnik ameriških legijonarjev je izjavil v svojem govoru, da ga veseli videti Evropo v miru. «Namen naše organizacije», je zaključil poveljnik «je, da ozdravimo rane preteklosti in da delamo za večni mir.»

Poljska in Locarno

Varšava, 19. septembra. (be.) Bivši zunanji minister grof Skrzynski, ki je svoječasno v imenu Poljske podpisal locarnski pakt, je objavil v listih članek, v katerem povdarja, da locarnski pakt sicer ni odstranil vseh nasprotstev med Nemčijo in Poljsko, da pa je pripravil teren za povoljno rešitev vseh teh problemov. Brez razlike nevarnosti za poljski mir, tega danes ni mogoče več spraviti s sveta.

Izid irskih volitev

London, 19. septembra. (lo.) Po zadnjih poročilih je bilo na Irskem izvoljenih 48 pristašev vladne stranke, 42 republikancev, 11 neodvisnih, 4 poljedelci, 2 pristaša narodne zveze in 1 komunist. Vlada ima 62, opozicija pa 56 poslancev. Obe grupi sta pridobili na račun manjših strank. Po najnovejših izidih razpolaga vlada s 66 mandati, opozicija pa s 63. Manjka še rezultat glede 23 poslancev. Kakor poročajo listi, namerava Cosgrave prepustiti vlado De Valeri, ako ne bi imel večine. V tem slučaju bi se gotovo obnovilo irsko vprašanje.

Letalske nesreče

Newyersey, 19. septembra. (be.) Ker je neko potniško letalo tipa Fokker naložilo 12 oseb, na mesto 10, je padlo na zemljo. Pet potnikov je bilo ubitih več težko ranjenih.

Hamburg. 19. septembra. (be.) **Dansko potniško letalo se je ponesrečilo. Pet potnikov je ostalo nepoškodovanih.**

Izprememba režima v Italiji?

Giolitti zopet na površju?

c. d. — V Rimu, 18. septembra.

«Il Tevere» je potrdil neznansko senzacijo.

V zunanjem svetu se je pač že pisalo o stvari, tako-le nekako pred kakimi dobrimi štirinajstimi dnevi, toda v Italiji ni niti en list črhnil o njej; zatajili so jo popolnoma. Govorilo se je, toda zelo potihoma in skrivaj, da bi ne prišlo na ušesa fašističnim volunom in ovaduhom, kajti gorje tistemu, ki bi danes govoril, da je fašizem pred — padcem!

«Il Tevere» pa je objavil na prvi strani pod debelimi, izvirnimi naslovi dopis rimskega poročevalca atenskega lista «Kathimerini», ki podrobno razpravlja o — skorajšnji izpremembi položaja v Italiji. List skuša sicer s smešenjem cele stvari — objavil je celo sredi članka karikaturo Giolittija, kako spi v svojem domu v piemonteskem Droneru in zaključil objavo s posmehljivo pesmico — predočiti vse kot skrajno neumno, nesmiselno izmišljotino uredništva onega atenskega lista, toda čitajoče občinstvo se ne da varati in verjame, trdno verjame, da je vse do pičice res kar piše atenski list. Danes se ne samo v Rimu temveč po vsej Italiji, kamor je dospela ta vest, ne govori o ničemer drugem, ko edinole o že tako težko pričakovanem polomu fašizma. Dopis v atenskem listu se po objavi «Tevera» glasi tako-le:

Položaj v Italiji

Na predvečer velikih dogodkov. — Nepredvidevana izprememba položaja v Italiji. — Stiki krone s političnimi voditelji. — Kraljev razgovor z Giolittijem v prisotnosti načelnika generalnega štaba. — Prizadevanja Mussolinija, da bi odstranil kralja. — Izjava kralja Viktorja Emanuela.

Zdi se, da se je dogodila nepredvidevana izprememba položaja v političnem življenju Italije. Verjetno je, da se ta izprememba, ki je danes še latentna, ki se še ni pojavila na svečan, bučen način in ki je široko občinstvo, ki ne pozna dogodkov, še ni opazilo, pojavi v kratkem je povzroči resna presenečenja. Fašizem, Mussolini, diktatura, zmanjševanje moči parlamentarizma, vsemogočnost organizacije črnih srajc, vse te stvari niso danes več v tistih razmerah, kakor so bile do včeraj. Italijanski kralj je posegel vmes, Giovanni Giolitti se je zopet pojavil na političnem odru. Evo vam te velike vesti.

Fašizem in krona.

Govorilo se je doslej in splošno mislilo da je kralj simpatično razpoložen napram fašizmu in osebi njegovega vodje Benita Mussolinija. Mislilo se je, da je fašizem utrdil majajoči se italijanski prestol in da se je po zaslugi fašizma vzpostavil kraljev prestiž in odvrnila nevarnost socijalistov, republikancev, komunistov, navdahnjenih z naravno sovražnostjo proti italijanski kroni. Toda zdi se, da je to mnenje, morda upravičeno v dobi prvega pojava fašizma in prvih letih tega pojava, danes zelo daleč od resnice. Je pač misel prošlosti, ki ji krepko nasprotujejo dejanja, ki so sledila. In zares, v dobi, ko se je pojavil fašizem, ni bil socijalistični pokret, ki je nadvladoval v Italiji zaradi živahnega delovanja protimeščanskih življev, posebno vesel za krono. Nevarnost, ki je tedaj grozila s splošnim socijalnim prevratom, bi bila mogla potegniti vse v prepad, a to nevarnost je odvrnil edinole fašizem. Toda organizacija bivših bojevnikov, «fascio di combattimento», ki se je pojavil v obrambo države, je hitro postal suveren in tedaj je prišel v navzkrižje s parlamentarnim svetom in krono ter so bili v nadaljnem razvoju položaja trenutki, ko se je mislilo, da bi padec italijanske monarhije, katerega ni dosegel komunizem, mogel uresničiti fašizem s svojim prizadevanjem, da bi si prilastil vse pravice in vso oblast.

Vloga Giolittija.

Giolitti, veliki italijanski politik, ki ga danes vse brez razlike smatra za najodličnejšega vseh živečih državnikov, v začetku ni reagiral na fašizem. Smatrajoč iz splošnih razlogov reakcijo za neprimerno, je hodil po poti dobrohotne strpljivosti, ali kljub temu, da se je umaknil iz aktivnega političnega življenja, vendar ni odlašal sprejema nekaterih poslov ter je prevzel predsedništvo parlamentarnih odborov in se udeleževal nekaj časa zborničnih sej. Treba je zabeležiti, da ostaja, pa naj je Mussolinijeva zvezda danes še vedno visoko nad obzorjem, nedotaknjeno spoštovanje dr. Giolittija pri vseh Italijanih brez razlike strank in da njegov glas nahaja globok odmev v srcu vseh Italijanov. Beseda, kretnja Giolittijeva so dogodki največje važnosti in ga ni, ki bi imel moč, da bi jih preziral. Če bi Giolitti danes hotel nastopiti proti fašizmu in poizkusiti obnovo pravic parlamenta, bi notranji boj, ki bi mogel slediti v Italiji, gotovo ne imel ugodnega izida za fašizem.

Pismo kralju.

Pred nekim časom je ta politik, ki je v začetku ostal nevtralen, opazil, da fašizem kuje temne načrte proti kroni. Prepričan, da je ustavna monarhija edini za Italijo primeren režim, je naslovil na kralja Viktorja Emanuela zelo odločno pismo, v katerem mu je označil dolžnost, da ne sme trpeti nikakršnega skrčevanja svojih pravic in da bi v tem imel na svoji strani veliko večino italijanskega naroda, složnega in za vse pripravljenega.

To dejstvo, Giolittijevo pismo kralju, je povzročilo silno osupiost v Italiji. To pismo je odkrilo vsem, da je bil gospod Mussolini pripravljen, da popolnoma porine v stran monarhijo, da se polasti vseh pravic krone in da se kralj, ker se ne more upirati, pripravlja, da zapusti Rim z vso rodbino in odpotuje v neko mesto na Siciliji, kjer ostane v prostovoljnem pregnanstvu v protest proti prilastitvi njegovih vladarskih pravic.

Zopet Giolitti.

Giolittijevo pismo je kakor z neko čarovnijo zaustavilo dogodke, ki bi bili brez dvoma začetek dobe težkih notranjih nemirov za Italijo. Danes se Giolitti zopet pojavlja, toda tokrat na bolj odločen način, zavzemajoč, kakor se vse zdi, položaj borbe proti fašizmu.

Ne moremo vedeti ali je svrha te borbe popolno zrušenje fašističnega režima in povratek države v normalno parlamentarno življenje. Za sedaj je gotovo, da gre Giolitti za omejitvijo oblasti fašistične diktature, kar tudi brezdvomno doseže.

Zadnji dogodki so po sporočilu iz neovržno avtoritativnega vira, ki so jih tukajšnji (rimski) angleški in nemški dopisniki brzojavili, taki-le: v smislu sporazuma med kraljem in Giolittijem je bil bivši ministrski predsednik (Giolitti) 29. avgusta poklican v posebno avdijenco v kraljevo palačo. To vest je brzojavil edinole dopisnik «Daily Chroniclea»

Kako stoje stvari?

Po informacijah istega dopisnika so se pred to kolaboracijo vršile izmene vidikov med Giolittijem in političnimi voditelji, ki niso naklonjeni fašizmu, to se pravi, gospodi Salandro, Orlandrom, Bonomijem in drugimi, izmene vidikov, ki jih je Giolitti izvedel v svojstvu pooblaščenca krone. Ti razgovori so se vršili več dni in so se nanašali na proučitev političnega položaja v Italiji in vseh notranjih vprašanj ter so končno vsi priznali, da se Italija nahaja v zagati, iz katere ni izhoda.

Kraljeva izjava.

Zaključke teh razgovorov med Giolittijem in drugimi politiki je Giolitti po kraljevi želji službeno sporočil kralju v prisotnosti ekscelence Badoglia, načelnika generalnega štaba. Po zaključku avdijence je kralj podal naslednjo izjavo, ki je bila brzojavljena angleškemu in nemškemu tisku:

«Sem ustaven vladar in kot tak nimam pravice, da bi storil svojevoljno kaj za izpremembo sedanjega političnega položaja, vsaj dotlej ne, dokler bo obstajal parlament po zakonitih določbah. Vrh tega moram izjaviti, da ne nameravam, ako politična stranka, ki je sedaj na vladi, želi odstraniti me s prestola, storiti ničesar v nasprotju z željo te stranke.»

Besedilo te izjave je dopisnik «Daily Chroniclea» dobesedno brzojavil. Italijanski listi, ki so pod najstrožjo cenzuro, niso ničesar pisali o vsem, kar se dogaja in so absolutno molčali. Kakor je razvidno, smo na predvečer zelo težkih dogodkov, katerim so navedene stvari le enostaven uvod.

To je torej poročilo atenskega lista po prevodu, kakor ga je objavil fašistični «Il Tevere». Trajalo je pač precej dolgo, preden se je fašistična vlada toliko opogumila, da je dovolila to objavo, kajti atenski list «Kathimerini» je objavil ta dopis že 5. t. m. Zdi se, da se je vlada pozneje premislila in prepovedala nadaljno razširjanje te objave.

V koži rimskih dopisnikov onega londonskega in atenskega lista pa bi menda ne želel biti nihče!

Chamberlain se sestane z Mussolinijem

Rim, 19. septembra. o. «Giornale d'Italia» poroča, da se v angleškem zunanjem ministrstvu potrjuje vest o skorajšnjem sestanku med Chamberlainom in Mussolinijem. Državnika se bosta sestala ob priliki potovanja angleškega zunanjega ministra po Sredozemskem morju. O kraju in dnevu sestanka še ni nič določenega. Kakor zatrjujejo v angleškem zunanjem ministrstvu, bo sestanek imel povsem zasebni značaj, kajti med obema državama ne obstojajo sedaj nobena posebna vprašanja, ki bi jih bilo treba urediti. S sestankom se hoče samo potrditi, da vlada med obema državama popoln sporazum v vseh sedanjih političnih vprašanjih.

Pred novimi pogajanji z Grčijo

Atene, 19. septembra. a. Listi poročajo iz Ženeve, da se bodo v kratkem pričela grško-jugoslovenska pogajanja za pripravo terena v svrho ureditve grško-jugoslovenskih sporov.

Najstarejši kandidat

Pariz, 19. septembra. d. O priliki letošnjih parlamentarnih volitev v Franciji bo kandidiral v departementu Basses Alpes med drugimi tudi bivši poslanec in znani politik Andrieux, kojega kandidatura vzbuja tem večjo pozornost, ker je nedvomno eden najstarejših poslancev na svetu. Andrieux ima namreč že 87 let, a je še le pred kratkim promoviral na filozofski fakulteti Sorbonne.

Arbitražna pogodba med Italijo in Litvansko

Rim, 19. septembra. o. Ministrski predsednik Mussolini in predsednik litvanske vlade Valdemar sta včeraj podpisala arbitražno pogodbo med Italijo in Litvansko ter eno trgovinsko konvencijo. Arbitražna pogodba je podobna drugim takim pogodbam, ki jih je Italija sklenila v zadnjih letih z raznimi državami in govori o proceduri za mirovno poravnavo sporov, ki bi mogli nastati med obema državama.

Italijanske letalske vaje na naši meji

c. d. Trst, 17. septembra.

Včeraj so se torej pričele one velike italijanske letalske vaje, v katerih si stojita nasproti milansko in bolonjsko aeronavtično teritorijalno okrožje, prvo kot «italijanska», drugo kot «sovražna» zračna vojska, prva s sinjimi, druga z rdečimi oznakami.

Kakor znano, se je za te vaje vzela predpostavka, da sta se spopadli dve sosedni državi in se je v ta namen severna Italija do črte Genova - Ravenna razdelila v te dve sovražni si državi z mejno črto: prelaz Reschen - Scheideck (Passo di Resia) na švicarsko - italijansko - avstrijski meji), Mendelski prelaz, Cima d'Asta, planota Sette Comuni, Monti Berici, Colli Euganei, mesto Rovigo, ustje reke Po. Glavni stan «sinjih» je letališče Ghedi južno Brescie, «rdečih» pa Pordenone, oziroma Aviano (letališče) v Furlaniji. «Sinjim» poveljuje brigadni general Vece, poveljnik milanskega, «rdečim» pa brigadni general Lombard, poveljnik bolonjskega aeronavtičnega okrožja. Vrhovno vodstvo ima načelnik generalnega štaba vsevkupne aeronavtike, general Armani, ki je imel včeraj v Padovi nekako uvodno predavanje, v katerem je začrtal vodilne misli za te vaje. Prisotni so bili pri tem predavanju poleg obeh poveljnikov skoraj vsi višji letalski častniki, pa tudi poveljnik veronskega armijskega kora general Giuria, poveljnik milične protizračne obrambe general Nobili in drugi. Niso pa bili prisotni poveljniki milanskega, videmskega in tržaškega armijskega kora, na katerih področju se tudi vrše te vaje. Državni podtajnik za aeronavtiko miliční general Balbo je dospel v Padovo šele zvečer.

General Armani je v svojem predavanju povdarjal, da je zlasti glede uporabe lovskih aparatov in aparatov za bombardiranje še marsikaj negotovega, kar je treba šele ugotoviti s poizkusi, kar se bo storilo v teh vajah z izvajanjem posameznih in kombiniranih vojnih slučajev. 16. in 17. t. m. se razvijejo zračne akcije. 16. zjutraj prično «sinji» nenadoma sovražnosti, ali ne bodo čakali jutra, temveč bodo že med 23.30 in 24. uro nad Pordenono in bodo odtod udarili na Aviano. Ta napad je pripravilo vrhovno poveljništvo, da se ugotovi izdatnost opazovalne službe in se da že takoj v začetku vajam «oni čut drznosti in stroge priprave, ki mora voditi usodo nove Italije.» Povdarjal je, da ne gre več za stare metode, ki so bile večkrat zgrešene in so dale le pičle in pomanjkljive uspehe, temveč morata akcijska gotovost in hitrica kretenj prinesti zmago.

V naslednjih dneh se bodo vršile razne vaje v ponočnem in podnevnem bombardiranju in vaje lovskih letal, kar bo tem poučljivejše, ker se vrše vaje v ozemlju z velikimi ravninami in visokim gorovjem. Nasprotujoče si sile so porazmeščene tako-le:

V Ghediju imajo «sinji» 1 skupino («gruppo») lovcev, 2 skupini letal za ponočno bombardiranje in 2 za podnevno ter en oddelek («sezione») letal za oddaljene razvidne operacije. «Rdeči» imajo v Avianu 3 skupine lovcev, 1 skupino za ponočno in 1 za podnevno bombardiranje ter 1 oddelek za oddaljene razvidne operacije. V Boznu je 1 «rdeča» skupina lovcev, izmenjalno skladišče za obe stranki, 1 oddelek transportnih avtov, 1 hangarski transportni avto - oddelek in 1 zaloga netiva. V Gardolu je «sinja» izvidniška skupina, v Padovi «rdeča» izvidniška skupina, v Ferrari «sinja», v Benetkah «rdeča» skupina za pomorsko bombardiranje in v drugih krajih manjši oddelki.

Vršile se bodo tudi vaje v bombardiranju in zračni obrambi važnih mest. 18. t. m. se napravi poizkus nenadne premestitve enega letalskega oddelka iz letalskega pristanišča, kjer je nameščen v drug kraj, kjer so nameščeni drugi oddelki, pa ni tam več pripravljenih primernih sredstev za namestitev tega novega oddelka. Vršile se bodo nadalje premestitve avtomobilskih kolon, a 20 t. m. se bodo vršile vaje v dejanskem bombardiranju z vsemi različnimi tipi bomb, ki so v rabi pri laški aeronavtiki. V ta namen se je zgradil severno mesteca Vivaro (nekako v sredi med Spilimbergo in Aviano v Furlaniji, v kotu, ki ga tvorita kakih 5 km južno Vivara se stekajoči rečici Cellina in Moduna) nekak poligon (mnogokotnik) z obveščevalnimi sredstvi. Kraj je skoraj popolnoma zapuščen, brez hiš. V noči 21. t. m. pa se bodo vršile vaje v dejanskem ponočnem bombardiranju, če bodo vidnostne razmere ugodne. Izvršil se bo tudi poizkus bombardiranja s tik nad zemljo letečega letala.

General Armani je razpravljal tudi še o stanju laškega letalstva in o proučavanju različne uporabe letal, zlasti z ozirom na oskrbna središča in postojanke za teritorijalno obrambo.

Po predavanju je general Armani izjavil, da je ta način vaj pač nov za večino letalskega moštva, ki morda tudi ni v polni meri usposobljeno zanje. Ali ravno v tem da tiči velika važnost teh vaj, ki jih je generalni štab že dolgo časa pripravljal in proučeval. Letalstvo tu nastopa prvikrat kot samostojna stroka, ki pa naj ne pomenja, da se odseljuje od skupnega delovanja z ostalimi vojnimi silami, temveč le svobodo akcije in kretanja proti velikim sovražnikovim teritorijalnim objektom, ki so posebno važni za dosego zmage. «Sovražnika ne smemo čakati, temveč ga je treba napasti, preden je pripravljen! Letalstvo ima to zelo važno nalogo!» je zaključil. — — —

Pripominjam le toliko, da sta Pordenone in Aviano v zračni črti oddaljena od najbližje naše meje 90 kilometrov, Vivaro pa kakih 78. Od Aviana do avstrijske meje je kakih 65 kilometrov. «Sovražno» ozemlje pa gre do avstrijske in naše meje!

Preprečen pohod štajerskih brambovcev

Gloggnitz, 19. septembra. d. Za včeraj je bilo sklicano o priliki ustanovitve krajevne organizacije veliko zborovanje brambovcev (Heimwehr). Napovedana je bila tudi udeležba brambovskih organizacij iz vse ostale Štajerske. Res so prispeli močni oddelki, ki so hoteli na tovornih avtomobilih v Gloggnitz. Ker pa je vladalo med delavstvom veliko razburjenje in se je bilo bati težkih izgredov, so oblasti zunanjim udeležencem zabranile dostop v Gloggnitz. Močni orožniški oddelki so ustavili avtomobile pol ure zunaj mesta. Brambovci so sicer skušali kljub temu dospeti v mesto, vendar pa so povsod naleteli na odločen odpor orožništva in so se morali končno zopet vrniti. V Gloggnitzu samem se je vršila prireditev v miru in redu.

Mariborska gimnazija reducirana!

Strahovit udarec za Maribor in vso Slovenijo. — 63 dijakov vrženih na cesto. — Nekulturno in nesocijalno postopanje vlade

Maribor, 19. sept.

Alarmantne vesti o redukciji staroslavne mariborske gimnazije na štiri razrede so se le prehitro uresničile. Še do danes ni hotel nihče verjeti te strahotne vesti časopisov. Vsakdo je smatral za nemogoče, da bi vlada ravno v času, ko proglaša SLS vstop v vlado in je za to gotovo dobila proste roke v Sloveniji, degradirala ravno gimnazijo Koroščevega stalnega bivališča in sedeža oblasti, ravno gimnazijo, iz katere je izhajala dolga desetletja najboljša slovenska inteligenca, morda polovica vseh narodnih buditeljev in kulturnih delavcev.

A danes je prispela iz Beograda brzojavka ministra prosvete, da se mora na mariborski gimnaziji s 1. oktobrom t. l. ukiniti peti razred, prihodnje leto šesti in tako dalje, tako da bo ostala v štirih letih samo še štirirazredna gimnazija. Za Maribor pomeni ta odredba strahovit kulturni in socijalni udarec. Po mestu je zavladala nepopisna razburjenost, prava revolucija duhov. Saj je vlada s to redukcijo obglavila in uničila gimnazijo, ki ima okrog tisoč učencev ter spada med najmočnejše in najboljše v državi. Z ukinitvijo višjih razredov se ne reducira zavod samo na štirirazredno nižji gimnazijo, ampak bo sploh uničen. Če ni zavod popoln, sploh nima pomena za Maribor. Samo za štiri razrede ne bo nihče dajal svojega otroka v gimnazijo, ker mu to pri današnjih razmerah nič ne hasne. Prestopanje na drugi zavod sredi študija je samo na sebi kvarno. Večina staršev pa tudi ne bo imela sredstev, da bi pošiljala otroke na drug zavod. Že s 1. oktobrom je s to ukinitvijo vrženih na cesto 63 dijakov, od tega 44 Mariborčanov.

V svoji brzojavki pravi prosvetno ministrstvo, naj se dijaki porazdele na druge primerne zavode. Kako si to zamišlja, vedi vrag, dejstvo je, da je v Mariboru popolnoma neizvedljivo in človek bi skoro mislil, da se hoče vlada norčevati iz prebivalstva. Kdor se je namenil za študij v humanistični gimnaziji, ne bo imel zanimanja za srednjo vinarsko šolo ali za trgovsko akademijo, ki edini prideta v poštev. Učiteljšče je že itak prenapolnjeno, za realko pa gimnazijski dijaki nimajo potrebne podlage. Tako je ta nenadna redukcija v vsakem oziru brezglava, nekulturna in nesocijalna, pravi kulturni škandal, ki ga uganja vlada ob asistenci g. dr. Korošca v našem slovenskem Mariboru.

Tudi v nacijonalnem oziru pomeni ta redukcija velikansko izgubo.

Zahteve beograjskih stanovanjskih najemnikov

Beograd, 19. septembra

V nedeljo se je vršil v dvorani hotela »Takovo« shod beograjskih stanovanjskih najemnikov proti ukinjenju stanovanjskega zakona s 1. novembrom. Na shodu je govoril tudi predstavnik slovenskih najemnikov g. Ivan Smolej, ki je poročal o razmerah v Sloveniji in povdaril nujno potrebo, da gradi država stanovanja za svoje nameščence. Profesor Marić je obžaloval, da se je stanovanjsko vprašanje pri nas radi nerazumevanja vlade in parlamenta razvilo v borbo med hišnimi lastniki in najemniki, dočim bi se moralo reševati kot splošno državno vprašanje. Stanovanjsko krizo hočejo rešiti z zakoni ,a edina resnična rešitev je v gradnji cenenih stanovanj po celi državi. Ker država in občine v tem pogledu niso storile svoje dolžnosti, najemniki ne vidijo drugega izhoda, kakor da se stanovanjski zakon podaljša vsaj do l. 1930. Govorilo je še več govornikov, ki so stavili še mnogo bolj radikalne predloge, med drugimi tudi, da se razširi stanovanjski zakon celo na nove hiše. Soglasno je bila naposled sprejeta resolucija, ki utemeljuje potrebo še nadaljne stanovanjske zaščite in zahteva med drugim:

1) da se stanovanjski zakon podaljša vsaj do l. 1930, do takrat morata država in občina zgraditi potrebno število zdravih in cenenih stanovanj;

2) da se sedanje najemnine ne smejo povišati in da se sedanji stanovanjski zakon razširi tudi na nove zgradbe, zlasti one, ki so bile zgrajene s cenenimi krediti Državne hipotekarne banke;

3) da država in občine takoj določijo primerne kredite za zgradbo cenenih in zdravih stanovanj;

4) da se stanovanjski zakon zopet raztegne tudi na male trgovine;

5) da se s 1. novembrom izvede revizija stanovanj, ki naj se na novo razdele po številu rodbinskih članov.

Grda igra SLS z obrtništvom

(Dopis iz obrtniških krogov.)

Poročali smo že, da so se dogovori z Jugoslovensko obrtno zvezo radi sestave kompromisne liste za bodoče zbornične volitve razbili radi nepopustljivosti in neiskrenega nastopa SLS. Tudi posredovanje g. Jelačina ni moglo situacije tako spremeniti, da bi se našla poštena, stvarna baza za sporazum. Jugoslovenska obrtna zveza je izginila iz pozorišča in danes si stojita nasproti Vrhovni obrtniški svet in Slovenska ljudska stranka, kateri pomaga pri teh pogajanjih g. Ivan Jelačin.

G. Jelačin izjavlja, da mora priti do kompromisa za vsako ceno. Mi pa smo drugega mnenja. Ponovno povdarjamo, da bi do kompromisa pač prišlo, ako bi Jugoslovenska obrtna zveza s takim povdarkom ne zatrjevala, da ji organizacije niso nič mar, temveč da zastopa le volilce, in ako bi pristala na kompromis 8 : 8 brez daljnih zahtev. Pristala je sicer na razmerje 8 : 8, toda z zahtevo, da morajo biti na listi Vrhovnega obrtniškega sveta ti in ti kandidati, ki bodo njej po volji.

Tu se pa tudi barantanje, ki ga je vprizoril g. Jelačin, neha! Vrhovni obrtniški svet sprejema kompromis 8 : 8, toda edino pod pogojem, da svojih 8 kandidatov neovirano imenuje. SLS pa je stavila vedno nove zahteve, kdo mora in kdo ne sme biti na naši kandidatni listi. Šla je tako daleč, da je pustila le pet kandidatov prostih.

Gospoda, z organizacijami se ne boste igrali! Pokazali ste pri tem barantanju vso svojo politično »spretnost«, ki jo pa že poznamo in vašim vabam ne bomo sledili.

Končno pa se nam ta silni pritisk na naše organizacije zdi vendarle čuden. Če SLS operira s svojimi volilci in je tako sigurna zmage, zakaj potem pritiska na pri volitvah zainteresirane in tudi nezainteresirane osebe, da vplivajo na posamezne funkcijonarje Vrhovnega obrtnega sveta, naj zahteve SLS sprejmejo? Iz iskrenosti ne, pač pa iz bojazni, da ne bi preveč vtikali svojih nosov v zbornične proračune. Zbornico ste s postavitvijo komisarijata degradirali, delali ste v njej brez sosveta in sami boste odgovarjali za svoje delo. Obrtniške organizacije, s katerimi postopate sedaj tako grdo, Vašega postopanja gotovo ne bodo krile.

Vprašanje kompromisa bomo lahko zaključili z ugotovitvijo, da SLS na pošteno razdelitev kandidatov 8 : 8 ni pristala; da se je Jugoslovenska obrtna zveza umaknila s pozorišča; da je g. Ivan Jelačin, ki bi moral biti kot zborniční komisar strogo nevtralen, kot posredovalec odkrito pokazal vse svoje simpatije SLS; in končno, da bodo obrtniške organizacije kljub pritisku in barantanju, ki ga vprizarja SLS, znale varovati svoje interese in svoj ugled.

Argus.

Žebotove intervencije . . .

»Slovenec« poroča, kako je poslanec Žebot interveniral za orožniške vpokojence. Efekt te intervencije? »Vsoto za pokojnino za orožniške vpokojence je orožniško poveljstvo zahtevalo od finančnega ministrstva. Zadeva pride pred ministrski svet.«

Torej?

Dejanski stan pa je tak, da poslanec Žebot ni telefoniral uredništvu »Slovenca«, še to:

1.) da njegova stranka na vladi ni poskrbela za primerne kredite, s katerimi naj bi se bile poravnale in izplačevale zakonsko določene orožniške pokojnine;

2.) da je njegova stranka na vladi sopodpisala člen finančnega zakona, s katerim se uničuje veljavnost razsodbe državnega sveta, ki je odredil, da se morajo orožniškim vpokojencem izplačevati draginjske doklade v smislu uredbe o draginjskih dokladah iz leta 1924.

G. Žebot bi torej moral intervenirati pri sebi in pri ostalih poslancih SLS, a to še preden so glasovali proti pokojninam za orožniške vpokojence.

Naši onstran granic

p— *Premeščanje slovenskih učiteljev* se nadaljuje. Josip Lasič iz Vrtojbe v Castano Primo blizu Milana, Josip Koglot iz Gradišča pri Renčah v Laimate, tudi pri Milanu, Justina Malič iz Opatjega sela v Gottolengo, Brescia, Fran Podgornik iz Gojač v Quistello pri Mantovi. Iz trnovskega šolskega okraja so premeščeni v severno Italijo: Alojzij Torušič, učitelj v Harijah, učiteljici Kati Sušelj in Milica Valenčič v Harijah ter Antonija Vižin, učiteljica v Sp. Zemunu. H. Legiša, učitelj v Mavhinjah na Krasu, je premeščen v Torre de Passeri v Abrucih.

p— *«Na razpoloženje»* je postavljen gospod Fran Mermolja, učitelj v Dobravljah na Vipavskem, kakor veli dekret, ki ga je dobil 16. t. m.

p— *Požar v Selcih na Krasu*, o katerem smo že poročali, je upepelil 21 hiš z gospodarskimi oslopji. Živino so ljudje večinoma rešili. Brez strehe je kakih 120 oseb. Med pogorelce so bile razdeljene denarne podpore. Na ukaz generala Pugliese je stavljenih pogorelcem na razpolago 120 vojaških postelj. Škoda se ceni na en milijon lir. Notranje ministrstvo je nakazalo pogorelcem 21.000 lir, tako da pride na vsako družino po 2000 lir.

p— *Idrijski dekan* gospod Mihael Arko je slavil v nedeljo sedemdesetletnico svojega rojstva in tridesetletnico svojega službovanja v Idriji. Svečanost je bila zelo lepa in pokazalo se je, kako je dekan priljubljen pri prebivalstvu.

p— *Na Avški planini* sta bila ukradena v noči na 14. t. m. dva lepa vola švicarske pasme. Tatovi so ju odgnali proti Vipavi, kakor kažejo sledovi. Tudi pred mesecem dni sta bila ukradena na tej planini dva vola.

p— *Dezerter.* Orožniki v Solkanu so naznanili višji oblasti, da je profesor filozofije Peter Zavrtanik prekoračil mejo in zbežal v Jugoslavijo. Ovaden je nadalje vojaški oblasti kot dezerter.

p— *Iz Istre.* V kratkem se priredi v Trstu izložba istrskih vin v svrho propagande, da bi se izvrstno istrsko vino lažje razpečavalo. Sedaj se ga proda malo in pod ceno. — Okoli Rovinja sadijo tobak v vedno večjem obsegu. Letos je bilo posajenih 27 hektarjev, pridelka pa bo manj kakor lani na 14 ha. — V Trstu so bili obsojeni: Oskar Gebhart z Dunaja, tehnični direktor rudnika boksita pri Vižinah in Fran Cart, rudniški strokovnjak, vsak na 18 mesecev zapora in 2500 lir globe ter uradnik Patelli na leto dni zapora in 2000 lir globe, ker so krivi nesreče dne 18. dec. 1925., pri kateri je poginilo nekaj rudarjev.

Naši kraji in ljudje

Nova kolonija stavbne zadruge „Stan in dom“

Stavbna zadruga »Stan in dom« je v nedeljo v okviru male slovesnosti zopet pokazala lep uspeh dela njenega agilnega predsedstva, ostalega odbora in vrlih zadrugarjev. V Rožni dolini je bila v nedeljo otvorjena zopet nova kolonija 15 dvostanovanjskih hišic, kjer bodo našli svoj dom zadrugarji in njihovi najemniki.

Slavnost vzidavanja spominskega kamna na drugi koloniji stavbne zadruge «Stan in Dom». Govor gospoda Puca, desno Anton Kristan, preds. zadruge.

Svečanosti vzidanja spominskega kamna v vogalno zgradbo so prisostvovali poleg agilnega predsednika »Stan in doma« g. Antona Kristana tudi predstavniki javnih uradov: za delegacijo ministrstva financ nadsvetnik dr. Spindler, za mestno občino g. komisar Mencinger ter ravnatelj g. Volc, predsednik bivšega gerentskega sveta g. dr. Dinko Puc, viški župan z odborniki občine ter tajnik Delavske zbornice g. Uratnik.

Slavnost je otvoril s primernim nagovorom predsednik g. Kristan, naglašujoč dejstvo, da je rešitev stanovanjskega problema le v samopomoči, ki pa si jo je mogoče olajšati v zadrugarstvu. Ob tej priliki se je zahvalil vsem faktorjem, ki so razumeli začetek akcije »Stan in doma«, zidanja malih stanovanjskih hiš in vrtnih kolonij, ter ji priskočili na pomoč. Naglasil je posebno zasluge bivšega gerentskega sveta pod predsedstvom dr. Puca, ki je podpisal garancijsko posojilo. Zahvala gre tudi viški občini. Na to so govorili še mestni komisar, viški župan, nadalje g. dr. Dinko Puc ter g. Uratnik.

Zadruga »Stan in dom« je doslej sezidala v viški občini že 38 hiš s 75 stanovanji — dokaz, da je na delu in da ji bo uspeh zasiguran tudi v bodoče na korist mnogim, ki bi morali morda sicer iskati streho v šotorih ali pod raznimi drevesi.

Resnoba in zabava, ki nam jo da razstava

V nedeljo je vživalo od 15.000 — 20.000 ljudi obe strani ljubljanske pokrajinske razstave. — Revija narodnih noš. — Vrvenje in gneča v gledališkem, kmetijskem in vrtnarskem paviljonu. Čari Malega pratra

Ljubljana, 18. in 19. septembra

Ljubljana ne pride do sape. Najprej volitve, potem sejem, potem zopet volitve. Vsakokrat so na nogah mase. Na sejmu ima tudi ženski svet glasovalno pravico, celo pluralno. Če je na skupščinske volitve bilo v Ljubljani prejšnji teden deset tisoč volilcev, zvečer pred »Zvezdo« in »Jutrom« deset tisoč ljudi, pred »Unionom« in v njem pa okrog pet, jih je to nedeljo sejem zbral okrog dvajset tisoč naenkrat, in vse od ene stranke, velesejmske gospodarsko napredne demokracije veselih ljudi vseh starosti, slojev, spolov in drugih razlik in vrst. Čez dan so se gnetli po razstavnih prostorih, potem so prišle na vrsto komedije, prvo popoldne so gospodovale narodne noše, v mraku in zvečer pa se je pod sejmskimi kostanji razvil prater, kakršnega nimata ne Zagreb ne Beograd, žalostni Trst bi postal zelen, in celo veliko tujskoprometno mesto Dunaj bi nas zavidal, kajti ljubljanski prater smo napolnili sami z lastnim vikom in truščem, ne z importiranim. Pripomniti pa je treba, da smo pred par dnevi napolnili tudi žepe prav velikemu cirkusu, ki je celo presegal Kludskega, in da imamo poleg sejma še nekakšen neoficijelen praterček s celo baterijo deklet brez trebuha, gugalnicami, vrtiljaki, fotografi, strelišči in največjim čudom sveta. Pred temi komedijami se prav tako gnete okrog dva tisoč služkinj, vojakov, rokodelskega naraščaja in pa množica malomeščanstva, čigar podrobnejša socijalna opredelba je za oko pač nemogoča. V obeh masah, pred ograjo in za njo, se pa čuti, da »Ljubljana v jeseni« ne nudi dovolj prilike za kopanje. Če bi bil jaz Rockefeller ali vsaj njegov dedič, bi dal najprej sezidati veliko kopališče z dva tisoč kabinami in velikim plavalnim štadionom. Če bi pa jaz bil župan ali gerent ali komisar ali vsaj stavbni direktor, bi ne dal gradbenega dovoljenja brez izjeme nikomur, kdor ne projektira za vsako stanovanje vsaj ene kopalnice.

Zato vzbujajo našo pozornost ljubljanski stavbni načrti. Vsi izvirajo še iz dobe gerentstva Puc-Turk-Likozar, in se posebno štimano prezentira naris velike stanovanjske palače na Ahacljevi cesti, katero je to gerentstvo omogočilo in pričelo graditi. Isto velja za veliko kolonijo vil na Savski ali Wilsonovi cesti, kateri se je včasi reklo, da je Dunajska, kar bi se tudi že lahko odpravilo. Zanimiva so majhna zasilna stanovanja oziroma hišice okrog Kolezije, in prav zanimiv je originalni načrt stanovanjske palače s frontami na Poljanski cesti, Gestrinovi ulici in na Ljubljanico. Vendar izgleda, da brez solidne in trajne občinske večine ne bo pravega uspeha. Upati je, da pojde vse počasi po vrsti, najprej solidna občinska večina po ljubljanski tradiciji, nato uspeh gradbenega posojila in končno pospešena provedba starega gradbenega programa. Zanimanje za to za enkrat tudi še brezžično muziko bodočnosti je vsekakor ogromno in vso nedeljo se gnetejo radovedneži, reformatorji in kritikoni pred tabelami s statistikami in narisi.

V prvem paviljonu je poslovala

radijska

ocenjevalna komisija (gg. inž. Kolarič, prof. Andree, inž. Eržen, Evald Jakopič, prof. Nardin in ing. Stegu). Prisodila je prvo nagrado g. Vojku Zeleniku iz Ljubljane za njegov štiricevni aparat »Browning Drake«. Od 60 dosegljivih točk je dosegel 49.64. Drugo nagrado je dobil g. Milan Grosičar, tehnik iz Ljubljane, za svoj štiricevni aparat »Neutrovox«, doseženih točk 48.31. Tretjo nagrado s 40.65 dosežene točke je komisija prisodila g. Benjaminu Lenassiju iz Logatca za dvocevni aparat »Audion z reakcijo.« Četrto nagrado je dobil g. Omota Rudi iz Ljubljane za štiricevni aparat; doseženih točk 40.31; peto pa g. Bajc Bogomil iz Rožne doline za svoj aparat »Autodyne«, doseženih točk 36.39. Priznanje je komisija izrekla g. Vladu Babniku, tehniku iz Dravelj. za njegov dvocevni »Reinartzt«, dosegel je 32.89 točke. Poleg denarnih in materijalnih nagrad dobe odlikovanci še srebrne in bronaste kolajne. Vsi premirani aparati so razstavljeni na razstavi in so deloma tudi na prodaj. Sploh je letošnja radijska razstava v vsakem ozíru mnogo boljša od lanske, kar dokazuje, da so naši amaterji korakali sporedno z razvojem moderne radijske tehnike.

Pri vrtnarjih

Občo pozornost in priznanje so si stekli ljubljanski vrtnarji, ki so napolnili cel paviljon z nežnim cvetjem in zelenjem in razstavili vrlo okusne aranžmane in skupine, kakteje, rondeaus, utice . . . Dame se sprehajajo od skupine do skupine in vzklikajo, trgovci s cvetjem in drugi interesenti si beležijo. Pozornost vzbujajo aranžmani cvetja v vazah, v enotnih barvah. Ponekod moti uporaba trakov, ponekod prevelika pestrost na ozkem prostoru. Zelo pohvalna je kombinacija cvetličarske razstave z drugimi. Tu so letos le pričetki v tej smeri, dve že znani skulpturi Kralja in nov Dolinar, monumentalen stiliziran ranjen rjoveč lev, osnutek za mramornast kip, namenjen za spomenik mariborskim vojnim žrtvam. Vsak obiskovalec cvetlic se ustavi pred tem levom.

Prihodnje leto naj bi med cvetlicami in aranžmani bilo mnogo več umetnin, in še prav posebno naj bi se združile v razstavne svrhe s cvetličarskimi tvrdkami pohištvene in pa tvrdke s perilom, steklom, porcelanom, jedilnim orodjem in obenem bi morda agilna »Atena« sodelovala, — saj je že tudi sama letos z uspehom aranžirala nekaj sličnega. Vsakdo se ustavi letos pred aranžmanom svatovske mize in pred zakusko z aranžmanom sadja. To bi se dalo prirediti metodično, v večjem obsegu, tako da bi se n. pr. razstavilo 6 raznih svatovskih miz, z različnim pohištvom, raznim perilom od preprostega do damasta, različnim priborom in raznim dekorom in bi se najlepši aranžman nagradil, bodisi za harmonično celoto, bodisi poedine tvrdke vsaka posebej. N. pr. biedermeier jedilnica bi se kosala z renesančno, z empirsko, z moderno; ali pa aranžman zakuske v vinčariji, poleg njega altwien-popoldanska kava in supermoderni five o' clock, ali pa holandski ali angleški zajtrk. Takšne naloge bi pokazale, kaj premorejo vse v poštev prihajajoče tvrdke skupaj in še društvo in

Gospod Špicar s soprogo v koroški narodni noši.

še marsikateri umetnik in umetnica bi bili zaposleni, mnogi bi pa tudi odkrili, da nekaj znajo in vedo in mnoge dekoracijske fantaste bi juryja morala odkloniti. Obenem bi takšen poskus prinesel novo noto v našo stalno pokrajinsko razstavo. Letos prvič pa so se posamezni razstavni oddelki tudi ocenili. Že v soboto se je sestala ocenjevalna komisija, katere predsednik je bil nadzornik mestnih nasadov g. Heinitz, člani pa gospe Lenarčičeva, Šarabonova, vrtnar g. Wilhelm iz Zagreba in ravnatelj velesejma g. Dular. Komisija je soglasno priznala, da je

napredek vrtnarske razstave od lani izreden

in je razstava v čast vsakemu velemestu. Ocenjevalci so točno pregledali vso razstavo in z obžalovanjem vzeli na znanje, da ne konkurira tvrdka Bajc, ki bi zaradi svojega krasnega aranžmaja gotovo dosegla zlato kolajno. Tvrdki Pavel Šimenc je bila soglasno podeljena zlata kolajna zlasti za krasno izvedeno zamisel štirih letnih časov. Tvrdki Korsika je bila za celotno opremo, zlasti pa za ženitovanjsko mizo podeljena zlata kolajna, za kakteje pa še posebej srebrna. Tvrdka Herzmansky je po okusu in v vezavi na višku ter ji je bila soglasno prisojena zlata kolajna. Tvrdka Ivan Šimenc ima veliko smisla za vrtnarsko umetnost, pokazala je obilo materijala in ji je bila soglasno prisojena srebrna kolajna. Tvrdka Ferant se je izkazala s sadnim drevjem, ki je vse hvale vredno. Sestava rastlinske dekoracije, zlasti begonij, je krasna; zato zlata kolajna. Vsem umetnikom-vrtnarjem k visokemu odlikovanju najiskreneje čestitamo z željo, da nas v bodoče še presenetijo s sadovi svoje delavnosti in znanja.

Okrog 3. ure popoldne se je sestavil **dolg sprevod narodnih noš,** ki je večkrat obkrožil glavni velesejmski prostor ob paviljonih ob sviranju železničarske godbe. Pogled na sprevod blizu 300 v noše naših prababic in pradedov oblečenih deklet, žen, moških in otrok je bil nadvse očarljiv in je naše misli za kratek čas obrnil v košček naše slovenske zgodovine. V sprevodu na čelu sta bili skupini narodnih noš zasužnjenega Primorja in Koroške, potem gorenjska skupina, Ljubljana, Šiška, Kamnik, Škofja Loka, Kranj, Radovljica, Bled, nato posebna skupina ljubljanskih noš, belokranjska in nazadnje kočevska skupina z jezdecem polharjem in z vozom, na katerem je sedelo več žen in deklet v svojih posebnih nošah kot predice s kolovrati. Nekatere skupine so imele svoje godce-harmonikarje, ki so vlekli svoje »viže«, medtem ko so fantje veselo vriskali, prav kakor na gorenjskih planinah.

Špela in Peter Florjančič z Bleda v gorenjski narodni noši. Na željo gospe Tavčarjeve je korajžni Peter zaigral na harmoniko: Bod' moja, bod' moja, t' bom lešnikov dal . . .

Vsakoletna razstava »Ljubljana v jeseni« naj bi bila vedno združena z velikim praznikom, ko naj bi ves narod proslavil žetev, kakor so jo praznovali in jo še praznujejo drugi narodi z največjimi svečanostmi. Oživeli naj bi se ob tej priliki stari narodni običaji in vršile naj bi se tekme pevcev, telovadcev in sportnikov vseh znamenj, da bi narod spoznal, kaj ima in kaj je. Take ljudske slavnosti, v največjem obsegu skrbno in podrobno pripravljene bi privabile v Ljubljano množice tujcev, ker so tako slikovite svečanosti mogoče le tam, kjer je narodna noša tako razkošna in lepa, kakor je naša, posebno pa zato, ker je v resnici prazнična.

Že poskus podobne prireditve se je v nedeljo obnesel nad vse pričakovanje dobro. Zato naj poseben odbor začne takoj s pripravami za prihodnje leto in naj posameznim krajem razdeli vloge, da nam ne bo treba gledati samih obceti, kot bi se brez načrta gotovo dogodilo. Tudi naši rokodelci naj nastopijo s svojimi cehovskimi znamenji, velikanskimi vrči in skrinjicami. Pevski zbori naj se pa nauče starih, že skoro pozabljenih koled in drugih pesmi, ki so spremljale naše častitljive običaje. Pesem, ki množico oživi, se je v nedeljo komaj oglasila. Pa še eno važno lastnost ima narodna noša. Le njej je namreč mogoče, da izravna vse socijalne razlike med udeleženci, ker doktorice v narodni noši ne morete ločiti od brhkega dekleta z dežele. No ja, prav za prav tudi. Ta preklicana linija, te moderne trlice so tudi vzrok, da je bilo v nedeljo tako malo mladih mestnih gospodičen v pečah in avbah, ker so jim stare kiklje vse preširoke, tako zelo preširoke, da ne pomagajo tucati spodnjih kril. Pa še celo s pudrom in šminko belordeče prepleskana lica smo videli. Tega pa že ne! Pri narodni noši mora biti vse pristno od vrha do tal in okrog in okrog. Zato so bile pa tako lepe naše jedre mamice in okrogle mame, ki so tvorile ogromno večino najlepših skupin. Razen naštetih so se posebno videli: Brhka Čička, — mmm! Potem ponosni Korošci iz Roža, Podravja in Zile. Jaka je že tako original, kot Ziljan pa prekosi še sebe — njega pa njegova impozantna družica z vsemi duševnimi in telesnimi blagri pristne Ziljanke.

Nežne kakor lastavice so se Koroščem pridružile tri elegantne, vitke Pohorke z apartnimi zlatoobšitimi črnimi kapicami, ki se kakor koroške popolnoma prilegajo glavici. »Te so najlepše« so jih hvalili tisoči občudujočih gledalk in gledalcev. Tako so bile fletne, da ne morem povedati. Ta preklicani fotograf je seveda zijal v nje, da jih je vsekal s praznim aparatom. Zato jih ne morem pokazati danes v sliki, pač pa v kratkem, ko bo razvit film, če se tudi gospodu Metodu ni kaj ponesrečilo. Prav nič bi mu ne zameril.

Dostojanstveno so se nato prizibale Ljubljančanke od častitljivih Šiškaric v črni žlidi in belih pečah pa do košatih Trnovčank v vsem bogastvu širokih zlatih avb in težkih srebrnih pasov in bingljajočih uhanih iz zlata beneških cekinov. Med njimi pa smehljajoča se rdečelična mamica s tremi nad vse črkanimi otročiči . . . Sijaj v vseh barvah se prelivajoče svile in blesk srebra, zlata in dragega kamenja na brošah in prstanih so jemali vid. Še bolj pa so se svetile oči v zavesti, da so Ljubljana, tisto zdravo meščanstvo, ki si ne da zapovedovati in se mu tudi ni treba pustiti gospodariti od nikogar. Ljubljana je šla ponosna mimo nas, kakršna je bila, je in bo.

Nato so prihrumeli, privriskali in pripeli fantje iz Kranja s svojimi dekleti, da so materam šla lica narazen. Še starešina in teta iz Kamnika sta se jima priznaje smejala, čeprav sta bila sama najbolj ofertna v vsem sprevodu. Kakor bi bil prišel nazaj Tone Verovšek, tako zastaven je bil ta korenina gorenjske starešine. Ali je bil pa Verovškov original, a Tone ni nikdar imel tako imenitnega para, kakor je bila v nedeljo po pravici štemana teta iz Kamnika. Tudi okrogle Ločanke, ki se jim je smejalo samo od sebe, ker so bile ris tak' flitne, da se jim je kar siten zdil, zares, še Ločanke so dejale, da največje srce iz malega kruhka zasluži kamniški pat.

Blejce je vodil miniaturni parček, punčka in fantek, ki je vlekel harmoniko, da so gledalci kar privzdigovali noge. Mala skupina iz Radovljice pa je vzbujala splošno priznanje radi svoje velike raznolikosti, saj se je v resnici vsaka oseba popolnoma razlikovala od ostalih. Spremljali so jih planinci iz Kranjske gore in gorenje Savske doline pod vodstvom starega, zagorelega pastirja korenjaka, ki bi ga najraje postavil v muzej.

Kaj bi našteval. Kar je na Gorenjskem oferti, lepote in zanimivosti, je bilo vse tu.

Škoda, da je bila tako slabo zastopana Dolenjska in so ji morale rešiti čast štiri skromne Belokranjice, zato pa popolnoma pravilno napravljene.

Največjo pozornost pa so izzvali Kočevci, ki so se predicami pripeljali v težkem vozu od doma. Vodil jih je polhar na konju in ko je stopil z njega, si je ogrnil plašč iz bičja. Na žalost je ta elegantna, po kroju na črnogorsko spominjajoča, starodavna noša prišla do svoje popolne veljave šele po sprevodu, ko so se oči vseh z največjim zanimanjem obračale za temi, zaradi enostavnih lini; tako monumentalnimi, skoro enobarvnimi postavami.

Večer pod kostanji

Dan se je prelil v mrak, ta v noč, in zašumel je prater. Homer, posodi mi svojo harfo ali na kar si že brenkal svoj ep! Gusle, pomagajte! Tisoči oblegajo »debelo Berto«, kup tako kolosalne miline, da bi se raznežil vsak Turčin. Turki posebno obraitajo debeluške. Kar pa se tu kaže, pa spada naravnost v turški paradiž. Krasna dva centa sala sta v nedeljo na vstopnini brez dvoma stržila lepo dotico. (Berta bo v vsakem oziru prekašala Furlanke!) Kakšno je

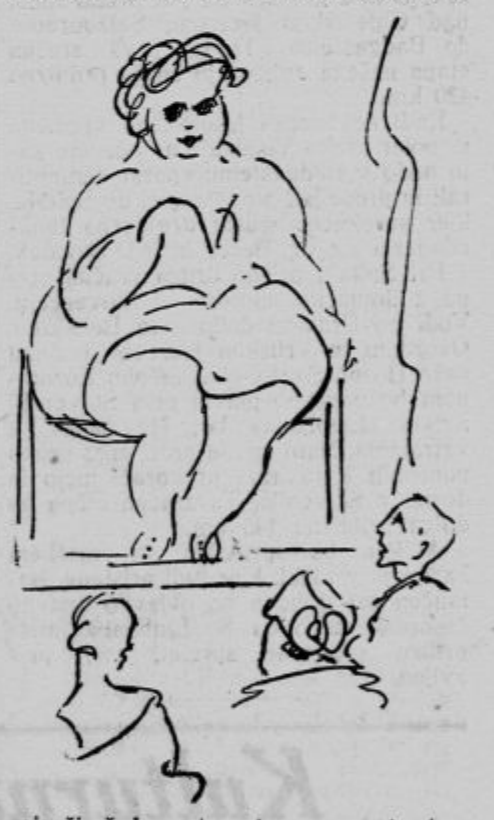

»največje čudo sveta«, nisem sam videl, ker se nisem mogel preriti skozi živi zid radovednežev. Zato sem jo mimo čevapčičev mahnil k »Weltsensation«, brezglavi dami. Hotel sem jo vprašati ,kakšno frizuro ima najraje, pa so me med potjo druge brezglave devojke obrnile v hipodrom, ker je vsaka hotela jezditi. Dobile so kratke konje, pa so na njih odletavale in zibale, da sem se pričel spominjati, no hat, Mikoša. Zbežal sem na prosto, ogledoval sadistično klofutanje bedastega Mihlja in želel vsem nasprotnikom in nekaterim prijateljem, da bi

Kočevarji v sprevodu.

Predstave danes točno ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.
Prvo in edino predvajanje v Ljubljani. Velefilm sezije 27—28;
Ljubimkanje
(LIEBELEI)
V glavni vlogi:
EVELIN HOLT, VIVIAN GIBSON, LOUIS LERCH, ROBERT SCHOLZ
Režija L. J. FLECK.
Vse dosedanje predstave razprodane.
Hitite da ne zamudite. Pri vseh predstavah pomnoženi orkester.
Kino «Ljubljanski dvor»
Telefon 2730

Samo še danes ob: 4., pol 6., pol 8., 9.
prekrasna Francozinja
JETTA GOUDAL kot
Sejkova sužnja
in ljubljenec vsega ženskega sveta
MIHAEL VARKONI
«Elitni Kino Matica».

bili nocoj na njegovem mestu. Potem me je odnesło pod gugalnice, visoko nad menoj so frfela krilca, cepetale nožice in cvilenje se je razlegalo do nebes. Nič drugače ni bilo v ekspresu, ki je premetaval svoje potnike iz kota v kot, pri Rusih brenka zbor balalajk, pri Tinci drobe čarlston, pred babilonskim stolpom pa se tisoč gri krohota, ko drve nerodneži na trottoir roulant in se na njem prekopicavajo ter končno vozijo vznak, z nogami v zrak, kakor kebri. Potem pa po sankah dol, kakor izstreljeni iz topa. Potem ciklonsko kolo, blaznost, ljudožrci, vedeži! Pod vsemi strehami petje, smeh, krohot, tuljenje, cvilenje, vzklikanje, ropot čaš, godbe, orglje, lajne, zvonci, činele, bombardoni, streli, skratka, simfokakofonije najmodernejšega kova, pravi oddih za zmrcvarjene živce. Po delu — zabava! Ta večna deviza je našla tu svojo inkarnacijo. Vino, pivo, roka, noga, tralala, še ga bomo, hopsasa. To je bila uspela parola v kolibah, oštarijah, etablismanih in po klopeh in ulicah pod kostanji po celem pratru in okolici, da so zvezde kar pomežikavale, dokler niso odbile trudne pozne ure in dokler ni nastopajoča ponočna megla zavila vseh »so-trudnikov« v svojo nevtralnost in jih spravila v zasluženi pokoj.

Včerajšnji dan seveda ni doživel takšnega navala, kakor je bil v nedeljo, vendar je poset znašal tudi kakšnih 5000 ljudi; med temi je bilo precej tujcev izven Slovenije.

Za prihodnje dni se nam nudijo

nove atrakcije

Tako bo v sredo ob pol 9. zvečer tekmovanje za najlepšo bubiglavico in za najlepo kito. Vršilo se bo tekmovanje v Dolničarjevem paviljonu. Za prihodnje dni nato se pripravljajo tekmovanja za največjo moško in najmanjšo žensko nogo, potem za najdebelejšega moškega, a v soboto bo lepotna konkurenca.

Pred prihodom prvega slovenskega avijona „Ljubljana“

Sredi tedna dospe v Ljubljano prvi avijon društva Aero-klub «Naša krila».

Kakor smo že poročali, je naročilo društvo Aero-klub «Naša krila» v Ljubljani pri svetovnoznani tvrdki Mercedes pri Stuttgartu svoj prvi avijon, ki so ga pred kratkim dogotovili in je dobil ime naše prestolice «Ljubljana».

Prevzem oskrbi te dni društveni tajnik g. dr. Rape ki je odšel v ta namen v Stuttgart. Obenem oskrbi tudi prevoz avijona v Ljubljano, kjer ga pričakujemo nekako v petek popoldne ako ne bo spotoma neprilik. Prevoz se izvrši namreč v treh etapah: Iz Stuttgarta poleti s tovarniškim pilotom preko Röblinga, reke Nekar, Tübinga proti Uraku. Zračne struje na tem delu poti so posebno raznolike in je zaradi tega letenje otežkočeno. Polet se nato nadaljuje preko švabskega Jura, Augsburga na München, kjer bo kratek pristanek. Odtod gre zračna pot preko Inna, nad Chiemskim jezerom, Salzburgom do Badgasteina. To bo prva zračna etapa našega avijona in znaša približno 420 km.

Radi nestalnega jesenskega vremena je polet preko Visokih Tur opasen, zato bodo v Badgasteinu aparat demontirali in prepeljali po železnici do Spitala, kjer sprejmeta aparat društvena funkcijonarja gg. dr. Berce in inž. Bloudek.

Pri Spitalu prične druga zračna etapa z domačim pilotom — Slovencem. Vodi po Dravski dolini nad Beljakom, Osojskim in Vrbskim jezerom in nad našo Gospo Sveto. Nad tužnim Korotanom bo ponosno plaval prvi Slovenski avijon «Ljubljana» kot živ poziv k vztrajanju. Nato zavije proti jugu preko ponosnih Karavank, prekorači mejo in dospe v Slovenijo. Ta zračna etapa bo dolga približno 145 km.

Avijon bo spravljen v vojaškem hangarju v Šiški, kjer tudi pristane. Natančen čas dohoda bo objavilo dnevno časopisje, tako da bo Ljubljana imela priliko primerno sprejeti svoj prvi avijon.

Domače vesti

* **Ministrstvo za prosveto** je v smislu pravil o opravljanju **državnega strokovnega izpita za prestop uradnikov ministrstva za prosveto iz pripravljalnih skupin v pomožne skupine imenovalo za člane oblastne komisije v Ljubljani** in sicer: za predsednika dvornega svetnika dr. Josipa Ferjančiča, za člane pa vladne svetnike dr. Rudolfa Andrejko, Antona Mencigerja, Rajka Svetka in Vinka Borštnerja — vse v Ljubljani.

* **Iz zdravniške zbornice za Slovenijo.** V imenik zdravniške zbornice za Slovenijo sta bila vpisana: dr. Ciril Porekar, zasebni zdravnik v Ljutomeru, ter dr. Ljudevit Černej, zdravnik v Slovenski Bistrici.

* **Izpremembe v državni službi.** Inženjer Ivan Tornago, doslej na službovanju v ministrstvu za kmetijstvo in vode, je imenovan za inženjerja pri gradbeni sekciji v Velikem Bečkereku. Podinspektor finančne kontrole v Beogradu Fran Gomerčič je po službeni potrebi premeščen k oblastnemu inspektoratu finančne kontrole v Ljubljani. Anton Abram, okrajni šumar in šumarski referent pri okrajnem glavarstvu v Dubrovniku, je trajno upokojen.

* **Imenovanja v sodni službi.** Imenovani so: za kanclista v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani Ivan Pupis, sodni kanclist v pokoju; za pisarniške pripravnike v 4. skupini III. kategorije v področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani: pis. oficijanti Ignacij Tkavc pri okr. sodišču v Slovenski Bistrici, Ljudmila Zupančič pri okrožnem sodišču v Novem mestu, Alojzij Figelj pri okrožnem sodišču v Mariboru, Alojzij Kozinc pri okrajnem sodišču v Mokronogu in Jernej Petrič pri okrajnem sodišču v Velikih Laščah, ter pisarniška pomočnika Slavko Jeranče pri okrajnem sodišču v Cerknici in Josip Perenič pri okrajnem sodišču v Kočevju. — Upokojena sta: Franc Vogrinc, višji pisarniški oficijal in Adolf Grom, pis. oficijal, oba pri okrožnem sodišču v Novem mestu.

* **Imenovanja v učiteljski službi.** Imenovani so z odlokom ministrstva prosvete št. 60.560 dne 16. t. m. naslednji učiteljski abiturijenti(ice): Karol Skerget v Dolini, okraj Dol. Lendava, Denes Hari v Dobrovniku, okraj Dol. Lendava, Stanko Horvat v Marenbergu, okraj Dravograd, Maks Pirnik v Čadram, okraj Konjice, Jože Uran v Serdice, okraj Murska Sobota, Ivana Gabrejna v Gornje Ponikve, okraj Celje, Franja Šušteršičeva v Malo Poljano, okraj Dol. Lendava, Antonija Božič v Negovo, okraj Ljutomer, Otilija Ruš v Tišine, okraj Murska Sobota, Anica Novak v Zavrče, okraj Ptuj, Marija Krč v Gornjo Radgono, Elvira Žindra v Sladki vrh, okraj Maribor, Antonija Kunčič v Pečice, okraj Šmarje. Vsi imenovani morajo službo takoj nastopiti, ne da bi čakali na dekrete.

* **Kongres pravnikov.** Knjiga referatov za III. kongres pravnikov je natisnjena. Izvenljubljanskim članom se je poslala po pošti, ljubljanske člane pa naprošamo, da jo dvignejo pri vratarju pravosodne palače v Ljubljani, kjer je zanje založena. — **Stalni odbor.**

* **V našo državljansko zvezo** sta sprejeta: dosedanji italijanski državljan Anton Podgornik, inženjer v Ljubljani, skupno z ženo Štefanijo, ter dosedanji ruski državljan Ivan Suvorov, dnevničar finančne kontrole v Hotederšici.

* **Iz uradnega lista.** »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 96. letošnji številki uredbo glede službene pragmatike za nameščence mariborskega oblastnega odbora in zavodov, ki so v njegovi upravi, ter razglas, da se dado dne 25. septembra 1927 v promet bioskopske vstopnice državne izdaje.

* **Reklamacije za povračilo telegrafskih in telefonskih pristojbin.** Glede kolkovanja reklamacij za povračilo telegrafskih in telefonskih pristojbin in glede vračanja kolkovine je dalo ministrstvo pod številko 64.750 od 19. julija t. l. tole pojasnilo: V smislu čl. 6, točka 10, zakona o taksah in čl. 2, točka 7 pravilnika o taksah in pristojbinah in pa na osnovi čl. 115, točka 3 telegrafskega in čl. 4, točka 2 telefonskega pravilnika mora biti vsaka reklamacija, ki se nanaša na povračilo brzojavne, oziroma telefonske pristojbine, kolkovana po tarif. post. 1 zakona o taksah, kadar bi se drugače ne odredilo. Ako je krivda na strani ptt. uprave, se kolkovina ne povrne, če pa biva krivec, ki ni oproščen finančne pristojbine (kolkovine), v inozemstvu, veljajo zakoni in predpisi dežele, v kateri krivec prebiva.

* **Smrtna kosa.** Včeraj popoldne so na pokopališču v Črnomlju položili k večnemu počitku gospo Anico Štrubelj. Izvirala je iz ugledne črnomaljske obitelji Šetinove. Izvrševala je v domačem kraju učiteljski poklic. Bodi ji ohranjen blag spomin, prizadetima rodbinama naše iskreno sožalje!

* **Pri Splošni bolnici v Mariboru** je razpisano primarijsko mesto na oddelku za porodništvo in ginekologijo. Za razpisano mesto se zahteva kvalifikacija po uredbi ministrstva za narodno zdravje in ministrstva za prosveto z dne 17. avgusta 1927. (»Uradni list« z dne 7. septembra 1927.) Prošnje naj se vložé do 1. oktobra 1927 pri predsedništvu oblastnega odbora v Mariboru.

* **Pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani** je razpisano mesto tajnika, odnosno namestnika generalnega tajnika in predstojnika zborničnega urada. S tem mestom so združeni prejemki I. razreda za konceptno osobje. Definitivno nameščeni zborniční uslužbenci imajo pravico do pokojnine. Pravilno opremljene prošnje naj se vložé najkasneje do 30. septembra 1927 pri predsedstvu Zbornice.

* **II. tečaj za elektroinstalaterje v Ljubljani** priredi Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani v sporazumu s Strokovno zadrugo konces. elektrotehnikov za Slovenijo v Ljubljani. Tečaj je brezplačen ter se prične 17. oktobra t. l. Predaval bo kakor lani g. inž. A. Ditrich in sicer v večernih urah v prostorih Tehniške srednje šole v Ljubljani. Prijave je nasloviti na urad za pospeševanje obrti v Ljubljani do 10. oktobra t. l.

OBLAČILA tvrdke J. Maček
Ljubljana, Aleksandrova 12
so najboljša in najcenejša.

* **Polovična vstopnina na pokrajinsko razstavo za srednješolce in visokošolce.** Srednješolci in visokošolci imajo v torek 20. t. m., v četrtek 22. t. m. in v petek 23. t. m. polovično vstopnino na ljubljansko pokrajinsko razstavo, ako se izkažejo s kakršnokoli dijaško legitimacijo. To velja za posameznike in se ne zahteva obisk v skupinah.

* **Mladinski dan na pokrajinski razstavi.** Da se omogoči šolski mladini ogled pokrajinske razstave, je določen za petek 23. t. m. tako zvani mladinski dan. Vse ljubljanske in okoliške meščanske in ljudske šole naj bi se zbrale ob 2. uri popoldne na Vodnikovem trgu, od koder bi učenci in učenke odkorakali z godbo na velesejmski prostor. Vstopnina za učenca ali učenko znaša 3 Din, a za siromašnejše, ki jih določi učitelj - razrednik, je vstop prost. Enako ima učiteljstvo, ki spremlja mladino, prost vstop. Sorodniki, spremljajoči mladino, plačajo le 5 Din. Na zabavnem oddelku ima mladina za vse komedije prekopolovičen popust.

* **Okrajna cesta I. razreda na progi Gornji grad-Nova Štifta-Kamnik** je vsled po poplavi povzročenega porušenja dveh mostov in drugih znatnih poškodb za promet z vozili do nadaljnega nerabna. Zopetna vpostavitev mostov in odstranitev nedostatkov se svoječasno objavi.

* **Dovoljeni madžarski listi.** Dovoljen je uvoz in razširjanje v naši državi madžarskega časopisa »Mindnyajunk Lapja«, ki izhaja v Budimpešti, in madžarskega leksikona »Tolnai Vilag Leksikon«.

* **Kot odvratnosti dnevnega življenja** občutijo premnogi ljudje tolikokrat in pogostokrat razširjenja haemorrhoidalnih obolenj. Ona spadajo na vsak način med najbolj neprijetne in mučne vzroke, ki škodujejo našemu zdravju. Vzroke njihovih nastajanj moremo danes na temelju najnovejših izsledkov bakterijološke vede popolnoma in dokončno odstraniti, ker se bakterije, povzročujoče haermorrhoide, uničujejo z zdravilnimi in zaščitnimi sredstvi. Ta specifično zdravilna sredstva vsebuje »Posterisan«, ki ga dobite v vseh lekarnah. Podrobnejša navodila najdete v znanstveni brošuri, ki jo pošlje na zahtevo brezplačno »Isis«, d. d., Zagreb. 1309

ITO — zobna pasta najboljša!
* Pri naduhi in boleznih srca, pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju ščitnih žlez in tvoritvi gošče je odvod v črevo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« bistveno domače zdravilo. Kliniki svetovnega slovesa so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zagatenja umaknila z rabo vode »Franz-Josef«, ne da bi se pojavila neprijetna driska. Dobi se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

KUŠAKOVIĆA KALODONT
najboljša pasta za zobe.

* **Volno, bombaž za strojno pletenje in** ročna dela dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, Ljubljana, Stari trg 12 in Židovska ulica 4. 93

* **Tkanina »Eternum,** glavna zaloga za Jugoslavijo pri J. Medved, manufaktura Ljubljana, Tavčarjeva ulica 7. 95

* **Razstava in zaloga pletilnih strojev** vseh vrst ter strokovni pouk v pletenju v Ljubljani, Židovska ulica 5, 1387

u— **Nogavice** najceneje pri Dobeicu, Pred Škofijo 15. 188

* **Specijalist za žensko bolezni in porodništvo med. univ. dr. Leo Šavnik** ordinira od 20. t. m. dalje v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica 6, telefon št. 2614. 1283

* **Matična knjigarna** na Kongresnem trgu v Ljubljani ima največjo in najbogatejšo izbiro muzikalij v Sloveniji. Posebno opozarjamo cenjene učitelje glasbe na našo veliko zalogo instruktivnih del za vse instrumente in petje po najnižjih cenah. Za naročila z dežele zadošča dopisnica s točnim naslovom. 1379

Iz Ljubljane

u— **Veliki župan dr. F. Vodopivec** radi uradne odsotnosti danes 20. t. m. ne bo sprejemal strank.

u— **Novinarji!** V svrho razgovora o letošnji glavni skupščini JNU, ki se bo vršila v nedeljo dne 25. t. m. v Brodu na Savi, bo v sredo dne 21. t. m. ob 17. v damski sobi kavarne »Emona« članski sestanek. Ker je zadeva važna, naj se vsi člani zanesljivo udeleže. Točnost! **Tajnik.**

u— **Udruženje jugoslov. inženjerjev** priredi v četrtek 22. t. m. ogled mestne klavnice. Sestanek članov ob pol 16. popoldne na licu mesta.

u— **V prid ruske kapelice pod Vršičem** je priredila operna pevka gospa Tamara Veljbickaja v nedeljo 18. t. m. ob 20. uspeli koncert v prostorih Oficirskega doma v vojašnici vojvode Mišića. Udeležila se ga je v prav lepem številu ruska kolonija, poset s strani slovenskega občinstva pa je bil naravnost sramotno majhen, kar ni v čast zlasti številnim slovenskim planincem. Pogrešali smo zlasti zastopnike SPD, v čigar interesu je tudi, da bi ne razpadla taka znamenitost, kakor je originalna ruska kapelica pod kočo Na Gozdu. Slovenske posetnike bi lahko sešteli na prstih obeh rok. Spored koncerta je bil pester in zanimiv. Poleg Verdija, Puccinija in Mascagnija so bili na programu večinoma samo umotvori ruskih skladateljev Čajkovskega, Petrova, Davidova in Dargomižskega. Gospa Veljbickaja, ki ima simpatičen, dobro šolan in zlasti v srednjih legah poln glas, je pela umetniško dovršeno in tako čustveno, da je izzvala salve aplavza. Posebno je učinkovala na občinstvo arija iz Dargomižskega opere »Rusalka«. Občinstvo ni mirovalo, dokler ni pevka ponovila. Prav tako je ugajala tudi ruska narodna »Dušica - krasavica«. Na klavirju je pevko spremljala gospa Smolenskaja. Želeli bi, da bi imeli še večkrat priliko slišati gospo Veljbicko.

u— **Sindelfingen — Ljubljana. Prihod novega aviona »Ljubljana«, ki ga vodi g. dr. Stane Rape na dolgi progi 560 km, je razviden iz načrta, ki je razstavljen v izložbenem oknu tvrdke Bonač.**

u— **Mestni magistrat ljubljanski** razglaša, da je nanovo sestavljeni imenik porotnikov za leto 1928. razgrnjen na vpogled od 19. do 26. t. m. na magistratu v sobi št. 21, I. nadstropje.

u— **20odstotni popust na gledaliških vstopnicah k vsem predstavam za čas II. pokrajinske razstave** imajo posetniki kulturne razstave »Gledališče - Ljudstvo - Družba«, ki se nahaja v paviljonu »K« na sejmišču. Vsak posetnik te kulturne razstave dobi pri vhodu v paviljon listek, ki naj ga dobro shrani. Na podlagi tega listka ima pravico, da zahteva pri gledališki blagajni 20odstotni popust.

u— **Tekmovanje za najlepšo bubi - glavico in za najlepšo kito na razstavi.** V sredo 21. t. m. ob pol 9. zvečer bo v Dolničarjevem paviljonu v zabavnem oddelku velesejma tekmovanje za najlepšo bubiglavico in za najlepšo kito. Darilo za prvo obstoja v manikirnem orodju, za drugo pa v česalnem orodju. Tekmovanje bo priredil g. Dolničar z dovoljenjem in pod pokroviteljstvom velesejmskega ravnateljstva.

u— **Vstopnice za velike konjske dirke** so od danes v predprodaji pri tvrdki J. Gorec v palači Ljubljanske kreditne banke. Ker je že letalski miting pokazal, da povzroča kupovanje vstopnic na vojaškem vežbališču občinstvu in prirediteljem nepotrebne sitnosti in ker se bodo dirke vršile točno po sporedu tako, da lahko zamudniki prve točke zamude, ako si pravočasno ne nabavijo vstopnic, opozarjamo občinstvo, naj v lastnem interesu kupi vstopnice v predprodaji.

u— **Vpisovanje v umetniško šolo »Probuda«** je podaljšano do konca septembra t. l. Vpisuje se ob torkih, četrtkih in petkih od 18. do 19. ure v pritličju, soba 6. Natančneje je objavljeno na razglasni deski v vestibulu teh. srednje šole. Dohod po 18. uri iz Gorupove ulice št. 10 čez dvorišče.

Nenadkriljiva Eau de Cologne Chypre
Bourjois Paris.

Ali že veste kje ste solidno postreženi z raznim manufakturnim, galanterijskim in specerijskim blagom pri Franc Pavlin, Gradišče 3.

u— **Pouk jezikov** francoščine, angleščine, italijanščine, nemščine, srbohrvaščine v skupinah in za posameznike po Berlitzovi metodi. Vpisovanje in informacije od 6. do 7. zvečer. Beethovnova ulica 7, pritličje. — **J. S. Jeras.** 1401

u— **Gozdovniški tabor pod Begunjščico.** Ljubljanski rod Združenja slovenskih gozdovnikov je razstavil pri tvrdke P. Magdič na Aleksandrovi cesti nekaj prav lepih slik z letošnjega taborenja pod Begunjščico. Slike so vredne ogleda.

u— **Člani »Društva za narodovo zdravje v Ljubljani«** imajo na podlagi članske izkaznice prost vstop na Stalno higijensko razstavo v Ljubljani (Velesejem).

u— **Trgovskih nameščencev sestanek** je danes ob 8. uri zvečer v mali dvorani Trgovske zbornice. — **Odbor Pomočniškega zbora.** 1403

u— **Drobna policijska kronika.** Nedeljska in sobotna kronika beleži zopet več raznih tatvin in vlomov v barake. Izvršeni sta bili dve tatvini perila, 2 vloma v barako, 1 tatvina ovce, 1 tatvina jestvin ter 1 goljufija. Dalje so prijavljeni še naslednji slučaji: 2 telesni poškodbi, 1 nezgoda, 1 prestopek prekoračenja policijske ure ter 11 prestopkov cestnega policijskega reda. Na velesejmskem prostoru so stražniki predsinočnjem aretirali 3 Francete ter Egida in Lojzeta, ki so se prepolni sladkega vinca izzvali na pesti. Na policiji so se pozneje streznili in se zjutraj pobotali tudi z možmi postave, preje pa so morali seveda odšteti občutno globo.

u— **Od doma je pobegnila.** Pred kakimi petimi meseci je odšla od doma 13letna Vladislava Lavrenčič, stanujoča v Mostah št. 71. Potika se najbrže v okolici Ljubljane. Kdor bi o njej kaj vedel, naj sporoči njenemu očetu v Mostah št. 71 ali pa policiji. 1395

Najcenejše
ni najboljše modroce, spalne divane, otomane, žimo dobite pri tvrdki
FRAN JAGER, tapetnik,
Ljubljana, Sv. Petra nasip st. 29 pri Zmajskem mostu.

u— **Portugalka,** prima F. F. Pleslivička, se toči samo v Aškerčevi kleti nasproti obrtne šole. Vabite se na pokušnjo. 1402

u— **Kopališče Tabor pristopno javnosti vsako sredo in soboto od 8. do 19., ob nedeljah od 8. do 12. Vhod nasproti vojašnice**

u— **Stenicol** najboljše sredstvo proti stenicam v zalogi drogerije A. Kanc, Židovska ulica. 1006

Francetov pretep s stražnikom

Ljubljana, 19. septembra

V nedeljo sta se hotela pozabavati v Ljubljani tudi delavec France R. in neki njegov znanec, oba doma iz brezoviške okolice. V mesto sta se pripeljala s kolesi ter krenila na pokrajinsko razstavo. Tamkaj sta nekaj uric tlačila »dalmatinca« v »štajerca«, okrog 19. ure pa sta se vendarle odločila za povratek domov.

Poskušala sta priti na kolo že pred sejmiščem, nato zopet pred mitnico, pozneje na Bleiweisovi cesti in končno jima je le »ratalo«. Držala sta se vesela nepričakovanega uspeha na moč moško in vozila tudi v temi še nekam srečno. Uspešno sta se peljala tudi mimo policijske direkcije. Koncem Bleiweisovi ceste pa se je začul iz teme glas stražnika: »Kje je luč?!«

Poziv je strašno razjaril Franceta, ki je, vozeč spredaj, pričel razsajati: »Vidiš ga, prokletega policaja! V gobec ga suni!«

Stražnik je med tem že ustavil za Francetom vozečega kolesarja in ga hotel legitimirati. V tem hipu pa je privozil nazaj tudi France, ki je vrgel svoje kolo na tla in skočil pred stražnika. Zakadil se je vanj in se nato zaganjal kakor hud petelin. Mesto krempljev se je seveda posluževal svoje težke pesti. Vpitje in tulenje Franceta je privabilo večjo skupino ljudi, s kojih pomočjo je stražnik končno le ukrotil nevarnega dečka, akoravno je ta botel razbiti celo svoje kolo nad možem postave. Pretep med stražnikom in Francetom pa je drugi kolesar spretno izrabil, da je oddirjal v noč.

France se je moral končno udati in slediti stražniku na policijo. Tu je seveda kar na mestu dobil krepko lekcijo, kakšen je bonton vobče in napram stražnikom še posebej, čaka pa ga občutna kazen na sodišču radi javnega nasilstva.

Iz Maribora

a— **Občinske volitve v mariborski oblasti.** Ta mesec poteče v mariborski oblasti večini občinskih zastopov funkcijska doba. Pri velikem županstvu radi tega pripravljajo nove volitve v občinske odbore. Občine so že dobile tiskovine za kandidatne liste. Volitve se bodo vršile po srezih od srede oktobra do konca novembra. Na deželi je že opažati precejšnje gibanje.

a— **Občinske volitve tudi v Mariboru!** Tudi mariborskemu občinskemu svetu poteče meseca oktobra zakonita funkcijska doba. Prvotno se je domnevalo, da bodo razpisane volitve šele januarja, ko poteče triletni rok od potrditve novega župana. Kakor pa doznavamo, se bodo vršile tudi v Mariboru občinske volitve že meseca novembra in sicer v nedeljo dne 20. ali naslednjo nedeljo, 27. novembra.

a— **Požar.** V rafineriji Schell je nastal včeraj predpoldne okrog pol 8. pri kuhanju katrana požar. Ko so prispeli na lice mesta gasilci, je bilo v plamenih že 10 velikih barelov katrana. Po polurnem uspešnem gašenju je bil ogenj zadušen in odstranjena vsaka nevarnost.

Iz Celja

c— **Krajevna organizacija SDS v Celju** ima svoj redni članski sestanek jutri 21. t. m. ob 20.30 v klubovi sobi Celjskega doma. Ker je to prvi redni članski sestanek po volitvah, se pričakuje velika udeležba.

c— **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je umrla 19. t. m. 37letna Marija Brdnik, posestnica iz Prekope na Vranskem. Pred par dnevi je še z razpokanimi prsti kopala na polju krompir, obolela nato na tetanusu ter podlegla tej težki bolezni. Zapušča več nedoletnih otrok. N. v m. p.!

c— **Telefonski promet v Celju.** Po odredbi ministrstva pošte in brzojava bo odslej telefonska centrala v Celju odprta do polnoči. S tem bo ustreženo številnim interesentom, ki so imeli sedaj telefonsko zvezo samo do 21.

c— **Pevsko društvo »Oljka« Celje** prične jutri z rednimi pevskimi vajami v društvenem lokalu na Slomškovem trgu št. 7 točno ob 20. Vsi pevci se vabijo k polnoštevilni udeležbi.

Kulturni pregled

Repertoar
ljubljanske opere in drame med velesejmom

Torek, 20.: «Rajski vrt». Dramska premijera.
Sreda, 21.: «Grofica Marica». Opereta.
Četrtek, 22.: «Mnogo hrupa za nič». Komedija.
Petek, 23.: «Traviata».
Sobota, 24.: «Rajski vrt».
Nedelja, 25.: «Orlov». Opereta.

Začetek predstav točno ob osmih zvečer. Predprodaja vstopnic od petka dalje pri dnevni blagajni v operi.

Ljubljanska opera

Trubadur.

Pod glasbenim vodstvom gosp. Neffata in režijo gosp. Šublja smo slišali v soboto nanovo slikanega Trubadurja z gdč. Karolyjevo, go. Thierryjevo, gg. Holodkovim in Rumpljem v glavnih ulogah. Velesejmski operni preludij k glavni sezoni, ki se prične prihodnji mesec ni baš srečno zastavil.

Gdč. Karolyjeva nikakor ne more biti v bodoče nositeljica vseh glavnih sopranskih partij v našem opernem gledališču, kajti govore, da je kot taka angažirana za letošnjo sezono. V Ljubljani so nas pevke prvega reda razvadile. Ne upam si izreči zase končnoveljavne sodbe, toda dobra šola ni vse: treba se je v nji tudi mnogo naučiti. S tenoristom gosp. Gospodinovim vred sta še oba plašna in morda tudi ne mnogo obetajoča začetnika. Timbr gdč. Karolyjeve spominja na g. Čaletovo. Oba imata še dokaj izdaten glasovni materijal, ki bi se dal še globlje izčrpati. Zlasti gosp. Gospodinov bo glasovno še več dosedel, ko se sčasoma zrutinira in vdomači na odru. V igri sta oba naivno diletantska, prav posebno še tenorist. Ob takih teaterskih levih, kot sta ga. Thierryjeva in gosp. Holodkov, ali ob strani rutiniranega gosp. Rumplja pa bode brezsilnost in medlo delo teh dveh novincev še bolj v oči.

Ostalim moje priznanje. Šibak, toda siguren je zbor. Kako bo mogoče s tem zborom, pa če se mu dá v oporo tudi začetniški večerni zbor, izvajati velika dela, n. pr. «Tri oranže» itd., pa mi je zavito v meglo.

Slike so bile lepe, orkester zelo zadovoljiv, režija spretna. Vse pa je v štadiju še nekoliko neodločnega začenjanja. Publiki se v opero še ne mudi. —č.

Komedija «Rajski vrt». Premijera tega dela bo v torek, 20 t. m. v ljubljanskem opernem gledališču. Ta komedija, ki sta jo spisala nemška komediografa Bernauer in Osterreicher, je dosegla dosedaj na vseh odrih, kjer so jo uprizorili, velikanski uspeh. Komedija slika življenje uboge in poštene deklice, varijetetne plesalke, ki se končno poroči z večkratnim milijonarjem, starim knezom. Glavno ulogo Tilly igra gospa Vera Balatkova, v ostalih ulogah nastopi skoro ves dramski ansambel, med drugimi dame: Danilova, Juvanova, Medvedova in gg.: Peček, Povhe, Cesar, Lipah, Gregorin, Plut, Skrbinšek, Drenovec, Kralj, Danilo. Komedija je polna veselih situacij in smešnih prizorov. Premijera je izven. Cene normalne. Obiskovalci gledališke razstave imajo 20% popust.

NABAVITE SI
priznano solidna
oblačila
pri tvrdki Josip Rojina, Ljubljana
Aleksandrova cesta 3

Iz Litije

i— *Uradni dnevi sreskega poglavarja.* V drugi polovici tega meseca bo imel litijski sreski poglavar naslednje uradne dneve: v sredo 21. septembra v Stični; v četrtek, 22. t. m. pa v Zagorju.

i— *Golobje-pismonoše.* V nedeljo dopoldne ob 10.10 so tu opazili 3 golobe pismonoše, ki so jadrno plovili nad Savo v smeri proti Ljubljani. Navajamo v vednost pristojnim vojaškim oblastim.

i— *Telefon v Šmartnem.* «Jutro» je že poročalo, da so zaprosili Šmarčani za telefonsko postajo, in da se sklopijo s pomočjo litijske pošte z ostalim telefonskim omrežjem. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani pa se je postavila na kaj čudno stališče! Zahteva namreč, da si šmarski interesentje zgrade na lastne stroške vod iz Litije v Šmartno. Napeljava, ki stane 12 tisoč Din je vsekakor za to previsoka, zato so šmarski interesentje ponudili poštni upravi, da prevzamejo dve tretjini stroškov t. j. 8000 Din. Razliko pa naj utrpi direkcija sama. Mislimo, da bi bila dolžnost državne uprave same, da uvede v trgovsko in industrijsko zelo razvito Šmartno telefon na lastne stroške. Pridobitni krogi so pokazali s ponudbo dovolj dobre volje. Najlepše pri vsej stvari pa je to, da naj bi sedaj interesentje sami postavili državi telefonsko napeljavo, od katere bodo morali potem še posebej plačevati običajne govorilne pristojbine. Jesenska trgovinska sezona s poljskimi pridelki in z lesom je v polnem teku, a Šmarčani čakajo na rešenje poštne uprave. Pa menda ne bo zastonj?

i— *Velika gasilska vaja.* Večina gasilskih društev litijske okolice je imela v nedeljo popoldne veliko župno vajo, ki jo je vodil župni načelnik g. Lajovic Franc st. s pomočjo ostalih župnih in društvenih funkcijonarjev. Predpostavka vaje je bil požar večjih dimenzij na Bregu pri Litiji. Da je vaja tako dobro uspela je vsemu prostovoljnemu gasilstvu naše župe le čestitati. Doprinešen je ponovni dokaz, da uporabljajo vsak primeren čas, da se strokovno usposobijo bližnjemu v korist. Le tako naprej!

Iz Trbovelj

t— *Sokolska tombola.* Tudi letos je potekla sokolska tombola v splošno zadovoljnost in je tudi tokrat naklonila usoda glavne dobitke revnejšim slojem. Šivalni stroj kot prvi dobitek je dobila rudarjeva hčerka Franja Škof, drugi dobitek, tudi šivalni stroj pa rudar Mrovlje. Kolesi sta dobila rudarja Ivan Stoklas iz Trbovelj in Franc Vabič iz Hrastnika itd. Oni, ki so odšli brez dobitka, se tolažijo s srečo prihodnjič. Po tomboli se je razvila ob zvokih rudniške godbe živahna zabava, ki je trajala pozno v noč. Gosp. Rajner, postajenačelnik, se je izkazal kot strokovnjak v zažiganju umetnega ognja. Z gmotnim uspehom bo najbrže tudi Sokol zadovoljen. Sokolske tombole so se radi lepih dobitkov in radi strogo objektivnega postopanja pri izdajanju dobitkov pri vseh slojih zelo priljubile.

t— *Silobran.* Rudar T. je v petek v silobranu obstrelil svojega svaka M. V družini se večkrat vnamejo huda prerekanja, ker je M. posebno v vinjenem stanju zelo rabijaten. Tudi sedaj je M. zopet grozil materi in sestri in je prišlo tako daleč, da je moral T. seči po orožju. M. je ranjen v nogo in je bil oddan v bolnico. Rana ni nevarna.

V lepo jedilnico
spada stoječa ura, katero Vam dobavlja kompletno ali samo verk. Omara v stilu pohištva:
F. Čuden, Ljubljana Prešernova

Velike konjske in vozne dirke v Ljubljani

Nastopijo najboljši dirkači in vozači Jugoslavije.

Ljubljana, 19. septembra.

V soboto 24. in v nedeljo 25. t. m. se bodo vršile na vojaškem vežbališču pri Dev. Mar. v Polju velike dirkalne in vozne tekme, pri katerih nastopijo najboljši dirkači in vozači Slovenije, pa tudi iz drugih krajev, tako iz Zagreba in Beograda. Spored te zanimive konjsko - sportne prireditve je zelo obsežen. V soboto je na programu kot prva ljubljanska dirka, za katero je dalo mesto Ljubljana nagrado v znesku 3000 Din. Te dirke se udeleže 3 do 12 let stari, v Sloveniji rojeni konji. Druga točka sobotnega programa je preizkušnja dresure jahalnih konj. Nastopijo podpolkovnik A. Lokar s kobilo «Mignon», ga. dr. Lukmann s konjem «Sinko», gdč. Lene Galle iz Bistre na konju «Satan», gdč. Melita Götz iz Ljubljane na konju «Lisec», g. Vladimir Janušič iz Ljubljane na «Zoranu» in konjiški podpolkovnik V. Seunig iz Beograda z dvema prvovrstnima dirkalnima konjema, s katerima se udeleži prihodnje leto olimpijade v Amsterdamu. Tretja je mariborska dirka za katero je razpisana državna nagrada v znesku 3500 Din, četrta dirka za konje, ki so po dirki na prodaj. Državna nagrada v znesku 2500 Din. Zadnja točka sobotnega sporeda je galopna dirka, za katero je določena nagrada 4000 Din. To je steeplechase za triletne in starejše konje. Tu nastopijo artiljerijski kapitan I. klase R. Stojanović iz Ljubljane s kobilo «Solunka» in s konjem «Zdralin», artiljerijski podporočnik B. Okoren s konjem «Polo», kapitan Gjojić s konjem «Marquis», gdč. Melita Götz na «Liscu» in generalštabni podpolkovnik Lokar na «Gidranu».

V nedeljo je na sporedu kot prva točka velika slovenska dirka, za katero je razpisana nagrada 5000 Din. Druga točka je zopet preizkušnja dresure jahalnih konj domače reje iz ljubljanske oblasti, ki so najmanj tri mesece v posesti sedanjega lastnika. Nagrada znaša 2200 Din. Četrta točka je II. heat velike slovenske dirke, peta olimpijski program za šolsko jahanje, ki ga izvaja konjeniški podpolkovnik Seunig, šesta in zadnja pa tolažilna handicap - dirka za vse konje, ki so pri tem mitingu startali. Nagrada znaša 2500 Din.

Poleg že omenjenih dirkačev in vozačev nastopijo v soboto, odnosno v nedeljo gg. St. Mužek iz Nedelišča, Ivan Korošija iz Maribora, Josip Fortuna iz Borovnice, Hubert Lukmann iz Maribora, Janez Šegula iz Hlaponcev, A. Pavlin iz Podbrezja, A. Slavič iz Banovcev, Fric Skoberne iz Celja, N. Klancir iz Zagreba, Mihael Primožič iz Pristave-Križe, N. Weitzl iz Maribora, J. Novak iz Maribora, F. Podgoršek in znani lastnik kobilarne Turniš Warren Lippit, vsi seveda s prvovrstnimi jahalnimi in dirkalnimi konji.

Program je torej obširen in zanimiv, tako da se obeta ljubiteljem viteškega sporta, pa tudi širšemu občinstvu izreden užitek.

Za prevoz udeležencev bo na razpolago v soboto dovolj vagonov, ki se priklopijo rednem vlaku, v nedeljo pa poseben vlak. Poleg tega bodo vozili na vojaško vežbališče tudi avtobusi. Avtomobiliste opozarjamo, naj si izbero za vožnjo tja in nazaj eno cesto, najbolje mimo pokopališča pri Sv. Križu, da ne bodo ovirali pešcev. Oni, ki pojdejo na vežbališče peš, naj si izbero po možnosti pot čez Selo.

Sport

Primorje : Hašk (Zagreb) 3 : 2 (2 : 2)

Zaslužena zmaga boljšega moštva. — Uršič zabije vse tri gole

Haškovci so v Ljubljani vedno simpatično sprejeti. Tudi včerajšnji njihov nastop proti moštvu Primorja je obiskalo — dasi so se istočasno vršile razne druge privlačne prireditve — lepo število gledalcev. Hašk je nastopil v kombinirani postavi, ki je bila brez dvoma prešibka, da bi imela postati nevarna našim vodilnim klubom v I. razredu. Zmaga domačih je bila zaslužena in je celo izražena prenizko. Hašk se je uveljavil le prve četrt ure in nekaj časa v drugi polovici, ko je prejel usodni gol. V ostalem je igral precej ležerno; posamezniki pa so kljub temu pokazali mnogo tehničnega znanja in brezhibno obvladanje žoge. V skupnih akcijah in odločnosti pa se nikakor niso mogli primerjati z domačini. Do neke mere je zadovoljila ožja obramba, dočim krilcev skoraj ni bilo opaziti. V napadu sta deloma zadovoljila Justin in Jeren — slednji je zabil tudi oba gola, dočim ostali napadalci niso bili na višku.

Primorje je nastopilo s par rezervami in je v celoti napravilo prav dober vtis. Od lično v startu in v igri z glavo je predvedlo posebno v drugem polčasu hitro kombinacijsko igro, ki je dala Zagrebčanom mnogo posla. Le sreči se morajo zahvaliti, da je vratar Mitrović rešil številne brezupne situacije. Napad je razen Ermana II, ki je trenotno izven forme, igral prav dobro. Posebno nevarno se je izkazalo v drugi polovici levo krilo Kariž, ki je nosilo številne akcije. Čebohin je izborno delil in dajal Uršiču mnogo prilik za bombardiranje. Slabši je bil Jug na desni. Krilska vrsta je trpela vsled preostre igre Slamiča, ki je bil koncem prvega polčasa upravičeno izključen. Vodstvu kluba priporočamo, naj z vsemi sredstvi skuša požrtvovalnega in telesno dobrega slega igralca odvaditi prepovedanega načina igre! Zemljak in Vindiš sta opravila svoje delo. Obramba je imela le malo nevarnega posla, ki ga je Svetič opravljal boljše od Jančigaja. Erman v golu je imel parkrat priliko pokazati, da zna in da je razpoložen; vsekakor pa gre drugi gol deloma na njegov račun.

Hašk: Mitrović-Koch, Župančič-Agić, Zebić, Kunst-Kahn, Grdenič, Justin, Jeren, Würth.

Primorje: Erman I.-Svetic, Jančigaj-Zemljak, Slamič, Vindiš-Jug, Erman II., Čebohin, Uršič, Kariž.

Hašk se takoj uveljavi, izsili v 6. min. kot, iz katerega zabije Jeren krasno z glavo 1 : 0. Že v 12. min. mora Erman drugič kapitulirati 2 : 0. Sedaj se igra polagoma razvije in Primorje je vse močnejše, dokler se Uršiču v 25. min. dvakrat zaporedoma ne posreči streti Haškovih vrat 2 : 2. Do pavze nespremenjeno. Po pavzi je premoč domačih očividna, ki pa se šele v 23. min. pokaže številčno z golom Uršiča. 2 : 3. Hašk se nekoliko dvigne, toda kmalu zopet popusti. Kljub ostrim akcijam Primorje ne more zvišati rezultata. Koti 3 : 1 za Hašk.

Sodil je g. Ahčan — v redu.

Otvoritev jesenskega prvenstva

Ilirija in Jadran osvojita dve točki. Krakovo in Reka si delita točki.

V nedeljo se je pričelo jesensko prvenstveno tekmovanje v I. razredu, ki je prineslo že prvo razočaranje. V vsestransko odprti igri je žilavi in požrtvovalni Jadran odpravil močnega Slovana, dočim je Ilirija v kombinirani postavi zmagala — kakor je bilo pričakovati — nad «outsiderjem» Slavijo. Prvenstvena tabela, ako si jo zamislimo že sedaj, kaže sledečo sliko: 1. Ilirija, 2. Jadran, 3. Slovan, 4. Slavija. Primorje in Hermes sta bila prosta.

Ilirija : Slavija 6 : 1 (2 : 0)

Slavija je proti prvaku odnesla znosno diferenco petih golov. Ilirija je postavila zelo kombinirano moštvo, ki je pokazalo mnogo hib, kar se pa proti Slaviji ni maščevalo. Ilirija je šele v drugi polovici dosegla svoj plus. Pri Slaviji je ugajala požrtvovalna obramba. Častni gol je Slavija dosegla v zadnji minuti. Tekmo je sodil g. Smole. Rezervi sta igrali dopoldne; tudi tu je Ilirija odnesla zmago s 6 : 0.

Jadran : Slovan 5 : 3 (1 : 1)

Drugi par je vodil bolj ogorčeno borbo. Dočim si v prvi polovici nikdo izmed nasprotnikov ni mogel priboriti vodstva, je v drugi polovici Jadran v odločnem naskoku izvojeval tri zaporedne gole. Slovan je nato odgovoril z enako akcijo ter znižal za dva gola, kar pa je Jadran pariral še s petim golom, ki je definitivno zapečatil usodo Slovana. Igra je bila napeta, toda fair. Izkazala se je obramba Jadrana z Vidmarjem v golu, dočim je vratar Slovana (rezerva) tudi deloma kriv, da je moral Slovan izgubiti dve dragoceni točki. Sodil je g Deržaj. Dopoldne je rezerva Slovana odpravila rezervo Jadrana z 8 : 2.

Obem tekmam je prisostvovalo zelo malo gledalcev. LNP bo moral vsekakor razmišljati o tem, kako bi se dalo dvigniti interes naše publike za nogomet, ki je letos tako strahotno padel.

V II. razredu ljubljanskih klubov sta si stala nasproti *Krakovo* in *Reka* ter odigrali tekmo neodločno s 3 : 3. Reka, ki je lani prevzela malone vodilno vlogo v svojem razredu, je morala prepustiti važno točko agilnemu moštvu Krakova.

Prvenstvo II. razreda je sedaj napredovalo sledeče: 1. Krakovo, 2. Panonija, 3. Svoboda, 4. Reka, 5. Natakarji.

Ostale nogometne tekme

ZAGREB: Graz : Zagreb 2 : 1 (2 : 0). Slaba igra reprezentance ZNP-a.

BEOGRAD: Beograd : Subotica 3 : 0 (0 : 0). Beograd je zmagal sigurno in osvojil savezni pokal.

DUNAJ: Dunaj : Praga 4 : 2 (2 : 0), Dunaj jun. : Brno jun. 4 : 2 (4 : 0).

PRAGA: Češkoslovaška : Avstrija 2 : 0 (0 : 0). Tekma za evropski pokal. Velika premoč Čehov. Čehi zabijejo enajstmetrovko. 50 tisoč gledalcev.

BUDIMPEŠTA: Sabaria : Hungaria 5 : 1 (2 : 1)! Ujpest : Vasas 3 : 2 (2 : 1), «33» : III. okraj 2 : 0 (1 : 0).

KRAKOV: Cracovia : BAC (Dunaj) 4 : 3 (1 : 0).

GRADEC: Slovan (Dunaj) : Sturm 3 : 2 (2 : 2).

Ilirija : Maribor 7 : 2 (2 : 1)

Odločilna hazenska prvenstvena tekma. — Zasłužena, a visoka zmaga boljših.

V nedeljo dopoldne je bila na igrišču Atene pred dokaj številno publiko — in mnogimi zastonjkarji na promenadi — odigrana odločilna hazenska tekma med družinama Ilirije in Maribora za prvenstvo Slovenije. Zmaga družine Ilirije je zasłužena, a vendar izražena številčno previsoko. Rezultat je tembolj presenetljiv, ker je nedavno ista družina Maribora porazila zelo močno družino Mure, ki je ravno v prvenstveni borbi preteklo nedeljo porazila tudi včerajšnjega zmagovalca. Če upoštevamo, da je Maribor odpravil pred tednom tudi zagrebško Concordijo, je zmaga, ki jo je včeraj odnesla Ilirija, tem večjega pomena. Družini sta nastopili sledeče:

Ilirija: Jermol S., Šaplja, Vider-Tratnik, Bernik-Privšek-Jermol M.

Maribor: Starc, Vrščaj, Petan-Hercerlo, Vuga-Ozvatič-Vodeb.

Družina Ilirije se je izkazala posebno v drugi polovici kot lepo vigrana celota, ki je prevladovala na polju. Napad je kombinatorno predvedel lepe in hitre akcije, ki so posebno proti koncu nosile gol za golom Izkazala se je tudi Jermolova v golu. Zelo nevarna je bila Bernikova, ki je v naskoku pred koncem zabila tri krasne gole. Družina je tudi v startu prekašala Mariborčanke.

Maribor je pokazal v polju mnogo lepih potez, vendar pa je pred golom mnogo preveč zavlačeval igro in slabo streljal. Tudi pri mariborski družini je rešila mnogo vratarica Starčeva. Družina igra precej ostro, kar je sodnik v 18. min. drugega polčasa kaznoval z izključitvijo Vodebove. Zdi se, da je bila kazen vendar prestroga.

Prva polovica je potekla v obojestranskih napadih, ki so prinesli Iliriji dva, Mariboru pa vodilni gol. V drugi polovici je Ilirija stalno pridobivala na terenu ter pet minut pred koncem zabila serijo štirih golov. Gole so zabile Bernikova 3, Jermolova 2 in Privškova 2, za Maribor pa oba Vodebova.

Tekmo je sodil g. Doberlet — razen prej omenjenega — v splošnem dobro. Žal je del publike tudi že na to polje prinesel svoje nesportsko vedenje.

S to tekmo je postala družina Ilirije siguren favorit za prvaka Slovenije v hazeni za leto 1927.

O motociklistični dirki na Teznu pri Mariboru bomo podrobnosti prinesli jutri.

Lacoste vdrugič ameriški prvak! V soboto je bil v Forest-Hillsu zaključen teniškit urnir za ameriško prvenstvo v singlu. V finalu je zmagal Francoz Lacoste nad Američanom Tildnom 11 : 9, 6 : 3, 11 : 9 (!). Tilden se je moral že v semifinalu težko boriti s Huntrom, ki ga je naposled po dve in pol ure trajajočem boju (14 : 12, 6 : 1, 4 : 6, 9 : 7) odpravil z igrišča, med tem ko je imel Lacoste manj posla: zmagal je nad Johnstonom v štirih lahkih setih (6 : 2, 2 : 6, 6 : 4, 6 : 1). Tako je Lacoste že drugič ameriški prvak; prvič je bil lani, ko je v finalu premagal svojega rojaka Borotro.

Avstrijsko maratonsko prvenstvo na 42.2 km dolgi progi Dunaj-Tullnerbach in nazaj je prineslo prav dobre rezultate. Zmagal je Tuschek, član dunajskega WAC v času 2:46:15.2. Startalo je 33 tekačev, med njimi tudi Stefanović, član Vienne, ki pa je v nedeljo tekel za beograjsko Jugoslavijo. Dosegel je drugo mesto v času 2:59:31 pred hudim rivalom, Nemcem Kreglingerjem, ki ima že 15 maratonskih tekov za seboj.

Nov svetovni rekord dr. Peltzerja. Znani nemški tekač dr. Peltzer se je v nedeljo v Parizu meril s Francozom Martinom na 1000 m. Pri tej priliki je postavil na to razdaljo nov svetovni rekord v času 2:25.8. Martin je zaostal za dve desetinki sekunde. Dosedanji svetovni rekord Martina je znašal 2:26.8.

Češkoslovaška je v lahki atletiki zmagala nad Poljsko s 92 : 66 točkam. Rezultati so srednji: 100 m: 11.3, 200 m: 23.6, 400 m: 51.2, 800 m: 2.03, 1500 m: 4:08.3, 5000 m: 15:38, krogla: 13.61, skok v višino 1.75, kopje 56.19, 400 m zapreke 57.6, 110 m zapreke 15.6, skok ob palici: 3.40, štafeta 4 × 100 m 44.

SK Jadran. Danes ob 20. uri seja upr. odbora v Narodni kavarni. Udeležba za vse odbornike strogo obvezna. Dnevni red: sprememba pravil in sklicanje izrednega občnega zbora. — Predsednik.

40letni jubilej slovenskega kolesarstva. Ljubljanska pododbora koturaškega saveza kraljevine SHS priredita v nedeljo, dne 25. t. m. dirko za «Gorsko prvenstvo Slovenije» na Vrhniki. Ob tej priliki so poklonili tedanji člani prve slovenske kolesarske organizacije «Kluba slovenskih biciklistov Ljubljana», ustanovljenega leta 1887, prehodni pokal. Kolesarska sekcija vrhniškega sportnega kluba priredi ta dan «Kolesarski tabor», na kar se vsi klubi, včlanjeni v koturaškemu savezu posebej opozarjajo, s pozivom, da se polnoštevilno udeleže te prireditve. Zapljuček prijav za prvenstveno dirko je nepreklicno v četrtek dne 22. t. m. ob 19. Koturaškega saveza SHS, ljubljanska pododbora.

Koturaški savez kraljevine SHS, ljubljanska pododbora. Zaključna seja za nedeljsko prvenstveno dirko se vrši dne 22. t. m. ob pol 20. zvečer na Vrhniki. Udeležba skupnega odbora obvezna. Odhod ob 7. uri zvečer izpred kavarne «Zvezda». Ljubljanska pododbora.

Gospodarstvo

Vinska razstava na velesejmu

Poleg sadne razstave tvori na pokrajinski razstavi v paviljonu «G» vinska razstava posebno privlačno silo že s svojo pestro zunanjostjo, še bolj pa z izborno kakovostjo razstavljenega vina, ki potegne liki magnet vsakega mimoidočega k sebi.

Posebno v nedeljo popoldne je bil pri tem oddelku že tak naval, da so se posamezniki komaj prerili naprej.

Razstavili so štajerska vina Clotar Bouvier iz Gornje Radgone (16 vrst raznega vina, med temi tudi 2 izbora in 3 vrste šampanjca), uprava veleposestev grofa Herbersteina v Ptuju (10 raznih vrst), Osterberger Fr. iz Ptuja (3 vrste, med temi tudi lastno vermut-vino), vinske veletrgovine in vinogradništva Pugel & Rossmann iz Maribora, Canjko Franjo iz Slovenjgradca, Ornig Josip iz Ptuja, Fürst & sinovi iz Ptuja ter tvrdka Hintze iz Prešja pri Ptuju (3 vrste lastnega šampanjca). Razstavljena so vina raznih letnikov (od 1912., 1917. in od 1921. do 1927.) ter raznih vrst kakor laški rizling, renski rizling, šipon (mozler), traminec, navadni in dišeči, muškatni silvanec, burgundec beli, burgundec modri, stara portugalka (zadnja dva uprava Herberstein), murski biser, sladki murski biser, izbor (Bouvier), jeruzelemec ter od šampanjcev Demi sec Bouvier sec in Cuvée Reservée (Bouvier), Imperial, Diamant in Elite sec (Hintze Ernest); kot edini znani šampanjski tvrdki v Sloveniji.

Katerim vseh teh vin naj bi se dala prednost, je pač pri taki obilici in brezhibnosti težko odločiti. Vsekakor pa prednjačijo Bouvierovi rizlingi in izbori, traminec (Hercegovščak), oranžerica, dalje Herbersteinov traminec, laški rizling letnik 1925. in 1926. in modri burgundec, Osterbergerjev neprekosljivi dišeči traminec, rizling letnik 1925. in tako zvana «Mädchentraube» letnik 1925., Pugel & Rossmannov muškatni silvanec in burgundec, Fürstov jeruzalemec, Cajnkov silvanec letnik 1924. ter Ornigov muskatni silvanec letnik 1925. iz Železnih dveri in mozler letnik 1926. iz Zavič. Nekatere teh tvrdk kažejo tudi, da so na višku umnega kletarstva, kar je pač glavni pogoj. Od štajerskih vinogradnikov - razstavljalcev nam je omeniti vinogradnike Murso Josipa iz Krapje pri Ljutomeru, ki razpolaga s finim ljutomerskim vinom, Gajška Fr. iz Zuzma z izrazitimi žusemskimi vini.

Samostan očetov trapistov v Rajhenburgu je razstavil originalno rdeče vino «Gamay» in sremiški burgundec letnika 1923. in 1924.

Od dolenjskih razstavljalcev so se odlikovali: kmetijska šola na Grmu z belim burgundcem letnik 1925., graščina Klevevž pri Šmarjeti (A. Ulm) z močnim rulandcem (letnika 1924. in 1926.) ter z burgundcem letnika 1924. (Tudi tu se vidi, kaj premore umno kletarstvo). Kartuzijski samostan v Pleterjah je razstavil razna namizna bela in rdeča vina, ki jih ima še na prodaj; Bon Vinko iz Krškega svoj dolenjski cviček in črnino, gosp. Sušnik svojo dobro novo portugalko iz Trške gore pri Novem mestu in Boecio Josip iz Brežic belo in rdeče navadno vino.

Vsi ti razstavljalci imajo od teh vin večje ali manjše količine v steklenicah in sodih na prodaj, ter se interesenti lahko obrnejo naravnost na te tvrdke ali potom razstavnega vodstva v vinski razstavi gg. višjega nadz. Gombača in strok. učitelja Kafola. Žal se v steklenicah more prodati le malo v Ljubljano, ker mestna užitnina, ki znaša za vsako steklenico 10, odnosno z državno trošarino 12 Din, podraži znatno taka naročila.

Razstava bo sicer otvorjena do zaključka, t. j. do 27. t. m., toda vprašanje je, če bodo pri takem dnevnem zanimanju sedanje zaloge dotlej trajale, zaradi česar priporočamo osobito večjim odjemalcem, da se čim prej poslužijo te ugodnosti.

= **Poiskusno oranje.** V sredo 21. t. m. ob 2. popoldne se bo vršilo na travniku za velesejmom poizkusno oranje z raznimi plugi, ki so razstavljeni na kmetijski razstavi. Kmetovalci se vabijo, da si to oranje ogledajo in da se prepričajo o temeljitem preobračanju zemlje z novimi plugi.

= **Konkurz ladjedelnice v Kraljevici.** V soboto je bil otvorjen konkurz nad imovino ladjedelnice v Kraljevici. Pasiva znašajo baje 9 milijonov Din. V naših pomorskih krogih vzbuja ta konkurz veliko zanimanje. Zatrjuje se, da podjetje ni pasivno in da obstojajo najpovoljnejši pogoji za obratovanje in razvoj te ladjedelnice. Za prevzem ladjedelnice se zanimajo naše banke, predvsem Jadransko podunavska banka. Splošno se sodi, da je treba najti način, da se ohrani ta ladjedelnica, ki igra v naši pomorski industriji veliko ulogo.

= **Podaljšanje roka za valorizacijo bilančne vrednosti investicij.** Kakor poročajo iz Beograda namerava ministrstvo za trgovino in industrijo podaljšati rok za predložitev valorizacije bilančne vrednosti investicij, ki je po zakonu od 7. avgusta 1926 potekel 1. t. m. Tozadevni predlog je bil že predložen ministru za trgovino in industrijo v odobritev. Dosedaj se je ugodnosti tega zakona poslužilo le majhno število delniških družb. Zdi se, da gospodarski krogi še niso spoznali pomembnosti valorizacije.

= **Situacija na nürnberškem hmeljskem tržišču.** Na nürnberškem hmeljskem tržišču je pretekli teden znašal dovoz 1950 bal, prodanih pa je bilo okrog 1250 bal. Navalic slabemu povpraševanju cene niso nazadovale. Povpraševanje je predvsem za prvovrstni hmelj, ki se tudi dobro plača. Koncem tedna so bile naslednje cene: tržni hmelj dober 200 — 230, srednji 140—180, slabi 100—130, hallertauški dober 230 — 260, srednji 160 do 220, slabi 120 — 150, hallertauški zapečateni 240 — 270, würtemberški dober 240 do 270, srednji 160 — 230, slabi 120 — 150 mark za 50 kg.

= **Promet beograjske borze.** Pretekli teden je znašal devizni promet na beograjski borzi 38 milijonov Din napram 29.75 in 47.5 milijona Din v zadnjih dveh tednih.

= **Umetni benzin.** V Nemčiji in v inozemstvu se mnogo komentira dejstvo, da bo nemški barvni trust (I. G. Farbenindustrie) v kratkem pričel prodajati umetni bencin. Barvni trust je dosedaj zgradil dve tovarni za proizvajanja umetnega bencina iz premoga, ki že obratujeta.

Borze

19. septembra.

Na ljubljanski devizni borzi je bila tudi danes privatna ponudba prilična. Narodna banka je intervenirala le v devizah na Curih in London. Večji promet je bil tudi v devizah na Dunaj in Newyork. Deviza na Trst je bila čvrstejša, vendar ni prišlo do zaključka (v Zagrebu se je trgovala po 309.5 — 309.75). Tudi deviza na London se je ponovno dvignila za 5 točk, dočim je deviza na Berlin nekoliko popustila.

Na ljubljanski efektni borzi so danes delnice Celjske posojilnice v zvezi z valorizacijo in povišanjem delniške glavnice popustile na 164 denar.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda popustila. Promptna je bila zaključena po 370 (v soboto je v prostem prometu notirala 374.5). Čvrstejše je bilo investicijsko, ki notira 83.75 — 84.50 (brez kupona); agrarne obveznice pa so bile zaključene po 54. Med industrijskimi papirji je dalje nazadovala Slavonija (zaključek 10). Pri čvrsti tendenci so bile zaključene delnice Šečerana po 552.5 in delnice Drava po 570.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.5025 — 13.5325 (13.5175), Curih 1094 — 1097 (1095.5), Dunaj 7.9925 — 8.0225 (8.0075), London 275.95 do 276.75 (276.35), Newyork 56.64 — 56.84 (56.74), Pariz 222.5 — 224.5 (223.5), Praga 168.02 — 168.82 (168.42), Trst 309 — 307.75 (—).

Zagreb. Amsterdam 22.77 — 22.88, Dunaj 7.991125 — 8.02125, Berlin 13.52 — 13.55, Budimpešta 9.945 — 9.975, Italija 308.639 do 310.639, London 275.95 — 276.75, Pariz 221.38—223.38, Newyork ček 56.633—56.833, Praga 168 — 168.8, Švica 1094 — 1097; dolar 56.175 — 56.375.

Beograd. Pariz 221.94 — 223.94, London 275.95 — 276.75, Newyork 56.61 — 56.81, Italija 308.5 — 310.5, Praga 168 — 168.8, Dunaj 799 — 802, Budimpešta 998 — 996, Berlin 13.515 — 13.545, Švica 1094 — 1097, Bukarešta 35 — 35.5, Atene 75.16 — 75.66, Sofija 40.75 — 41.25.

Dunaj. Beograd 12.47375 — 12.51375, Berlin 168.63 — 169.13, Budimpešta 123.92 do 124.22, London 34.47 — 34.57, Milan 38.6350 do 38.7350, Newyork 708.20 — 710.70, Pariz 27.78 — 27.88, Praga 20.98 — 21.06, Curih 136.58 — 137.08.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.46, London 25.2225, Newyork 518.50, Pariz 20.32, Milan 28.25, Praga 15.37, Bukarešta 3.21, Dunaj 73.10.

Trst. Danes ni bilo borze.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.195, v Berlinu 7.396.

Efekti.

Ljubljana. Celjska 164 — 0, Ljubljanska kreditna 140 — 0, Praštediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0, Strojne 0 —80, Vevče 135 — 0, Ruše 260 — 270, Kranjska industrijska 400 — 0, Stavbna 56 — 0, Šešir 104 — 0.

Zagreb. Državne vrednote: Investicijsko 83.75 — 84.50, Vojna škoda promptna 270 do 371, za oktober 373 — 374, za november 375 — 376.5, agrarne 53.5 — 54; bančne vrednote: Eskomptna 91 — 92, Hipo 55 do 56, Praštediona 850 — 860, Jugo 91 — 93, Ljubljanska kreditna 140 — 147, Narodna 5025 — 5150; industrijske: Gutmann 255 do 260, Slaveks 100 — 105, Slavonija 9 — 11, Našice Union 1700 — 1810, Šečerana Osijek 551 — 552.5, Trbovlje 480 — 490, Vevče 135 — 140, Isis 45 — 46, Dubrovačka 390 do 400, Drava 565 — 570, Danica 160—165.

Blagovna tržišča

Ljubljanska blagovna borza (19. t. m.) Les: Tendenca nespremenjena. Zaključenih je bilo 5 vagonov, in to 1 vagon tramov merkantilnih, 7/9, 8/10, 10 in 11 m, fco vag. meja po 330; 3 vagoni bukovih plohov, naravnih, ostrorobih paralelnih pravokotno očeljenih, suhih 38 mm, od 2 m naprej (do 10 % od 1 — 1.90 m), od 15 cm šir. naprej, fco vagon meja I.a po 925, II.a po 725; 1 vagon desk, paralelnih, jelka 28 mm, 4 m, monte, 10—16 cm, fco vagon meja po 400. Deželni pridelki: Tendenca mirna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (78/79 kg 2 %, slov. postaja, mlevska tarifa, plač. 30 dni): baška, promptna 340.50 — 342.50, za oktober po 350 — 352.5, sremska, promptna po 337 — 339; turščica, baška, plač. 30 dni, slov. postaja, navadna tarifa po 245 — 250, mlevska tarifa pa po 240 — 245; moka «0», fco Ljubljana, plač. po prejemu po 490.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 19. septembra 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj „pazovanj"	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine Vrsta	Padavine v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	760·7	14·2	92	E 2	10	dež	1.5
	14.	759·1	19·2	78	W 2	10		
	21.	759·6	17·3	79	W 2	10		
Maribor	7.	761·7	12·0	93	NE 5	10		
Zagreb	7.	761·4	14·0	76	NE 9	10		
Beograd	7.	762·2	24·0	75	mirno	9		
Sarajevo	7.	761·2	16·0	64	E 2	9	dež	9.0
Skoplje	7.	760·5	17·0	72	mirno	7		
Dubrovnik	7.	760·1	22·0	79	mirno	0		
Split	7.	760·2	19·0	71	NNE 1	10		
Praha	7.	758·7	9·0	—	W 2	8	dež	5.0

Solnce vzhaja ob 5.42, zahaja ob 18.5, luna vzhaja ob 23.26, zahaja ob 15.11.
Najvišja temperatura danes v Ljubljani 19.7 C, najnižja 13.6 C.

Dunajska vremenska napoved za torek: Sedanje vreme bo trajalo dalje; od časa do časa se bo zboljšalo.

Tržaška vremenska napoved za torek: Lahni vetrovi z raznih strani; nebo oblačno, dež; temperatura od 18 do 23 stopinj; morje nekoliko razburkano.

Mladen Kostov (Pariz):

Moskva

«Jutro» je svojčas sklenilo posebno pogodbo z znanim jugoslovanskim publicistom Mladenom Kostovom, ki je v želji, da dobi objektivno sliko o slovanskih razmerah ter jih popiše z objektivnim peresom, odpotoval v Rusijo. G. Kostov je prebil na Ruskem več tednov in otvarja s pričujočim člankom serijo svojih vtisov iz bratske slovanske države, ki je sedaj pod boljševiško upravo. Prepričani smo, da bomo s temi članki zelo ustregli naši javnosti, ki si želi nepotvorjenih poročil iz Rusije. Članki izhajajo istočasno tudi v pariškem «Tempsu».

«JUTRO».

V začetku novembra t. l. (meseca oktobra po starem koledarju) bodo ruski boljševiki svečano slavili desetletnico oktoberske revolucije. Da, že deset let je minilo, odkar vlada v Rusiji boljševizem, vendar pa je boljševiška Sfinga slej ko prej zagonetna . . .

V teku poslednjih let je obiskalo Rusijo veliko inozemskih novinarjev in politikov. O boljševiški revoluciji je izšlo nešteto knjig in dopisov. Nekateri za, drugi zoper. Za komuniste vseh sekcij III. internacijonale je položaj delavskih množic v Zvezi sovjetskih republik, kajpak, idealen. Voditelji III. internacijonale so ustvarili in fanatično širijo med velikim delom delavskega razreda in inteligence vsega sveta bajko o «boljševiškem paradižu». Prav posebno kolportirajo to bajko tuji komunisti, ki so obiskali sovjetsko Rusijo. Po njihovem pripovedovanju je življenje ruskega delavca in kmeta vredno zavidanja in uspeh ruske revolucije naj bi bil vsemu človeštvu primer in vzor.

A «onstran barikad», kakor pravijo komunisti, nastaja in se širi z enako trmo in fanatizmom legenda o «boljševiškem peklu».

Kje je resnica?

Kdorkoli skuša objektivno proučiti ruski boljševizem na osnovi tega, kar je bilo doslej napisano o ruski revoluciji, bo prišel s tema dvema tezama navskriž. Zaradi tega marsikdo želi, da bi videl na lastne oči deželo revolucije in na licu mesta spoznal ruske razmere. Ta želja pa se ne da lahko realizirati: boljševiki so vzpostavili med svojo državo in ostalim svetom visok kitajski zid. Vhod v Rusijo je prepovedan. To pa ne samo protirevolucijonarjem, marveč tudi novinarjem in politikom, ki — čeprav niso komunisti — simpatizirajo z rusko revolucijo. Morda imajo rdeči komisarji s Kremlja prav, če ne dovolijo tujcem vstopa v novo Rusijo, zakaj v vsak paradiž se težko pride . . .

Na drugi strani pa seveda večina evropskih listov z naslado prinaša najbolj fantastične pripovedke o boljševiški Rusiji. Številne izmišljotine raznih dopisnikov iz Rige, Varšave itd. se zmerom tiskajo z velikim zadovoljstvom. Kolikokrat so že ti ubogi «perogrizci», ki se dolgočasijo po kavarnah v Rigi, Kovnu in drugod, internirali Trockega v Sibiriji na Krimu ali pa ga zaprli v moskovske ječe! In kolikokrat je že izbruhnila protikomunistična revolucija . . . seveda v uredništvu raznih listov.

Nesporno je, da se vsa taka senzacijonalna poročila izrabljajo v Rusiji za boljševiško propagando, hkrati pa tudi onalovažujejo sleherno resno kritiko. Ko sem se v Moskvi razgovarjal z nekim uglednim sovjetskim politikom o protirevolucijonarnih senzacijah, mi je dejal, da so take vesti sedanjemu režimu samo v korist.

— Ali mislite, da ne bi bilo bolje, če bi dovolili vsem, ki se zanimajo za vaše razmere, vstop v Rusijo, da bi jih lahko na licu mesta proučevali?

Opazil sem, da to vprašanje omenjenemu politiku ni prijalo in ga nisem še dalje nadlegoval ž njim.

Preden poročam natančneje o svojih vtisih, še par načelnih besed. Nisem komunist. Odšel sem v Rusijo kot novinar. Prebil sem ondi več kot mesec dni. Obiskal sem med drugim Moskvo, Ljeningrad, Kronštat, Minsk itd. Povsod sem se prosto gibal in si ogledal vse, kar me je zanimalo. V primeri z drugimi inozemskimi novinarji in politiki sem imel to prednost, da popolnoma obvladam ruski jezik, kar mi je omogočilo, da sem lahko vsak trenutek in na vsakem mestu stopil v direkten stik z vsemi ruskimi družabnimi sloji, kar mojim predhodnikom nekomunistom, ki so bili doslej v Rusiji, z malimi izjemami ni bilo mogoče. Našel sem v Moskvi mnogo znancev in prijateljev, ki so bili vsi zelo prijazni in naklonjeni. Njim, zlasti pa g. Rakovskemu, sovjetskemu poslaniku v Parizu, sem hvaležen, da so mi omogočili ta poset v sovjetski Rusiji.

Vse svoje impresije bom priobčil v «Jutru» in v pariškem «Tempsu».

Prvi vtisi.

Iz Pariza sem odpotoval v drugi polovici meseca julija tega leta. Potovanje do ruske meje, zlasti če potuje človek prvikrat v sovjetsko Rusijo, je dokaj nezanimivo.

Ob pol 10. zvečer je krenil vlak po običajnih formalnostih z obmejne poljske postaje Stolpci proti obmejni ruski postaji Negoreloe. Bil sem edini potnik v vagonu. Okna so bila zaprta, a na vratih je stala poljska vojaška straža. Če hočem biti iskren, moram priznati, da se nisem najbolje počutil v taki družbi. Po 10—15 minut vožnje čez obmejno ozemlje se je vlak ustavil. Poljaki so izstopili in službo je prevzela ruska obmejna straža. Bili smo že na ruskih tleh. Kdorkoli je bil v Rusiji, ne bo nikdar pozabil tistega trenutka v svojem življenju, ko je lahko dejal: «Zdaj sem pa v Rusiji!» Zakaj Slovani ljubimo rusko zemljo in ruski narod. Dežela je ogromna, skoraj neskončna. Široka in mistična kakor ruska duša... Toda danes vladajo v Rusiji rdeči . . . Kaj neki me čaka v tem zagonetnem kosu sveta?

— Zdravstvujte graždanin! Krasnoarmejec (vojak rdeče vojske) je stopil v vlak in me prekinil v tem premišljevanju. Izročil sem mu potni list, nakar mi je rekel, da ga vrne na postaji v Negoreloe.

— No, do svidanja!

Do svidanja, tovarišč!, mu odvrnem. Zopet sem ostal sam v vagonu. Bilo je ob 10. zvečer, ko smo privozili na prvo obmejno postajo v Negorelu. Čeprav se je vlak ustavil, sem sedel mirno na svojem mestu in čakal. Kdo pa ve, kakšen red in kakšne navade imajo sedaj na ruski meji.

Tedajci pa so se odprla vrata in vstopili so postreščki. Prijazni so me pozdravili in vzeli mojo prtljago. Krenili smo skupaj v carinarnico. Tu so že stali moji sopotniki. Ni bilo več kot 10 do 12 oseb, med temi samo 2 inozemca, in sicer neki nemški inženjer in jaz. Nemec je potoval v Moskvo, kjer je dobil službo v neki tovarni, jaz pa sem se napotil v Rusijo, da jo vidim in proučujem. Ostali popotniki so bile žene in otroci, sami emigranti, ki so se vračali v domovino.

Medtem ko sem motril ljudi okoli sebe in poslušal njihove pomenke, sem opazil na steni veliko Ljeninovo sliko. Šele sedaj sem opazil tudi to, da so vse stene pokrite z lepaki. Med njimi so bili sledeči veliki napisi: «Varujte se pred vohuni!» «Pripravljajte se za odgovor Chamberlainu!» «Čuvajte Ljeninovo oporoko!» in v takem duhu in stilu dalje.

Prtljaga inozemcev se pregleduje dokaj površno, prav skrbno pa brskajo sovjetski cariniki po prtljagi vračajočih se ruskih državljanov. Priznati moram, da so obmejni uradniki prijazni in postrežljivi. Na svojih številnih potovanjih sem imel priliko spoznati skoraj vse evropske meje, vendar nisem nikjer srečal tako dobrovzgojenih in toli vljudnih carinskih uradnikov kakor na prvi postaji boljševiške Rusije — v Negorelovem. Žalostno je le to, da so v novi Rusiji samo na mejah res idealni uradniki. Pozneje se mi je često nudila prilika, da sem o tem razmišljal.

Kakor hitro je bila revizija končana, je postrešček št. 14 vzel mojo prtljago in mi pokazal, kje naj kupim vozno karto. Plačal sem za vozovnico do Moskve 17 rubljev, v jugoslovenskem denarju približno 450 Din. Postrešček mi je vzel karto in me sam peljal v določeni mi vagon. Na vsaki vozovnici je namreč označeno število vagona, kupeja in prostora. Takoj sem moral reči, da je to zelo praktično. Ne poznajo pa razlike med moškimi in ženskimi popotniki, tudi v spalnih vozovih ne. Postreščku sem plačal 40 kopejk, po 20 za vsak kovčeg. Brž mi je izdal potrdilo, pozdravil in odšel. Poznavajoč navade v ostali Evropi, sem ga ustavil in mu hotel dati par kopejk napitnine. Pomislite, kako presenečen sem bil: tovarišč postrešček ni hotel sprejeti «na čaj». «Saj ste plačali takso», je dejal. Ko je opazil mojo osuplost, mi je postrešček št. 14 na železniški postaji Negorelovem dal celo lekcijo o dostojanstvu delavca in človeka v sovjetski državi, kjer bakšiša sploh več ne poznajo . . .

Kolikokrat sem se pozneje, potujoč po notranji Rusiji, spomnil tega postreščka s človeškim dostojanstvom. Ne samo, da so povsod vsi postreščki zahtevali napitnino — s tem sem se takoj sprijaznil — marveč niso bili preveč zadovoljni niti s 50 kopejkami. Prepričal sem se, da v Rusiji res ni napitnine — toda samo na meji, kjer dobi tujec svoje prve vtise o boljševiškem paradižu.

Ob 11. uri zvečer je prispel naš vlak v Moskvo.

Nesrečna igralka

miss Nemboy je prišla k preizkušnji in je bila kljub svoji lepoti in talentu odklonjena. Zakaj? Ker ni prišla v modernem Kasha-plašču. Višek mode je danes Kasha plašč, za katerega izberete blago po najnižji ceni pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.

Newyorški župan v Parizu

Te dni je iz Rima pripotoval v Pariz newyorški župan James J. Walker, ki že dlje časa potuje po Evropi in proučuje prilike našega kontinenta. Ko je izstopil v Parizu mu je bila ena prvih njegovih poti poset pri materi ponesrečenega atlantskega letalca Nungesserja, ki ji je izročil ček za 1 milijon frankov, nabranih med newyorškim prebivalstvom. — Na sliki *od leve na desno:* mati Charlesa Nungesserja, predsednik pariškega občinskega sveta Delsol, dr. Gibbons in mr. Walker.

Iz življenja in sveta

Zakaj se je vrnila „Princesa Ksenija“

Že v nedeljski številki smo poročali, da se je izjalovil irski polet letalskega kapitana Maca Intosha iz Dublina v Newyork. Kapitan in njegov pilot, ki sta zapustila letališče Baldonner ob 12.36, sta se vrnila po šestih urah vožnje, ker je letalu delal nepremagljive ovire veter, ki je pihal z brzino 40 milj na uro. Letalca sta napolnila tanke s 3600 litri bencina. To gorivo bi bilo zadostovalo za 7000 km vožnje in je bilo tako težko, da sta morala letalca pred povratkom izprazniti rezervoarje. «Princesa Ksenija» je namreč kljub temu, da je motor deloval brezhibno, letela večinoma jedva 50 m nad morjem.

Robert Mac Intosh je letalec angleške trgovinske mornarice, ki je že šestkrat obletel svet. Sedaj mu je 42 let. Med vojno se je udejstvoval kot aeropilot na bojišču, po premirju l. 1918. pa je vodil aeroplane na progi London-Pariz.

Kapitan Intosh spada med prve angleške tekmece za prekooceanski polet. Do začetka letošnjega poletja je pripravljal ekspedicijo iz Londona v Newyork. Nameraval se je vrniti v London po 8 urah odmora v Ameriki.

Kakor rečeno, je letela «Princesa Ksenija» samo dobrih šest ur. Zašla je v meglo in v viharje, ki so pihali v zapadni smeri. Bila je ves čas v dežju, ki je poleg drugih činiteljev slabega vremena onemogočal orijentacijo po kompasu. Pristanek v Bally Bulyanu v grofiji Kery na Irskem je bil srečen in gladek. Letalca izjavljata, da sta polet samo odgodila in da hočeta prvo priliko izrabiti za ponoven start.

*

Levine se je hotel v soboto podati na distančni polet. «Miss Columbia» pa se ni mogla dvigniti, zato jo je velel Levine zopet spraviti v lopo. Njegovih letalskih načrtov za letos bo menda definitivno konec.

Doživljaj princese Ileane

Bukareški «Universul» poroča iz Pasardžika naslednjo zanimivo avanturo princese Ileane:

Princesa se je odpeljala sredi prošlega tedna na izlet s torpednim čolnom «Stihi». Na odprtem morju je prestopila v ladjo v spremstvu šestih častnikov. Napočila je trda noč. Na morju je nastal vihar, ki je premetaval barko sem in tja kakor lešnikovo lupino. Moštvo torpednega čolna je bilo v veliki zadregi ter ni vedelo kaj naj stori. Rado bi bilo šlo družbi na pomoč, toda o barki ni bilo ne duha ne sluha.

Nad eno uro se je morje poigravalo z barko, katero so valovi slednjič prignali v Cavarno, kjer je bil zasidran nemški parnik «Arta». Parnik je sprejel princeso in častnike na krov, nakar je bil obveščen rumunski torpedni čoln «Pinquin«, ki je odpeljal princeso in častnike nazaj v Mamajo. Princesina mati kraljica Marija in ministrski predsednik sta prejela obvestilo o srečnem izidu tega pustolovskega izleta šele ob 3. ponoči.

Histerija Terezije Neumannove

Kako tolmači «čudežne krvavitve» zdravniška znanost. — Stigmatiziranci — nevrotiki! — Histerične reakcije kot posledice organičnih bolezni. — Slučaj Terezije Neumann pred vatikansko komisijo. — Tudi Vatikan odkriva med stigmatiziranci sleparje! — Neumannova se je preselila.

Slučaj Terezije Neumannove, ki krvavi v Konnersreuthu na Bavarskem, je zbudil takšno pozornost, da so se ž njim začele baviti tudi medicinske kapacitete. Problemi organične nevroze so spričo dogodka zainteresirali posebno nemškega psihijatra prof. Schulza, da je posvetil stvari v strokovnem listu «Deutsche medizinische Wochenschrift» izčrpno študijo. V njej prihaja do velezanimivih zaključkov. Profesor Schulz izvaja:

Že psihijater Jacoby je dokazal, da so krvave stigme zadeva, ki jo je treba obravnavati s stališča psihologije mistike. Stigmati so se vedno pojavljali, izvzemši janzeniste, samo pri katoličanih, in sicer pri ženskah, ki so prebolele kako težko bolezen in pri katerih so nastopile histerične reakcije. Pri normalnih in zdravih ljudeh se krvava znamenja ne kažejo nikoli.

Pri stigmatiziranih je starost postranskega pomena. Zgodovinska izročila pravijo, da je Angela della Pace krvavela, ko ji je bilo jedva devet let. Krvavitev je nastopila, če se je ozrla na podobo sv. Frančiška. Skoro vsi stigmatiziranci imajo za sabo težke organične bolezni. Stigme niso vedno enake; kažejo podobo trnjeve krone, potem zopet prebodenih rok in slično. Francozinja Luiza Lateau je krvavela celo iz ramen.

Glede stradanja stigmatizirancev je treba pripomniti, da je to povsem normalen in čest pojav. O stigmatiziranki Mariji Lazzarijevi se govori, da je živela od l. 1834. do l. 1845. brez hrane, izvzemši obhajilo, ki ga je prejemala redno. Ta ženska je torej stradala od svojega 21. do 33. leta! Luiza Lateau in Marija Lazzari pa sta krvaveli kakor Terezija Neumann, samo vsak petek. Sugestivnost je na tem polju najdalekosežnejšega pomena. Klinično preiskanih slučajev te vrste je brez števila in vsi pričajo, da je glavni element stigmatizirancev v glavnem preboljena, a še vedno recidivna organična nevroza.

Cerkev, nadaljuje prof. Schulz, je v srednjem veku smatrala stradanje brez omršavljenja za hudičevo delo. Danes pa molči k slučaju Terezije Neumannove, ko je vendar jasno, da gre tu za očitno prevaro. Po sodbi imenovanega psihijatra je edinole mogoče, da zavživa Terezija Neumannova hrano naskrivaj in da so njene krvavitve celo posledice razpraskane ranice, katere si je «svetnica» odprla sama s šivankami

*

Prošli teden je predaval strokovnjak za relikvije pater Ludovik Wegmann o Tereziji Neumannovi iz Konnersreutha. Izjavil je, da postopa cerkvena oblast v tem primeru točno po navodilih papeža Benedikta XIV. Vatikan je o stvari obveščen in je izročil zadevo v proučevanje posebni komisiji, da stvori mnenje, na podlagi katerega bo zavzel papež svoje stališče. Cerkev, je rekel pater Wegmann, je preiskala doslej že kakih 300 sličnih slučajev. V šestih primerih se je ugotovilo, da gre za sleparske spekulacije.

Medtem, ko se v znanstvenih in vatikanskih krogih z vso natančnostjo in resnostjo proučuje slučaj konnersreuthske «svetnice», pa prihaja iz Monakovega poročilo, da so Neumannovo prepeljali iz Konnersreutha. Odpeljala se je prošli četrtek z avtomobilom v Vierzenheiligen, kjer se je ob njenem prihodu zbralo kakih 3000 ljudi. Spremljala jo je številna svečeniška asistenca.

Najboljše, najtrpežnejše zato najcenejše.

Šah

Boj za svetovno prvenstvo v šahu

Buenos Aires, 19. septembra. (lo.) V boju za svetovno prvenstvo v šahu je v prvi partiji Aljehin premagal Capablanco.

*

Prva partija obeh šahovskih mojstrov je bila igrana v petek. Partija je bila po ogorčeni borbi po 42. potezi prekinjena v boljši poziciji za Aljehina. V nedeljo se je partija nadaljevale ter je končala z zmago Aljehina.

Po lastni izjavi Aljehina, je on momentano izredno dobro razpoložen in upa, da bo zmagal Capablanco.

Ljubljanski šahovski klub otvori igralno sezono v sredo 21. t. m. ob 17. v svojem lokalu v kavarni Slon. Na programu je velik brzoturnir za prvenstvo v septembru. Na članskem sestanku v soboto 17. t. m. je bil izbran nov odbor, ki ima nalogo utrditi položaj našega kluba in dvigniti njegovo moč na višino onih prireditev, ki so za «Ljubljanski šahovski klub» častno končale. Dalje mora pripraviti redni občni zbor ki bo dal klubu trdno in sposobno upravo. Sestava je sledeča: predsednik Rud. Mrzlikar, tajnik C. Vidmar, blagajnik L. Furlani, gospodar A. Vogelnik. Igralni večeri kluba so v sredah in sobotah od 17. ure dalje. V soboto priredi naš vicemojster Ljudmil Furlani ob 19.30 veliko simultanko, ki se je naj udeleže tudi nečlani.

Porota

Ljubljana, 19. septembra.

Oprostitev v tajni razpravi

Danes se je otvorilo jesensko porotno zasedanje. Poroti je predsedoval podpredsednik deželnega sodišča Keršič, votirala sta svetnik Kralj in sodnik Lederhas. Državno pravdništvo je zastopal pri prvi razpravi prvi državnik pravdnik dr. Ogoreutz, a pri drugi razpravi namestnik drž. pravdništva dr Fellacher. Prva dva obtoženca je zastopal dr. Tornago, a druga dva dr. Novak in dr. Tominšek.

Pri prvi razpravi je bila javnost izključena. Pavel Bogataj, 20 let star, posestnika sin iz Dol Dobrave, nekaznovan, in Janez Mezek, 19 let star, samski sin posestnika iz Dol. Dobrave, nekaznovan, sta bila obdolžena hudodelstva posilstva.

Oba obdolženca sta na dobrem glasu in sta vsako krivdo tajila.

Porotniki so z zanimanjem zasledovali tek razprave, bili so večinoma z dežele. Stavljeno jim je bilo samo eno vprašanje, če sta obdolženca kriva hudodelstva posilstva. Porotniki so to vprašanje z desetimi glasovi zanikali.

Na podlagi prostorekov porotnikov sta bila oba obtoženca oproščena obtožbe, da sta v noči od 5. na 6. aprila letos na cesti iz Dol. Dobrave v Brebovnico zlorabila 50-letno Marjano Lesnjakovo.

Tobak sta kradla

Pri drugi porotni razpravi sta se zagovarjala 30letna France Kos iz Zaloga in Rudolf Dobnikar iz Spodnjega Kašlja. Oba sta delavca in že stara grešnika, ki sta bila večkrat kaznovana. Posebno Kos je zares ptič . . .

Ko se je brala obtožnica so porotniki zadovoljno kimali in takoj se je opazilo, da so ju v svoji notranjosti že obsodili.

Ponoči na 6. maja letos je bilo vlomljeno v vagon št. 66.556 na železniški progi med Zalogom in Lazami. Vagon je bil zaklenjen oziroma zalivkan. Iz vagona sta bila ukradena dva zaboja zetskega tobaka, težka 80 kg, katerih prodajna cena znaša 16.000 Din, dočim kupna samo nekaj nad 10.000 Din.

Več tobaka se je izsledilo na skednju blizu Dobnikarjevega doma. Oba tatova sta dobro živela, veselo popivala ter trošila denar, a delala nič, zato sta bila tudi takoj osumljena.

Kos in Dobnikar sta šla tisto noč ob progi proti Lazam. Kosa so srbeli prsti in dejal je, da mora nekaj suniti. Ko je privozil vlak, se je zavihtel nanj in res sunil tobak. Dala sta ga v vreče in ga nekaj skrila tudi pri Kosu na domu.

Kos se je zagovarjal, da sta bila oba enako kriva, češ. da je šel tudi Dobnikar z njim v vagon in da sta skupaj odnesla sladko travico.

Predsednik: »Dobnikar, le po pravici povejte, ali ste tudi vi sodelovali na vagonu ali ne.«

Dobnikar: »Ne, tisto pa ne, na vagonu nisem bil kar sem rekel, to mora držati, saj sem resnico govoril, Kos je rekel, da mora nekaj suniti, ko sem mu pomagal nesti tobak, sem mislil, da ga je res našel.«

Predsednik: »Pa oba sta zelo na slabem glasu. Vi, Rudolf, ste oženjeni, pa že par let ne skrbite za ženo, otroke imate, pa jih mora sirota sama preživljati.«

Dobnikar: »To je, ali pa tudi ni, ljudje narede iz komarja slona. Ne rečem, da imam dober glas, ampak zato sem pa vseeno pošten človek.«

Kos: »Jaz tudi.«

Predsednik: »O, seveda, zato ste bili že šestkrat kaznovani.«

Kos: »Tega so pa bile samo nedolžne ribice krive, ki smo jih lovili.«

Predsednik: »O, pa tudi zalivali ste jih in sicer prav pošteno, saj ste leta 1919 na kolodvoru v Zalogu v družbi ukradli kar tri sode vina, za kar ste postali potem 10mesečni abstinent pri nas v zaporu, pa še neka druga podobna kazen vas krasi.«

Kos molči.

Senat je stavil porotnikom štiri vprašanja o krivdi, in sicer prvi dve, če sta bila obdolženca kriva te železniške tatvine, tretje, če sta storila tatvino v družbi kot tatinska tovariša, četrto pa samo za slučaj, če bi bila Dobnikarjeva krivda delomu zanikana, ali je on kriv, da si je prilastil tobak, oziroma ga prikril, čeprav je vedel, da je ukraden.

Vsa tri prva glavna vprašanja so porotniki kar soglasno potrdili in obtoženca sta bila obsojena takole: France Kos na 5 let težke ječe s poostrenjem, Rudolf Dobnikar pa na 1 leto težke ječe s poostrenjem.

Razprava je trajala do 14.30. Poslušalcev ni bilo, samo par radovednih ženic je šušljalo v zadnjih klopeh.

Za danes sta razpisani dve razpravi zoper Alberta Korinška radi goljufije ter Urbana N. istotako radi hudodelstva goljufije.

Novo mesto, 19. septembra.

Obravnava proti morilcu Mihiču preložena

Danes bi se morala vršiti porotna obravnava proti morilcu Josipu Mihiču, katerega zagovorništvo je v zadnjem času sua sponte prevzel dr. Vašič iz Novega mesta. Dr. Vašič je namreč prepričan, da je Mihič norec ter da kot tak ne more odgovarjati za svoja krvava dejanja. Tega mnenja je postal predvsem na podlagi soglasne sodbe dveh ljubljanskih zdravnikov-psihijatrov, ki sta ugotovila, da je obdolženec pred leti zbolel na tkzv. shizofreniji ter da je svoje najbolj strašno dejanje — usmrtitev posestnika Matije Kobetiča v Jelševniku zagrešil v stanju popolne blaznosti.

Ker je novomeško državno pravdništvo želelo vedeti tudi še za mnenje zagrebške medicinske fakultete, je odstopilo Mihičevo zadevo v pretres zagrebškim zdravnikom. Njihova sodba je bila nasprotna soglasni sodbi ljubljanskih kolegov, iz česar bi sledilo, da je Mihič izvršil svoja grozodejstva pri popolni zavesti. Ta njihova formulacija sodbe pa je taka, da je vzbudila v pravniških krogih kar najživahnejše komentarje. Tik pred obravnavo je predložil dr. Vašič sodišču več predlogov, katerim se je sodišče uklonilo in obravnavo preložilo. Pričakovati je, da se bo Mihičeva zadeva v kratkem vsestransko pojasnila in da bo Mihič romal tja, kamor spada — v blaznico.

Jutri pride pred poroto morilec Albin Plot iz Žužemberka. Tudi za njegovo obravnavo vlada silno zanimanje, ker so tudi njega morali preiskati psihijatri. Spoznali so ga kot zdravega, ki je odgovoren za svoja dejanja.

Mali oglasi

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek «Jutra», Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Vse pristojbine je vposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občestva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·— — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—.

Kam pa kam!

Plesna šola
trg. nameščencev v Celju. Kakor vsako leto, priredimo tudi letos plesne vaje, katere pričnejo sredi oktobra. Vaje bodo vsaki četrtek v veliki dvorani Narodnega doma. Zanimanje je že sedaj veliko ter upamo, da bomo vse plesalce zadovoljili, kar se tiče plesov, učitelja in godbe. Začetek bomo pravočasno objavili. Plesni odbor. 29327-a

Obrt

Vulkaniziram
vse vrste avtogume ter **galoše in snežne gumijeve čevlje**
Popravljam kolesa in motorje. F. Škafar, Ljubljana, Rimska cesta 11. 12

Snežne čevlje in galoše
popravlja August Škof, Boršnikov trg 1. 29090

Motorna vozila

Avtomobili
B. S. A. motocikli, svetovno znani, za ture;
«TATRA» AVTOMOBILI za v kvaliteti in za slabe ceste brezkonkurenčni;
VSI REZERVNI DELI za zgorajšnja vozila v zalogi
DELAVNICE za vsa motorna vozila, strokovnjaško delo in solidne cene;
GARAŽE vedno na razpolago;
BENCIN iz sesalke — tudi ponoči — po konkurenčni dnevni ceni.
JUGO-AVTO, d. z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta štev. 36. — Telefon 2236. 178

Motor
za vrtilni tok, 29 konj. sil, 220/380 voltov, 50 perijod, 1400 okretov, v najboljšem stanju, radi povečanja obrata zelo ugodno naprodaj. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru pod značko «Industrija». 29137

350 motor A. J. S.
Luxus-Touren-Model 1927, prevoženih 1400 km, v sijajnem stanju, proda Oblak, lekarna Trnkoczy. 28957

Auto
štirisedežen, skoraj nov — brezhiben, prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29053

Motor
300 voltov, 6 PS, 1450 obratov in «Regulierwiderstand» za 50% zmanjšanje obratov kupim. Ponudbe pod «Motor 300» na oglasni oddelek «Jutra». 29299

Bencin-motor
z vozom za žaganje, kupim Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Bencin-motor». 29302

Knjige

Brehms Tierleben
4. izdaja, 13 zvezkov, popolno ohranjeno, kompletno, in tudi druge naravoznanstvene knjige kupim. Dopise pod šifro «Narava» na oglasni oddelek «Jutra». 29288

Slovar
slovensko-nemški, Pleteršnikov ali Janežičev kupim. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29260

Službo dobi

Več krojaških pomočnikov
sprejme takoj za izdelavo velikih komadov Pregled, Ruše pri Mariboru. 29236

Damsko frizerko
prvovrstno poslovodkinjo — sprejme Navinšek v Ljubljani. 29194

Učenko
sprejmem v manufakturno trgovino v večjem mestu. Prednost imajo močne in dobre računarice. Ponudbe pod «Učenka» na oglasni oddelek «Jutra». 29126

Strojnika
za bencinski motor, zanesljivega, sprejmemo takoj za dobo 2—3 mesecev. Ponudbe z navedbo plače na «Belco», lesno industrijsko družbo na Jesenicah, Gorenjsko. 29138

Knjigovodinjo
zmožno vseh pisarniških del sprejme podjetje na deželi. Prednost z znanjem italijanščine. Nastop takoj ali 1. oktobra. Plača po dogovoru Ponudbe na naslov, ki se izve v oglas. oddelku Jutra 29239

Praktikantinjo
z lepo pisavo, za 2—3krat na teden sprejme podjetje pri Kranju. Pisane prijave na: «Kolektor», Stražišče. 29255

Čedno dekle
zmožno opravljati vsa hišna dela, ki razume nekaj kuhe in šivanja, sprejme majhna družina na Gorenjskem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Pridna 72». 29272

Banka
sprejme takoj za vse kraje v Sloveniji zanesljive in dobro vpeljane disponente za stalno. — Ponudbe na poštni predal 138, Ljubljana 29246

Fotograf
dober in samostojen delavec dobi letno službo s plačo po dogovoru. Atelje Polak, Ormož. 29252

Več čevljarskih pomočnikov
dobrih delavcev takoj sprejme v trajno delo s hrano in stanovanjem v hiši Janez Jerala, Ljubno, pošta Podmart. Vstop brez dopisovanja. 29256

Žagarja
prvovrstnega, z dobrimi spričevali, sprejmem k polnoparmeniku. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29021

Pisarn. uslužbenko
začetnico sprejmem v trgovino s kurivom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «RV». 29266

Izurjena pletilja
dobi trajno službo v Rožni dolini, cesta II/13. 29247

Potnike
zanesljive in poštene zastopnike in agente sprejme proti dobri proviziji tvornica pijač. Ponudbe pod šifro «Zanesljiv 28» na oglasni oddelek «Jutra». 29313

«Karbon» d. d.
Sarajevo, Aleksandrova 45 sprejme za svoj premogokop v Rogatici nadstojnika z večletno prakso. Reflektanti, ki so dovršili rudarsko šolo, imajo prednost. 29258

Boljšo natakarico
inteligentno, mlado in prijazno, ki bi bila tudi za blagajničarko, zmožno nekoliko hrvatskega jezika, ki dobro razume posel — sprejmem za večjo kavarno, obiskovano od boljše publike. Stevo Sekulić, Narodna kavarna, Petrinje, Hrvatsko 29312

Brivskega pomočnika
dobrega delavca, kateri je dobro izvežban v striženju bubi-frizure, rabim takoj. — Stalna služba, hrana in stanovanje v hiši, nastop takoj. Ilko Petković, brivski mojster, Domžale št. 62 29284

Prodajalko
prvovrstno, z dobrimi spričevali ter povsem verzirano v modni stroki sprejmem. Nekoliko spretnosti za prirejevanje izložb zaželjeno. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Trajno 1927». 29617

Praktikantinjo
za pisarno sprejmemo s 1. oktobrom. — Dobre strojepiske imajo prednost. Natančne ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Poizkušnja». 29262

Pouk

Učiteljiščnik
poceni in uspešno instruira Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29109

Učenje jezikov
Vpisovanje za učne tečaje (Orthaber) francoščine, nemščine, angleščine in ruščine sem podaljšal do 1. oktobra Vpisovanje in pojasnila v trgovini Kleinmayer & Bamberg, Miklošičeva cesta 16. 29058

Balet
ritmično gimnastiko in ples poučujeta s 1. oktobrom t. l. Lydia Wisiakova in Vaclav Vlček, prva plesalca Nar. gledališča v Ljubljani. Prijave kakor tudi tozadevna pojasnila dajeta vsaki dan od 2.—3. ure v dram. gledališču. 25897

Absolventinja
praškega konservatorija poučuje klavir. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 28787

Klavir poučujem
po najboljši metodi tudi doma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29318

Pianistinja
Jadviga Poženel, diplomirana asistentka slovite Selve Blanche, ima le še nekaj privatnih ur na razpolago. Pouk prične s 1. oktobrom. Zglasite se od 26. oktobra dalje med 14. in 15. uro popoldne na Mestnem trgu štev. 17/II. 29283

Nemška dama
poučuje nemščino in francoščino ter daje konverzacije. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29317

Baletna šola
slovanska, poučuje ritmično gimnastiko, balet in narodne plese. Pojasnila in dopise pod šifro «Balet» na oglasni oddelek «Jutra». 29191

Zaslužek

Agilnim osebam
nudim velik zaslužek. Ponudbe pod «Sigurna eksistenca» na oglasni oddelek «Jutra». 29065

Fina šivilja
samo za perilo, gre šivat na dom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 28950

Ročna dela
vzamem na dom. Nizka cena, točna izvršitev in natančna vezilja. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». — Od mnogih priporočana. 29275-a

Potnice
sprejme za prodajo higieničnih naprav veliko podjetje za vso Slovenijo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Agilna 68». 29069

Službe išče

Mlada vdova
želi primerne službe. Šla bi tudi k otrokom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29221

Brivski pomočnik
ki zna striči bubi in je zmožen vseh laseh del, želi službe. Reflektira samo na Ljubljano. Cenjene ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Bubi». 29206

Potnik
agilen in marljiv, ki ima priliko potovati z avtom, želi primerne službe. Prevzame tudi zastopstvo. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Gotov uspeh». 29161

Inkasant
s kavcijo, išče primerne službe. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Inkasant». 29092

Račun. natakarica
zmožna kavcije, želi službe v mestu. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 28980

Gospodična Bolničarka
dobro izvežbana, želi službo. Gre tudi k otrokom ali kot opora gospodinji. Ponudbe pod «Bolničarka» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 28929

Knjigoveški pomočnik
mlad in priden, izučen za splošna dela, želi službe — najraje pri zasebnem mojstru. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29244

Pek. pomočnik
mlad, želi službe za takoj. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Pekovski pomočnik». 29327

Začetnica
vešča strojepisja, stenografije in drugih pisarniških del, želi primerne službe v pisarni ali gre kot blagajničarka. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Marljiva št. 11». 29311

Ključavničar
zmožen stavbnega, strojnega in mehaničnega dela — gre tudi na deželo. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 29289

Knjigovodja
bilancist, zmožen tudi italijanskega dopisovanja, želi primerne službe. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Knjigovodja 11». 29324

Dekle
srednjih let, z dobrimi spričevali, vajena vsakega dela, kakor tudi gospodinjstva, želi primerne službe. Ponudbe z navedbo plače je poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zanesljiva 86». 29286

Boljša deklica
z znanjem slovenskega in nemškega jezika, želi službe k otrokom, najraje izven Ljubljane. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Anica». 29319

Knjigovodja
perfekten in zanesljiv, vešč vseh kont. poslov, bilanciet z večletno bančno prakso, želi službe. Glavno je mnogo dela, plača stvar šefa. Da dokaže svoje zmožnosti, gre brezobvezno na dvamesečno poskušnjo ter napravi v slučaju potrebe ali zahteve, čisto bilanco. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Jasno stanje» 29275

Žagar
dobro izvežban brusač, vešč venecijanke, z 2 ali 3 klinami, kakor tudi polnega jaremnika, želi stalne službe. Nastopi lahko takoj. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29254

Pek. pomočnik
mlad, želi službe. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29301

Zanesljivo dekle
pridno in pošteno, želi službo pri dobri gospodinji — gre tudi na deželo. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29264

Učenka
močna in zdrava, poštenih staršev, iz dežele, z VIII. razr. šole, bi se rada učila 3—4 leta v trgovini mešane stroke. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29310

Knjigovodstvo
vpeljujem strokovnjaško trgovcem, obrtnikom, uradom in podjetjem ter organiziram trg. prometne pisarne. Podjetnikom dajem tozadevna navodila, na željo tudi po nekaj ur na dan. Honorar po dogovoru. Reflektanti naj pišejo pod «Želim točnost» na oglasni oddelek «Jutra». 29274

Prodam

Drva
hrastova, parketne odpadke od žage ter mehka drva po nizki ceni dostavlja na dom parna žaga V. Scagnetti — Ljubljana, za gorenjskim kolodvorom. 36

Železno stiskalnico
(prešo) veliko, brez koša, železni pogon za mlin ali žago, žično vrv 40 mm močno, črez 100 m dolgo in 50 kg Blaubohr-Ekstrakta proda F. Cvek v Kamniku. 29201

Čistilni stroj
čevljarski (Schuhputzmaschine), avtomatični, skoro nov, po nizki ceni naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29042

2 žimnici
na vzmete prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29316

Češnjevo spalnico
lepo, masivno, prodam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29325

Salonsko garnituro
novo, moderno, fin pliš — prodam na Gosposvetski c. štev. 12/I, levi zvonec. 29296

Za kavarno-gostilno
inventar proda po nizki ceni Jurij Krušič, trgovina v Celju. 29253

Razni predmeti:
brek, kočija, več pohištva, pisarniške cpreme in 2 pisalna stroja, vse v dobrem stanju, naprodaj. Vprašanja na poštni predal štev. 160. 19250

Pohištvo
kuh. opravo, moško perilo, obleko itd. prodam radi selitve na Bleiweisovi cesti št. 20, pritličje, levo. 29273

Več avstr. zlatnikov
10 in 20kronskih prodam. Ponudbe s ceno pod šifro «Radio» na oglasni oddelek «Jutra». 29277

Veliko kredenco
vitrino, omaro za obleko, pis. mizo, več slik in staro obleko prodam. Resljeva c. št. 13/I, levo — med ½3. in 4. uro 29241

Moško obleko
staro, za srednjevelikega gospoda, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29303

Kupim

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah **Černe — juvelir**
Ljubljana, Wolfova ul. 3. 38

Srebrne krone
kupuje in plača dobro F. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 238

Moške obleke
ponošene, čevlje, perilo in preproge kupim. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. — Jurečič, Ljubljana Gallusovo nabrežje št. 27. 29117

Bukovo oglje
vilano Ia in bukova suha drva, sukcesivna dobava, kupim proti akreditivu. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Ogljc». 29268

Majhno preprogo
2 × 1 ali 2 × 2.5 kupim. Ponudbe pod «Smyrna» na oglasni oddelek «Jutra». 29269

Stare obleke
moške čevlje, pohištvo itd. kupujem. Dopisnica zadostuje, da pridem na dom. A. Drame, Ljubljana, Gallusovo nabrežje štev. 29. 29292

Tovarniške mize
velike, kupim. Ponudbe pod «Mize» na oglasni oddelek «Jutra». 29298

Stare kovine
baker, med, svinec, cink iverje od medi, aluminij, nikelj, ploče akumulatorja, svinčeni pepel, stare sifonske glave, črke kupuje vsako količino in plača najbolje **„Calin“** k. d., Zagreb, Mandalićina 1.

Pridelki

Semenski krompir
selekcijoniran, prodaja dokler zaloga traja Alma in Jubel, 220 Din 100 kg — bogatorodeč v vsaki zemlji — srednjezgoden. Upravništvo «Kraljev vrelec» — Podplat. 29619

Opuntia kaktus
velik 160 cm, širok 80 cm, naprodaj pri vrtnarju Vencel Tomšič, Miklošičeva 21. 29019

Sadje

Dolenjsko grozdje
krasno, bo razstavljeno na velesejmu. Grozdje najfinejših vrst bo naprodaj v zabojčkih po 5 kg. Prodajali ga bomo tudi na Vodnikovem trgu, na vogalu pri Jugoslovanski knjigarni — kg samo po 8 kg. To bo grozdje, ki bo prišlo naravnost iz vinogradov v roke kupca, torej nobenega posredovalca, zato tudi čisto in zdravo. — Istotako bodo naprodaj lepa jabolka najboljših dolenjskih vrst po Din 3 kg v poljubni množini 29026

Posest

Vilo
s 4—7 večjimi sobami in pritiklinami, s priključkom na mestni kanal, vodovod, električni vod in plinovod, kupim ali vzamem v najem v Ljubljani. — Ponudbe z vsemi podatki in ceno na oglasni oddelek «Jutra» pod «Vila 94». 29094

Hišo
eno ali večdružinsko kupim v Ljubljani ali na periferiji Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Din 300.000». 29044

Enonadstropno hišo
s korporacijsko pravico prodam v Kamniku. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Kamnik». 29022

Novo vilo
s praznim stanovanjem in lepim vrtom prodam v Rožni dolini. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Suhi kraj». 29287

V najem

Trgovske prostore
oddam v najem na prometnem kraju v Zagorju ob Savi. Jos. Simončič, posestnik na Bregu pri Litiji. 29184

Ugodna prilika!
Odda se v najem že nad 25 let obstoječa trgovina z mešanim blagom v lepem industrijskem kraju v Sloveniji. Pripravno za samsko osebo, začetnika. Ponudbe pod «Samska oseba 50.000» na oglasni oddelek «Jutra». 29061

Mešano trgovino
oddam radi prevzetja drugega podjetja, v lepem industrijskem kraju tik železnice, z inventarjem in vso zalogo. Stanovanje za samca v hiši. Zelo ugodno za začetnika ali začetnico. Ponudbe pod «Lepa eksistenca 27» na oglasni oddelek «Jutra» 29040

Gostiln. prostore
ozir. restavracijske, veliko klet, hlev in več posameznih lokalov etc., vse na ugodnem prostoru v Ljubljani oddamo v najem. — Vprašanja na poštni predal 169, Ljubljana. 29249

Lokali

Lokal
z vodno močjo in stanovanjem oddam v najem pod ugodnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29281

Poslovne prostore
3 sobe ali več, rabim za odvetniško pisarno. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29291

Prostor
primeren za krojaško delavnico oddam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29297

Stanovanja

„Posest“
Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana
Miklošičeva cesta 4
sprejema prijave in posreduje pri oddaji stanovanj, trgovskih, obrtnih lokalov za oddajalce brezplačno. Nudi prevzemnikom veliko izbiro stanovanj, sob, trgovskih in obrtnih lokalov, po nizkih pristojbinah. Za oddajalce najboljša prilika oddaje stanovanj — kar brez vseh stroškov. 195

Stanovanje
2 sob, kuhinje in pritiklin, z elektriko in vodovodom v stanovanju, želim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Do 30. novembra». 29052

Stanovanje
1—2 sob, s pritiklinami in kuhinjo želim s 1. oktobrom. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Zakonca brez otrok». 29322

Kupec pohištva
dobi lahko v sredini mesta lepo komfortno stanovanje. Pismene ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Glavna pošta». 29290

Stanovanje
3—4 sob želim s 1. ali 15. novembrom Dopise na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Samo odrasle osebe». 29239

Stanovanje
2 sob, kuhinje, balkon, vodovod, elektrika in pritikline, oddam takoj v novi hiši. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29285

Stanovanje
2 sob in pritiklin želi uradniška vdova z dvema sinovoma za 1. oktober. Ugodno, ker je instrukcija brez honorarja na razpolago. — Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Centrum». 29618

Sobe

Lepo sobo
z zajtrkom, event. vso oskrbo oddam dvema gospodoma, ozir. dijakoma. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29179

Veliko sobo
oddam stranki brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29276

Sobo s 3 posteljami
poleg univerze oddam s hrano ali brez. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29306

2—3 sobe
oddam s 15. oktobrom za pisarne ali ordinacijske prostore v neposredni bližini glavnega kolodvora. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29023

Lepo sobo
s posebnim vhodom, poleg obrtne šole oddam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra» 29323

Opremljeno sobo
oddam takoj ali s 1 oktobrom. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29261

Opremljeno sobo
oddam 1 ali 2 osebama v sredini mesta. Elektr. razsvetljava. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29245

Opremljeno sobo
lepo, z električno razsvetljavo in posebnim vhodom, v bližini sodnije in kolodvora oddam takoj ali s 1. oktobrom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 29240

Sobo
prazno ali opremljeno, pripravno za delavnico, želim v centru, blizu drž. učiteljišča. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Delavnica 80». 29280

Opremljeno sobo
oddam takoj ali s 1. oktobrom v I. nadstr. Posebni vhod in postrežba. Cena 250 Din. Trgovina Orehek, Kolodvorska ulica štev. 26 29295

Opremljeno sobo
s popolnoma separiranim vhodom, v bližini Prešernove ul. ali Sv. Petra c. želi mlad gospod. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zdravnik». 29321

Sobo
strogo separirano želim s 1. oktobrom pri meščanski obitelji v centru mesta. — Ivica Pipan, kavarna Evropa. 29304

Prazno sobo
s prostim vhodom želi solidna gospodična, ki je ves dan odsotna. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 330». 29330

Sobico
takoj oddam na Tržaški c. št. 26/I (Stan in dom). 29263

Gospodu
oddam sobo na Taboru. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29308

Dijaška stanovanja

Boljša družina
sprejme na lepo stanovanje, event. tudi na boljšo hrano 2 visokošolca
Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29270

Dva dijaka
in enega sostanovalca sprejmem na hrano in stanovanje v sredini mesta. Cena nizka. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29271

Dijaka
ali dijakinjo Christofovega zavoda sprejmem na stanovanje in hrano. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29300

Prehrana

Nekaj gospodov
sprejmem takoj ali s 1. oktobrom v centru mesta, po zmerni ceni na dobro domačo hrano. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 29267

Kapital

Družabnika
s kapitalom od 150—200.000 Din želim za podjetje pod drž. nadzorstvom. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 29124

Podjetje
dobro idoče, želi financirja, ki bi razpolagal z gotovino od 50—100.000 Din, ali pa bi firiral za to vsoto podjetju v svrho otvoritve kredita za blago. Odstopi za to dogovorjen del čistega dobička. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Kredit». 28953

Družabnik
mlad trgovec bi pristopil v vsakatero dobičkanosno in nezadolženo podjetje z Din 100—120.000 proti garanciji ali vkmjižbi. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 29265

Ženitve

Drž. uslužbenec
mizarski mojster — vdovec brez otrok, star 43 let, želi znanja z gospodično v starosti 25—35 let, z nekaj premoženja ali kako hišico, v svrho ženitve. — Šivilje imajo prednost, tudi vdove niso izključene. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Srečna ljubezen 1882». 29248

2 gospoda
svetska, simpatična, čedne zunanjosti, profesionista v državni službi, stara 25 in 35 let, želita resnega znanja z gospodičnama čiste preteklosti, radi ženitve. Resne ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Bodočnost» ali «Iskrenost». 29309

Dopisi

Faniko Počrvina
ki je leta 1925. bila pri gosp. Oražmu na Selu pri Ljubljani, prosim naj pošlje naslov na oglasni oddelek «Jutra» pod oglasno štev. «29144». 29144

Hiromant
prišel za kratko dobo. — Gleda na roke in pove: prošlost, sedanjost in bodočnost. Sprejema vsak dan od 10—12 dopoldne in od 3—7 popoldne. V. Timofijev, Ljubljana, hotel «Južni kolodvor», soba št. 9/I. 28959

Škrjanček
vzbudil si pomlad v moji duši, nato pa si se vrnil v svoje gnezdo. Jaz pa sem ostal sem s svojim hrepenenjem in čakam . . . — «Pinija». 29325

Čitajte torkovo »Jutro«!
Sestanek mogoč? Cenj. odgovor na oglasni oddelek «Jutra» pod «Mercedes». 19293

Dve dami
inteligentni in samostojni, v zapuščenem kraju, želita znanja z akademsko naobraženima gospodoma — oziroma častnikoma — v svrho krajšanja jesenskih večerov. — Gospodje malih postav in izpod 35 let izključeni. Ponudbe pod šifro «Bogat» na oglasni oddelek «Jutra». 29294

Samostojen deklič
inteligenten in temperamenten, želi živahne korespondence pod «Škrat» na oglas. oddelek «Jutra». 29243

Selce 179
Prispelo, dvignite. 29257

Lilija bela
makov cvet in skromna vijolica si želijo dopisovati z lepimi in elegantnimi gospodi. Le resno dopisovanje na ogl. oddelek Jutra pod gornjimi imeni. 29251

Mara!
Dvignite pismo danes, 20. sept. od 5. ure pop. v ogl. oddelku «Jutra». Dalmacija. 29236-a

Glasba

Pianino
fin Stingel proda Milkovič, Vidovdanska cesta št. 16. 28806

Vijolina
v najboljšem stanju, s krasno donečim glasom, s futuljo naprodaj za 600 Din Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29279

Pianino
ali klavir vzamem v najem proti odškodnini. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29307

Pianino
tvrdke Brosch, á la mahagoni, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29314

Koncertni glasovir
prvovrsten — čistega glasu, prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 29315

Živali

Lovska ptičarka
mlada, ugodno naprodaj v Novem Vodmatu štev. 62. 29305

Kanarčki
dobri pevci vrvinci naprodaj po izredno nizki ceni na Rimski cesti št. 7, vrata 3. 28999-a

Izgubljeno

Mlad doberman
se je zatekel. Kdor ga je izgubil se naj oglasi pri Alojziju Erman, avtotaksa, Kranj. 29064

Rokavico
rjavo, usnjeno, sem izgubil Najditelj naj jo odda proti nagradi v oglas. oddelku «Jutra». 29282

Meh. pletilnica
M. Schwabenitz, Sisak
išče mojstra strokovnjaka za samostojno izdelovanje receptov. Pogoj poznanje Jaguard-strojev. Nastop takoj. Ponudbe z navedbo zahtevane plače.

Pljuča!
Zdravniški zavod (Anstalt) dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, na gori Janina, občina Sečovo, pošta Rogaška Slatina. — Prospekt 3 Din. 24953-a

---

Svetovnoznane
LUTZOVE PEČI
iz Bluthen-a
in emajltablice z napisom
ima v zalogi od 1. oktobra 1927 inž. MATE GUZELJ, LJUBLJANA - ŠIŠKA, Jernejeva cesta 5 (tik stare cerkve). — Naročila se že zdaj sprejemajo. 204

Vaše mobilije, avtomobile, motorje in kolesa negujte samo z 9930
„GLANZ-POLIT“
osveževalno sredstvo.
Posetite naš paviljon „I 660“ na sejmišču

DALIN, najboljše olje za likanje, prodaja **Jos. Šerec** v Mariboru.
Samoprodaja za S. H. S.

POZOR! 9927 **POZOR!**
Oglejte si prvovrstne različne
perzijske preproge
po najnižjih cenah na velesejmu
(Pokrajinska razstava)
zunanji **paviljon št. 334—335.**

L. Mikuš
Mestni trg štev. 15
Tvornica dežnikov, zaloga sprehajalnih palic.

Zimsko perilo
copate, raznovrstne obleke itd.
kupite najbolje pri
JAKOB LAH, Maribor,
samo Glavni trg 2. 9832 2

Knjigarna Tiskovne Zadruge v Ljubljani
priporoča
Dr. Ivana Tavčarja zbrani spisi
Urejuje dr. Ivan Prijatelj.

IV. zvezek Grajski pisar. 4000. V Zali. Izgubljeni Bog. Broširano Din 84·—, v platno vez. Din 100·—, poltranc. Din 106·—.

V. zvezek Izza kongresa. Broš. Din 84·—, platno Din 100·—, poltranc. Din 106·—.

VI. zvezek: Cvetje v jeseni. Visoška kronika. Broš Din 72·-, platno Din 86·-, poltr. Din 92·-

---

TOVARNIŠKO ZALOGO POHIŠTVA

priporoča za nakup in vabi na ogled
ANDREJ KREGAR
ST. VID n. Ljubljano
nasproti kolodvora Vižmarje.
Zahtevajte cenik!

GIOVANI BOCCACCIO:
DEKAMERON
Prevel Dr. ANDREJ BUDAL.

I. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.

II. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.

III. knjiga. Broš. Din 56·—, platno Din 72·—, luksuzna izdaja na boljšem papirju, polfranc. vez. Din 100·— z ilustracijami.

Knjige se dobe **v knjigarni Tiskovne Zadruge v Ljubljani, Prešernova ul. 54.**

J. O. Curwood: 64

Preganjana žena

Roman.

»Danes je četrti dan. Mislim, da dospemo najdelj v desetih dneh, morda pa že v devetih,« je rekel Mac Donald. »Zdaj, vidite, smo v tistem delu Skalnih gorá, kjer je pravo gorovje in kjer grebeni niso preveč razklani. Vse kaže, da bomo imeli do konca prijetno pot.«

Tisto noč je spal Aldous od osmih do dvanajstih. Naslednjo, peto noč, je imel stražo od polnoči do jutra. Ko sta minila šesti in sedmi dan in noč brez kakega dogodka, se je domneva, da jim neprijatelj ne sledi, izpremenila v gotovost. Voda Aldous in Mac Donald tudi poslej nista opuščala opreznosti.

Ko se je zazoril osmi dan, se je Donalda Mac Donalda spet polastilo razburjenje. Jana in Aldous sta opažala, kako si prizadeva, da bi jo potlačil. Pred starčevim duhom so vstajali tragični dogodki davno minulih let; Old Donald se je pripravljal na uro plačila za iskanje, ki ga je neutrudno in goreče nadaljeval štirideset zim in štirideset pomladi. Malo so govorili tisti dan. Mac Donaldove oči so se svetile s čudnim bleskom. Na večer se je obrnil k Aldousu in je rekel s hripavim glasom, v katerem je slišno odmeval notranji napor:

»Mislim, Johnny, da bomo jutri tam — baš takole ob solnčnem zatonu.«

Kmalu nato so se utaborili in Aldous se je zavil v odejo, kakor hitro je Jana v svojem šotoru upihnila luč. Toda izprevidel je, da ne bo mogel zaspati; že ob enajstih je poiskal Mac Donalda, da bi ga zamenjal na straži.

»Idite, Mac, in spite, dokler le morete,« ga je silil. »Jutri okoli solnčnega zatona bo gotovo kaj dogodkov.«

Mesečine zdaj ni bilo kdo ve koliko, a zvezde so jasno sijale na nebu. Zapalil si je pipico, obesil puško preko hrbta in se začel počasi izprehajati po prostoru kakih sto yardov sredi ozke doline, v kateri so taborili. Ta večer so bil zakurili ob podrtem deblu, ki je zdaj brez plamenov tlelo v mrak. Nezadnje je sédel kakih petdeset korakov od Janinega šotora in se je s hrbtom naslonil na skalo, ki je štrlela za njim. Bila je krasna noč. Zrak je bil hladan in dišeč. Ko se je nagnil vznak, tako da mu je glava počivala na kamenu, ga je zdajci obšla pogubna izkušnjava, da bi zaprl oči in bi ujel minuto spanja, ki so ga bile prve nočne ure ukanile zanj. V tem polsnu je slonel, ne pazeč na tihe glasove noči, dokler ni zdajci presunil njegovih možganov vzkrik, oster kakor švist strelice. Kakor bi trenil je stal na nogah.

V rdečkastem žaru tlečega debla je stala Jana v dolgi nočni halji. Ko jo je uzrl, se mu je zazdelo, da omahuje. Z rokami prekrižanimi na prsih je srepo strmela preko žarečega debla v noč in njene oči so bil polne groze. Tisti mah, ko je on priskočil k njej, je planil že tudi Mac Donald iz teme za njenim hrbtom. Z vzkrikom se je obrnila k Aldousu in se trepetaje in hlipaje vrgla v njegovo naročje. Z bledim obrazom in z očmi iskrečimi se kakor dva žareča ogla je stal Mac Donald korak za njo, držeč svojo dolgo puško v rokah.

»Kaj je?« je viknil Aldous. »Kaj se je zgodilo, Jana?«

Še na njegovih prsih je drhtela od groze.

»Resnično — resnično so bile sanje,« je izpregovorila. »Prestrašilo me je — tako zelo me je prestrašilo! Strašno je bilo, John! Žal mi je, a nisem se zavedala, kaj delam.«

»Kaj je bilo dušica?« je Aldous silil vanjo.

Mac Donald je stopil tesno k njima.

Jana je vzdignila glavo.

»Prosim, John, dajte mi, da se vrnem spat. Saj so bile samo sanje. Povem vam jih jutri, ko bo sijalo solnce in bo spet beli dan!«

V Mac Donaldovem napeto opazujočem pogledu je bilo nekaj, kar je priklenilo Aldousove oči.

»Kakšne so bile te sanje?« je vztrajal.

Ozrla se je nanj in na Mac Donalda ter vzdrgetala. »Vhod mojega šotora je bil odgrnjen,« je rekla počasi. »Zdelo se mi je, da bedim. Bilo mi je, kakor da vidim zarjo ognja. In vedar so bile sanje — samo sanje, čeprav strašne. Zakaj ko sem pogledala, sem videla tu zunaj v svitu ognja bled in prežeč obraz — njegov obraz!«

»Čigav obraz?«

»Obraz Mortimera Fitz Hugha,« je odgovorila z grozo.

Aldous jo je nežno odvel v šotor.

»Da take sanje so res neprijetne, ljubica,« jo je tolažil. »Poizkusite, da spet zaspite. Potrudite se na vso moč!«

Tako govoreč je zagrnil vhod in se je vrnil k Mac Donaldu. Stari lovec je bil izginil. Deset minut je prešlo, preden se je spet prikazal iz teme. Stopil je naravnost k Aldousu.

»Zaspali ste, Johnny.«

»Bojim se, da — čeprav samo za minuto.«

Mac Donaldovi prsti so ga stisnili za komolec.

»Samo za minuto, Johnny — a v tej minuti ste zamudili sijajno priliko.«

»Kaj mislite s tem?«

»Mislim« — glas starega Donalda je bil poln tajnega, pošastnega trepeta, ki ga Aldous dotlej še ni bil opazil — »mislim, Johnny, da niso bile sanje. Mortimer Fitz Hugh je bil nocoj v našem taboru!«

Kdor oglašuje, ta napreduje!

FLIT uničuje muhe, komarje, mole, mravje, stenice, ščurke.
„Rumani zavoj z črno roko"

TVORNICA BATE
Inž. Eškenazi i Ko.
BEOGRAD, Banatska ulica br. 8
Telefon 37—71 Brzojavi: Vataiabrika
Odlikovana na izložbi v Subotici 1925. leta
izdeluje **vse vrste bate po najnižjih cenah** in **odličnih kvalitetah**. Obične bate za posteljne odeje, pavolnino in grudnjake. Fine kardirane bate vseh vrst; umetniške volne; jute za tapeciranje.
Gumirane bate v tablah in zavitkih za konfekcionarje, krojače, tvornice kap in šuberje
Hidrofilne bate za drogerije in lekarne.
Bolniške bate, za sanatorije in bolnice.
Vzorci na zahtevo brezplačno.

Pozor! Novost!
„ADLER" pisalni stroji modela 11 najnovejše konstrukcije z latinico in cirilico dospeli. Na ogled pri tvrdki
Ivan Jax in sin
Ljubljana
Gosposvetska c. 2.

Najdebelejša dama
postane vitka — če hoče
Uspeh viden že v par dneh. — To dosežete z uporabo angleškega radioaktivnega preparata «SANOS» čudo, ki daje moderno ravno linijo! Uspeh zajamčen, sicer povrnemo denar. Cena zavojčku franko 85 Din. Uporaba zunanja, navodilo priloženo. Naročila na naslov: «Sanitaria», Crikvenica — Primorje.

Glavni dobitek drž. razredne loterije
je zadel kupec **srečke 12.950**
pri Komercijalni banki d. d.
Ljubljana, Dunajska cesta
Srečke za 4. razred 14. kola na razpolago.

Razprodaja
na drobno, raznega manufakturnega blaga, čevljev in čipk po znatno zniževanih cenah **od 30 do 40%**
se vrši na velesejmu **„i" paviljon 642.**

„Juniper"
francosko žganje je najboljše sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, živčnim boleznim itd. Dobi se povsod
Glavna zaloga:
Vitomir Dolinšek
Celje, Gosposka ulica št. 26
Za časa velesejma paviljon H štev. 442 v Ljubljani od 17 do 27 septembra 1927.

„Underwood" pisalni stroj ima svetovni sloves, nad 2,000.000 strojev v prometu, nedosegljiv v trpežnosti in vsled tega najcenejši
LUD. BARAGA, LJUBLJANA,
Selenburgova ulica štev. 6 I. Telefon st. 298

Divji kostanj
suhe jedilne gobe
i. t. d. kupuje vsako količino
V. H. Rohrmann
Ljubljana.

✝

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo pretresujočo vest, da je nebo zahtevalo od nas mlado življenje naše nepozabne nad vse ljubljene soproge, oziroma hčerke sestre, tete, svakinje, gospe

Anice Štrubelj
roj. Šetina
učiteljica v Črnomlju

ki je Bogu vdano preminula v nedeljo ob pol 3 uri.

Pogreb se je vršil v ponedeljek dne 19. septembra ob pol 4. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi v Črnomlju.

Črnomelj, dne 18. septembra 1927.

Žalujoči rodbini Štrubelj — Šetina.

Naša ljubljena, edina hčerka, oziroma sestra, gospa

Anica

nas je za vedno zapustila.

Črnomelj, 18. septembra 1927.

Mama in bratje Šetina.

Urejuje dr. Josip Birsa. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd. kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.